

Tiền Đồn

Thế Uyên

1.

Ba tiếng súng nổ phía đồn, Vũ nghe rõ đủ ba tiếng kế tiếp trong cơn ngủ chập chờn nhưng không muốn thức tỉnh ngay. Chàng xoay mình, chiếc áo còn ướt mồ hôi ở lưng dính vào vải võng, chàng mở mắt chậm chạp, bầu trời sáng trắng, những đám mây trên cao viền bạc óng ả. Bàn tay tự động quờ quạng mở máy lúc nào không rõ, bây giờ tai chàng bắt đầu nghe thấy tiếng u u phát ra. Một đám mây tiến đến che khuất mặt trăng, vùng bóng tối lan dần từ phía khoảng trống cuối chợ tiến nhanh lại toán quân, những bóng đen thẫm nằm bất động từng vệt trên đất. Chàng áp ống nghe vào tai, đưa chân đạp hiệu thính viên nằm cong queo dưới đất. Địch tấn công lớn gần Bến Sa, tiểu đoàn 3 bị vây. Lệnh mở đường và giữ an ninh lộ trình cho tiểu đoàn dù đi đường bộ lên tiếp viện. Một bóng đen tiến lại gần, thì thào: "Vũ đâu? Chuẩn úy Vũ nằm đâu?". Vũ cầm nút nhựa cứng gõ vào thành bi-đông, tiếp tục tu nước. Bóng đen lại ngồi cạnh, khum tay hút thuốc, đầu lửa đỏ loé sáng soi rõ bộ cảm râu lờm chờm. Các binh sĩ đã tỉnh ngủ, loay hoay tháo võng, gập áo mưa. Những bóng đen lập lòe sau hàng cột chợ, những tiếng leng keng của các bi-đông mở nút, tiếng báng súng va thềm trên đất nện. Vũ đeo dây đạn vào người, dựng khẩu súng vào vai, có tiếng một binh sĩ chửi rủa nho nhỏ, chàng khum tay hứng nước từ bi-đông chảy ra, té lên mặt. Tỉnh hẳn ngủ, nhìn khu chợ như sáng bừng lên dưới ánh trăng không còn mây che, chàng thấy mệt mỏi. Hy quay lại xoay tay đưa điếu thuốc lại cho chàng châm nôi. "Trung đội 3 xong chưa?", chàng gật đầu, "Vũ biết lệnh chưa?", chàng làu nhàu: "Nghe ban nãy rồi. Một giờ đêm mới về đến đây. Ba giờ sáng đã xuất quân!". Một bóng đen băng nhanh qua sân chợ lại gần Hy hỏi nhỏ: "Đi chưa đại đội trưởng?". Hy đứng dậy, bỏ điếu thuốc xuống đất, lấy chân đạp mạnh: "Trung đội 3 đi bên trái đường...", chàng gật đầu. Trung sĩ Ra thì thào: "Sáu giờ sáng trung đội mình mới phải đi đầu chứ chuẩn úy?". Vũ tự dựng cái kính, chàng chưa bao giờ quen với tình trạng tự nạnh từng ly từng tí giữa các đơn vị lớn nhỏ, giữa từng chiến binh của đơn vị này. Chàng cố giữ khỏi lớn tiếng: "Được rồi! Tiểu đội 2 trực trung đội đêm nay, đi trước! Đúng 6 giờ sáng, đổi phiên cả trung đội lẫn tiểu đội đi đầu. Rắc rối!" Chàng làu nhàu: "Nào có phải đi sau mà không chết đâu!". Toán quân làm lũi ngái ngủ di chuyển dưới ánh trăng, len lỏi phía sau các ngôi nhà kín mít im lìm. Một hàng rào chắn ngang, binh sĩ tay giơ cao súng, tay cố ấn dây kềm gai xuống xoạc chân bước qua. Toán phía sau dồn cục, chờ đợi. Có tiếng ngáp dài, Vũ lắng nghe, tự hỏi âm thanh phát xuất từ hàng quân hay trong nhà. Chàng xoạc chân vượt qua hàng rào, kềm gai lướt sắc trên móng, chàng tự dựng thấy thềm ngủ đến độ muốn nằm ngay xuống giữa hai luống rau, nằm ngủ cho tới sáng. Toán quân tiếp tục đi, một vệt dài đen thẫm im lặng uốn cong lên lỏi giữa các nhà kín mít, trăng sáng thật sáng làm nổi một tiếng chửi thề trên giọng khàn hạ thấp của một binh sĩ bị kềm gai móc vào chân. Bốn giờ sáng có lệnh dừng quân bố trí, Vũ cho trung đội đóng dài dọc lộ phía sau lớp nhà, hút thuốc trong chiếc mũ úp trên tay. Âm thanh rì rào của máy truyền tin, hiệu thính viên thì thào xen lẫn với tiếng huýt sáo nhỏ: "Thanh 3 gọi Thanh nghe không trả lời, Thanh 3 gọi Thanh nghe không trả lời... Thanh 3 đã tới vị trí ấn định, Thanh 3 đã tới vị trí ấn định...". Đoàn xe tải quân tiếp viện bắt đầu xuất hiện, những khối đen to dần trong tiếng động cơ ầm ì, những ngọn đèn xanh nguy trang leo lét như mắt mèo. Vũ đứng dậy, đeo súng lên vai, gắp điếu thuốc lên miệng ra đứng ven quốc lộ, tựa lưng vào cột hàng rào. Những bóng đen bất động trên xe, một vài đốm lửa đỏ hình như hướng về phía chàng như một lời chào không thành tiếng. Ánh trăng tràn đầy, loang loáng trên các đỉnh tròn của mũ sắt, lẫn trong tiếng động cơ vang lớn. Đoàn xe đã đi qua, Vũ nhìn theo chằm chằm chiếc xe cuối cùng, vợ vẫn nghĩ tới đơn vị bạn đang thất thế, cầm cự từng phút cũng

dưới thứ ánh trăng này. Chàng trở lại chỗ cũ ngồi tựa cửa căn nhà, tay quàng lên bóng súng ngủ thiếp đi.

Cánh cửa lay động như muốn hút về phía sau, Vũ giật mình vùng quay lại. Trời đã hửng sáng. Người đàn bà bất động đặt nguyên tay trên cánh cửa nhìn những người lính ngồn ngang ngoài thềm, không ngạc nhiên, không sợ hãi. Phía trong, ba đứa trẻ ngủ lả lác trên chiếu trải ngay dưới đất. Vũ giơ tay che miệng, hỏi qua tiếng ngáp: "Sao bác để các em ngủ đất? Dễ đau bịnh lắm!". Người đàn bà trả lời, không mỉm cười, không nhăn nhó: "Phải đành vậy. Nằm giường đâu có chạy đạn kịp. Đạo này đánh nhau quá trời đi chú!". Vũ đứng dậy vươn vai nhìn một vùng trời bắt đầu ửng đỏ, ra sân múc nước té vào mặt, châm một điếu thuốc, nghĩ tới một ngày vất vả đương chờ đợi.

o o o

"Mấy giờ rồi anh?"

"Không biết".

"Anh xem đi".

Đầu người con gái đè nặng trên bụng, ánh trăng phản chiếu từng đọt sáng trên tóc khi thiếu nữ cử động. Định cúi xuống mỉm cười.

"Đồng hồ anh để trong túi quần trái, em lấy mà coi".

Bàn tay nhỏ trắng vùng lên, lách giữa những lớp vải tìm kiếm, những đầu ngón cử động mơn trớn trên đùi chàng. Thiếu nữ giơ đồng hồ lên, nghiêng đi nghiêng lại để tránh ánh trăng phản chiếu trên mặt kính.

"Ba giờ rồi anh..."

"Tám giờ anh mới đi. Bọn mình còn nhiều thì giờ".

Định cúi xuống, thiếu nữ đang ngậm ngón tay trở của chàng, đầu lưỡi nóng ẩm ướt trên da, ánh trăng đọng hai vết nhỏ trên đôi mắt mở lớn. Chàng nghi ngờ, đưa tay vuốt kẽ mắt, tìm thấy vết ẩm ướt. Linh vòng bàn tay qua gáy chàng, rướn người lên hôn, Định giữ nguyên vị trí, đôi môi nàng mấp máy tìm kiếm, chàng bất động, bàn tay áp lên trên gáy cử động yếu dần và bây giờ Linh đã buông đầu vào lòng chàng, những giọt nước mắt xuất hiện từng khối trắng đọng lớn dần.

"Tại sao em không cản anh đi sư đoàn? Linh! Em biết lúc ấy em cản, anh sẽ rút đơn lại mà".

Thiếu nữ tựa người, một giọt nước mắt, chàng trông rõ một giọt nước mắt lăn xuống gạch.

"Em không muốn... Nhưng tại sao anh cứ phải ra trận mới được? Anh tưởng em sẽ tìm được cái gì cho anh ở đó. Không có gì đâu anh, không có gì hết đâu, anh! Em biết thế, em là đàn bà, em yêu anh, em biết rằng không có gì ở đó cho anh đâu!"

Định nín lặng nghe, tiếng đoàn xe lửa lớn dần, át tiếng nói của Linh. Bây giờ đoàn tàu đã đi qua, ánh trăng tiếp tục trên sân gạch, trên những trái tầm ruột góc sân bên kia. Chàng tựa đầu vào vách tường, khép mắt gần kín để nhìn những ánh sáng lấp loé trên hàng mi.

"Em không muốn cản anh bởi vì em biết anh chỉ có thể sống yên bên em sau khi tham dự cuộc chiến. Mỗi người đàn ông cần phải trải qua một cái gì đó mới có thể sống yên..."

"Đừng lo cho anh!"

Bàn tay Linh đưa lên lục lọi túi áo lấy bao thuốc, đặt một điều vào môi chàng. Anh bật lửa bùng lên, nét mặt Linh xuất hiện gần như vui vẻ làm chàng ngạc nhiên và cảm thấy đau nhói trong lồng ngực. Cái chết xuất hiện, lần khuất với nụ cười... Không rõ ràng như thế, chàng tin sẽ có thể chết. Có lẽ vì sự có thể này, chàng đã xin đi đơn vị tác chiến, có phải chỉ vì thế...

"Em biết tại sao anh muốn ra trận không?"

"Em đã nói rồi. Anh cần phải trải qua chiến trận... Để làm gì? Vì tự ái đàn ông, vì kiêu hãnh làm người hay vì cái gì nữa em đâu biết. Em chỉ biết em không nên cản trở anh, em chỉ biết anh chỉ có thể sống yên bên em sau khi đã trải qua... cuộc chiến tranh này.

Linh ngừng bật vì chàng đã vòng tay nâng lên hôn, ngậm đôi môi nóng và cắn mạnh, thiếu nữ muốn kêu nhưng âm thanh không thoát ra.

"Không hiểu sao em tin rằng em sẽ chết trước anh đấy, anh yêu!"

Định cười, nhặt điều thuốc còn cháy quăng lăn lóc bên cạnh, hút tiếp:

"Em có tin có linh hồn không, Linh?"

"Em không biết nữa, nhưng em mong rằng có. Bởi vì như thế dễ sống và dễ chết hơn, anh thường nói".

Bởi vì như thế dễ sống và dễ chết hơn? Có đúng thế hay không, không biết, nhưng chàng biết chắc đã nhiều lần luyến tiếc vì thời kỳ thơ ấu, thời kỳ chàng tìm thấy, cảm thấy có những vị thần linh dữ tợn sống trong các hốc cây đại thụ, những con ma lả lướt trên rễ đa và những nàng tiên lang thang vợ vẫn trong không gian đi tìm những đứa trẻ đang khóc vì mất đồ chơi hay tủi hổ vì cha mẹ mắng. Chàng nhớ lại thật rõ rệt bốn bức vách quét hắc ín căn phòng chứa xác toà nhà bác sĩ một thị trấn xa, nơi chàng ở nhờ khi tới đáo nhiệm sở mới. Chung quanh vườn rộng um tùm, cảnh lá trĩu nước của mùa mưa kéo dài, nửa đêm chàng nghe thấy tiếng cạo sữa, cửa thông sang phòng để đồ bên cạnh. Trong giấc ngủ chập chờn, ý thức như ghi nhận những vết cào xước ấy ngay trên sọ. Buổi sáng trở dậy, đi quanh nhà xem xét, chàng thoáng lạnh người khi không tìm thấy trên các cửa một vết cào nào. Khu nhà rộng không có chó, không có mèo. Người đàn bà làm vườn trợn mắt thì thào: "Ông không biết à? Xưa Tây bắn chết mấy chục người ngoài vườn. Xác xếp cả trong phòng đó, phòng chứa xác của ông đốc-tờ!". Đêm sau chàng đi uống cà-phê khuya, trở về tắt đèn, cầm chiếc đèn bấm đi rừng thu người trong góc phòng chờ đợi. Khi tiếng cào bắt đầu, chàng rón rén tiến lại gần, chồm lên đập tung cửa, nhào sang buồng chứa đồ. Dưới ánh đèn pin quạt ngang dọc, không dấu vết một sinh vật nhưng cửa chiếc tủ kê nghiêng đang từ từ mở một cánh. Tim thất lại lạnh giá, chàng nhẩy chồm tới mở tung cánh tủ còn lại. Dưới ánh đèn một con chuột lớn đang lẩn trốn sau dây chai lọ va đồ loảng xoảng. Khi nhẩy tới, chàng tìm gì? Một bóng ma hiện hình, một con quỷ không đầu hay một hồ ly xoã tóc đang khát tình? Chàng không hiểu rõ, chỉ biết đã thấy thất vọng đến tận xương tuỷ khi thấy một con chuột mắt giương lấp lánh sợ sệt. Bàn tay nóng của Linh úp lên má chàng:

"Anh nghĩ tới cái gì thế?"

"Anh đang tự hỏi có linh hồn hay không".

Tự dựng một nỗi thiết tha với cuộc đời, thiết tha mạnh mẽ tới độ làm cơ thể chàng rung lên, nhức nhối. Chàng nói dồn dập:

"Trong đời anh, anh chưa thấy người đàn bà nào yêu mạnh mẽ như em. Vậy nếu em chết trước, anh sẽ lấy vợ khác, đêm tân hôn anh sẽ mang tới căn phòng xưa bọn mình đã sống ở Đà Lạt tuần trăng mật. Anh sẽ để cô nàng trần truồng nằm trên giường, rồi mở lớn cửa sổ gọi tên em. Nếu có linh hồn em sẽ phải hiện về. Nếu không, sau cái chết sẽ không còn gì cả. Em hiện về không, Linh? Anh sẽ gọi tên em thật to cho cả vùng đồi, cho tới tận nghĩa trang có mộ em..."

Thiếu nữ níu tay qua vai người đàn ông, ngồi dậy, mắt mở lớn:

"Em sẽ về! Nếu có linh hồn... bằng bất cứ..."

Thiếu nữ vùng úp mặt vào vai chàng khóc nức nở nghẹn ngào:

"Anh nói thật đi anh! Sau cái chết anh còn tin có gì nữa không, còn gì nữa không..."

Định bế thiếu nữ vào nhà, qua chiếc sân ánh trăng đã nhạt. Chàng hơi dừng lại trên bậc cửa, nhìn lên bầu trời phía đông đã bắt đầu trắng sáng trước khi cúi xuống hôn lên khuôn mặt đầm nước mắt. Nằm phủ lên Linh, chàng không thấy thèm muốn nhưng chàng muốn, vô cùng mãnh liệt, vào sâu trong cơ thể phía dưới của người khác kia, kẻ khác kia, những thúc đẩy run rẩy của cơ thể chàng tìm kiếm đương hoà hợp với Linh, người khác kia, không có nghĩa gì hơn không mang một giá trị gì hơn là biểu lộ một chống đối thật nhỏ và vô ích với khoảng không có gì hết sau cái chết. Khi thân thể rung chuyển mạnh trước phút cao độ của đàn ông, Linh vùng siết chặt, những ngón tay có móng nhọn chới với trên lưng chàng, những câu nói nàng thốt ra, chàng không hiểu rõ, nhưng cảm thấy một chuỗi tiếng kêu tuyệt vọng từ ngàn xưa của con người khi biết chẳng bao giờ thoát khỏi cái chết đang chờ đợi.

o o o

Súng cối ở đồn bắn? Chị Ba nhấc đầu khỏi gối lo ngại, nín thở nghe ngóng. Thân thể cứng lại trong chờ đợi tiếng nổ lớn kinh hồn. Chiếc đồng hồ lấp loáng ánh dạ quang xanh mờ vẫn kêu tích tắc trên bát sắt giường. Chung quanh im lìm, tiếng một con chó sủa ở xa, một con mối tắc lười trên vách. Không có gì cả, chị thở phào. Chắc thằng Bê đạp chân vào vách, không phải tiếng súng cối bắn đi. Chị tự hỏi mấy giờ, bực mình khi nhớ ra ban nãy có ngó vào đồng hồ nhưng không nhớ là mấy giờ. Chị lồm cồm ngồi dậy, đưa tay cuộn mái tóc rũ rượi lên đầu, gáy và bàn tay đều nhớp mồ hôi, nóng bừng. Mới có ba giờ. Qua khe vách, ánh trăng từng vệt cắt ngang thân hình anh Ba và thằng Bê nằm phía ngoài. Chị cúi xuống, người đàn ông ngủ say, tiếng thở đều đều.

"Anh ơi! Hình như có tiếng súng ở đồn".

Người đàn ông âm ừ, co hai chân lên, một khoảnh khắc ngán bàn chân bám đất hiện rõ dưới ánh trăng.

"Để tui ngủ. Sáng đâu nào".

Chị lay chồng khe khẽ:

"Anh cứ dậy thử coi. Lỡ mấy ông bắn thiệt, chun vô hầm đâu có kịp".

Chị đưa tay quàng lấy đầu chồng, kéo lên. Đầu gối người đàn ông lọt vào giữa hai đùi ấm áp, làm chị tự dưng muốn khép hai chân lại. Vợ chồng vừa đôi co lúc tối, chị muốn ăn nằm từ chiều, từ lúc anh Ba xối nước ngoài sân, cái mông cứng lâu láng nước làm chị nóng ran từ dưới lên trên. Chị cố ru cho thằng Bê và khi nó đã ôm cái chăn dạ lính ngủ, anh còn lúi húi đan gì không biết ở căn bên. Chị giục tắt đèn, một lần, hai lần, anh không nhúc nhích. Có tiếng dao chặt nhẹ và tiếng cười: "Có người nghèo mà ham quá ta...". Nghe tức điên, chị không thèm nói nữa, quay mặt vào vách cố ngủ. Anh kéo ngửa ra, chị vùng vằng không chịu. Anh lao người lên, đè trên cánh tay đau nhói, chị càng tức co chân đạp tung anh xuống đất. Sau cùng cả hai cùng ức, nằm cạnh nhau im lặng. Về khuya chị thao thức không ngủ được, người vẫn râm ran bứt rứt. Chị xoay người lại ép sát vào chồng. Chị biết anh chưa ngủ. Nhưng anh nằm im. Chẳng lẽ chị lại dàn hoà trước. Chị toan tính quẩn quanh, mong có tiếng súng nổ để cả vợ chồng con cái leo xuống cái hầm dưới gậm phản. Thế là tiện, khỏi phải ai dàn hoà với ai hết. Nhưng đêm nay yên tĩnh. Trăng sáng, chắc mấy ông trong đồn nhớ vợ nhớ con không buồn động tĩnh. Chị ám ức, ám ức với tất cả. Chẳng lẽ lại đưa tay ra trước để anh chàng sáng mai làm tàng, chịu đâu nổi. Bây giờ không gian bốn bề yên tĩnh, trăng sáng như ban ngày ngoài vách và người chị thì như thế. Chị đưa tay xoa bộ ngực căng tức sữa, một cảm giác buồn buồn bứt rứt lan khắp người, phía dưới bụng như căng ra. Chị bước xuống đất, tiến đến sát vách đối diện, nhìn qua khe. Hàng hiên sạch trắng dưới ánh trăng, dưới mấy bóng cây ngoài vườn không hình dạng nào khả nghi: đêm nay không có toán quân nào tới đóng quanh nhà. Chị toan mở cửa ra ngoài, nhưng lại thôi. Biết đâu mấy ông lại không nằm phía chuồng bò bên kia, bước ra dám bị đạn lầm. Ai biết được mấy ông ở chỗ nào, lệ thế rồi, ban đêm ra khỏi nhà không cầm đèn bắn chết bỏ. Tuần trước, trăng cũng sáng, bà Hương áp trên nửa đêm ra ngoài đi cầu, bị bắn gãy cẳng. Còn nằm nhà thương trên tỉnh chưa về. Thôi, ở trong nhà là hơn dù chị rất ghét làm việc này trong nhà. Anh Ba nằm kia. Tấm ảnh nhìn chị còn ngượng nữa là... Những lúc thế này, chị muốn già phứt cho rồi để có thể như mấy bà, tiện đâu ngồi đó. Chị cúi xuống, cẩn thận kéo cái chậu xa vách cho vừa tầm, chị tụt quần ngồi có giữ cho tiếng nước khỏi vang động. Có tiếng cười nhỏ trên giường thì phải, chị không dám chắc có phải không. Lại gần giường, chị khe khẽ leo lên, một cánh tay đột nhiên quàng qua lưng, vít xuống. Chị vùng vẫy thì thào:

"Khéo đè lên thằng nhỏ!"

"Đè lên đâu cũng được, làm tàng hoài à!"

Chị giãy giụa, cố xoay người ép vào vách:

"Chẳng biết ai làm tàng..."

Đột nhiên chị chống tay ngồi lên. Có tiếng động cơ lớn dần, âm ỉ dữ dội. Anh Ba nói lỏng tay úp trên ngực vợ, nghe ngóng. Đoàn xe vụt trên lộ bên kia vườn, hết chiếc nọ đến chiếc kia. Sau cùng tiếng động cơ nhỏ dần, khuất đi. Chị thả người nằm xuống, hất chồng ra ngoài thì thào:

"Thôi mình! Mấy ông hành quân lớn, đạn bắn tùm lum bây giờ. Tội hổng chịu xách quần tụt vô hầm như bữa trước đâu".

"Thì ôm quần tụt vô đã sao, như bữa trước đã sao?"

Chị thẹn nóng bừng má. Bữa đó, súng nổ tứ tung, ngòi sát vách đất hầm tay ôm mớ quần áo, tay bông đũa nhỏ mà ảnh còn tiếp tục... Nỗi ngỡ ngàng nghĩ lại làm chị bơ thờ, tứ chi xao lãng thủ thế. Anh Ba lợi dụng lao ngay lên. Chị vùng người không kịp. Chị nói nhỏ:

"Làm khê chứ! Cho thằng nhỏ ngủ".

Chị lơ mơ nghĩ sáng mai phải dậy sớm ra chợ bán thúng khoai mì. Chắc chín giờ là hết, tối hàng vải mua cho thằng nhỏ chiếc áo, cái màu đỏ chị ngắm nghía từ ba bữa nay. Tiếng anh Ba thờ mạnh, chị chợt nhận thấy hơi ủa ra khỏi miệng mình còn mạnh hơn, rồi chị chẳng còn nghĩ còn nhận thấy cái gì nữa.

o o o

Hy trải tấm bản đồ bọc nhựa xuống cỏ, cầm bút chấm. Nặng hắt trên nhựa bọc làm Vũ nhăn nhó khó chịu.

"Trung đội 3 hôm nay trực, đi bên phải quốc lộ. Trung đội 2 đi bên trái, tôi và trừ bị đi sau trung đội 2".

Có tiếng huýt sáo vang từ máy truyền tin, Vũ đưa tay lên cầm ống liên hợp, trả lời. Lưỡi chàng chuyển động khó khăn, miệng khô khan thèm thường một ly cà-phê sữa đặc quán. Chàng cài ống nghe vào đai vải, quay lại nói:

"Tiểu đoàn báo cho biết có một đại đội biệt động quân từ bên kia sông rút sang, theo lộ trình này..."

Vũ cầm bút vạch trên bản đồ:

"Tiểu đoàn dặn phải cẩn thận, không đụng làm. Họ sẽ tới ngã tư đất đỏ rồi theo quốc lộ về tỉnh".

Hy gạch chữ thập lên bản đồ:

"Khỏi lo đụng làm. Một giờ nữa tối đa đại đội mình vượt qua ngã tư rồi. Vũ nhớ khi qua ngã tư, cho bắn càn quét vào rừng bên phải".

Vũ khó chịu, làu nhàu. Chàng rất ghét cái lối nổ súng bừa bãi khi không có địch. Chàng đứng dậy, vươn vai hỏi:

"Chắc có địch ở số nhà đó không?"

Hy gập bản đồ, đút vào ngực áo:

"Một trung đội du kích. Thằng Tư tưởng bảo vậy. Cứ biết vậy đã. Nhưng mong rằng tin đó sai".

Khi len lỏi sau các dãy nhà, các ruộng khô gần tới ngã tư, Vũ hết sức mong tin đó sai. Xe hàng đổ dồn cục, các hành khách đứng từng nhóm nhỏ nhìn về phía trước. Chàng cho quân ép sát lộ, một người đàn bà đi tiêu luống cuống kéo quần đứng dậy, một ông già tiếp tục đi, thản nhiên nhìn toán lính xáp lại gần. Cho quân bố trí sau bờ tre, chàng gọi hiệu thính viên đi cùng lại ngã tư, hỏi mấy người tài xế đang ngồi ngón ngang hút thuốc:

"Có mô phải không? Mấy cái?"

Một người mặc áo trận lính cũ lem luốc dầu mỡ đứng dậy:

"Tụi tôi cũng không rõ. Vừa tới chỗ bờ áp kia thì bị mấy ổng hét bắt trở lui. Tụi tôi trở lui... Có tới hai ba cái mô chi đó".

Vũ cầm máy, gọi Hy:

"Thanh thấy gì không? Thanh 3 chẳng thấy gì cả".

Chàng nhìn qua ngã tư: bên phải đường là khoảng trống dài gần một cây số cây mọc thấp ngang đầu tới mép rừng. Phía xa bờ áp cao vững như bức tường. Một khẩu trung liên đặt ở đó, trung đội chàng chỉ có nước nằm chịu trận. Vũ nói vào máy:

"Thanh cho Thanh 2 tiến trước giùm. Bên đó có rừng cao-su".

Tiếng Hy trả lời biến giọng qua ống nghe:

"Tôi có lệnh như thế rồi. Nhưng thằng Thanh 2 không dám tiến. Đồ gà chết cả lũ! Thôi, Thanh 3 tiến đi, tôi yểm trợ cho".

Trung đội mở rộng hàng qua ngã tư rồi đứng lại. Các binh sĩ nhìn khoảng trống dài trước mặt. Phía xa thành áp đất trắng vững chãi, Vũ bực dọc, tiên phong lên đi đầu. Chàng mệt và chán không muốn chửi rửa gì nữa. Mọi sự là như thế rồi. Không thể sửa đổi, sức không đủ cho chàng sửa đổi bất cứ cái gì. Tay đặt trên cò súng đã nhờn trong mồ hôi, chàng cố tập trung quan sát vào bờ áp. Yên tĩnh, bất động. Còn xa quá, không thể phân biệt được chi tiết. Đột nhiên có tiếng la lớn phía sau:

"Dừng lại đi! Đi nữa nó bắn chết hết".

Vũ quay lại. Toán quân trải rộng và dài về phía sau. Xạ thủ trung liên tiểu đội đầu đi một mình, người tải đạn ngồi bệt xuống một quãng phía sau. Vũ tức giận. Vẫn binh Cận, một kẻ luôn luôn kêu than, luôn luôn tìm dịp nhảy dù về tỉnh. Mỗi lần bị la, hắn nhìn chàng như muốn gây lộn. Và nhiều lần, chàng đã muốn đưa súng lên cho hắn một phát rồi mọi sự muốn tới đâu thì tới. Chàng la lớn:

"Lên đi! Đứng đây, nó quạt thì tịch hết".

Cận vẫn ngồi dưới đất, nói trống không:

"Lên còn chắc chết hơn nữa".

Vũ thấy cơn giận biến thành một ước muốn giết người cuộn cuộn trong mạch máu. Chàng ngó cái bộ mặt lấp ló trên cỏ, đôi mắt láo liên sợ hãi của Cận như thấy đó là tất cả những cái gì chàng thù hận trong cuộc đời này. Từ người vợ cần nhằn cau có, đứa con hay đau quặt quẹo cho tới lão tiểu đoàn trưởng đầu húi cua hay la hét, cho tới những nỗi cực nhục nhằn chàng đã phải trải qua cho tới lúc này, lúc này... Chàng đi trở lại, súng hạ xuống tiến trở lại phía Cận. Đôi mắt láo liên hấp háy dưới ánh nắng buổi sáng nhìn chàng.

o o o

Nắng chiếu trên mặt bàn làm chất sữa trong ly mỡ màng hẫ hẫ lên, Định tỳ cầm lên tay cúi nhìn mảnh giấy ghi tiền đặt bên cạnh gạt tàn thuốc. Chàng thấy yêu chất sữa dưới nắng, làn khói thuốc xanh cuộn cuộn bay, chậm chạp và tha thiết trong một luyến tiếc cũ kỹ. Chàng đặt tay lên tay Linh trên thành ghế kế bên. Đôi mắt thiếu nữ mở lớn

im lặng. Ngoài hè, hai người đàn bà dừng lại nói chuyện, vẻ mặt như cãi lộn. Định rút tay về, cầm chiếc mũ lưới trai bạc nắng, tháo phù hiệu cấp bậc. Chàng nói:

"Ở sư đoàn này, không ai đeo lon đi hành quân. Sẽ bị bắn chết liền".

Chàng vặn lại núm đồng vào đinh, bỏ tất cả vào túi, cầm bao thuốc, lấy một điếu. Chàng cầm bật lửa châm hút, chàng đặt bao thuốc xuống bàn, đặt bật lửa xuống cạnh bao thuốc, chàng cầm ly lên uống, đặt ly xuống. Những hành động bình thường của cuộc đời này, của chàng dưới đôi mắt nhìn mờ lớn của Linh. Tám giờ rồi, tám giờ của một buổi sáng có nắng, tám giờ của một ngày. Nhưng một siết thắt, một mong manh bao phủ tất cả những cử động, những khói thuốc, những chất sữa mỡ màng trong chiếc ly sứ dày cộm. Tám giờ rồi... Chàng quay lại nói, nhìn ra phía sau Linh:

"Mười lăm phút nữa anh đi".

"Anh đừng nói gì cả, anh đừng nói nữa, em van anh!"

Chàng quay đầu lại, khó khăn nhìn ra đường, nhìn sang bên kia hè, nhìn thành tường thấp ngay trước mặt, nhìn chiếc ghế bọc da đỏ bên kia bàn, nhìn đôi giày cao gót trắng có một chiếc nơ nhỏ bằng da cứng, nhìn phần bàn chân Linh lộ khỏi giày, lớp lông tơ óng ả dưới nắng. Bàn tay của Linh đưa vào tầm mắt nhìn của chàng, tìm bàn tay chàng kéo đi. Chàng nhìn những chiếc xe chạy ngoài lộ, chàng nhìn những người đi trên vỉa hè, chàng nhìn thành tường thấp trước mặt, chàng nhìn chiếc ghế da đỏ bên kia bàn, chàng nhìn chiếc nơ nhỏ bằng da trên mũi giày. Những ngón tay Linh len lỏi, khao khát tìm đan kết với các ngón tay của chàng. Những ngón tay ấm, buồn rầu. Những quán quít tuyệt vọng, cảm nín trên tâm hồn chàng, tâm hồn đang gầy gầy trong một chia lìa với những chiếc xe chạy ngoài lộ, những người đi trên vỉa hè, bức tường thấp trước mặt, chiếc ghế bọc da đỏ bên kia bàn, những ngón tay ấm buồn rầu trên da chàng. Định cầm bao thuốc lá bỏ vào túi, cầm bật lửa bỏ vào túi quần, đứng dậy, cầm túi quần trang đưa lên vai. Linh ngồi bất động, bàn tay buông thõng trên thành ghế, nắng lấp lánh trên hàng mi dài. Chàng bước ra khỏi quán, chàng mở cửa xe tắc-xi, ném túi quần trang xuống sàn, chàng đóng cửa xe và chàng không biết Linh ngồi trên ghế nhìn gì, bức tường thấp trước mặt, những người đi trên hè hay điếu thuốc cháy dở bốc khói trong gạt tàn lúc chàng đứng dậy ra đi.

o o o

Rỏ khoai mì đã bán gần hết, chị hài lòng xoa hai tay vào nhau cho sạch đất. Nắng chưa gắt, chiếc nón chị còn quăng ngửa bên cạnh trên đất. Một người lính dừng lại, chị thấy đôi giày da cao cổ đầy bụi, gót phía sau mòn vẹt. Giọng nói lơ lơ làm chị biết đây là một người Nùng, tiểu đoàn đóng vùng này gần như có giọng nói như thế cả, mấy anh du kích gọi là dân xì dầu, lý do tại họ gần như không biết ăn nước mắm. Không hiểu xì dầu ngon lành gì mà mấy ông ăn hoài được. Chị thốt cười rúc rích. Bà Tư đưa tay xoa ruồi trên góí xôi bọc lá sắn, cầm đưa lên cho người lính, quay lại gắt đùa:

"Con Ba có cái chi thích mà cười hoài vậy?"

Chị tiếp tục cười, liếc nhìn người lính đang bốc xôi đưa lên miệng, khẩu súng kẹp giữa hai chân báng kê trên mũi giày, trả lời:

"Tui thích cười thì tui cười..."

"Thôi, qua biết rồi. Sáng nay mặt trời lên gần tàu cau rồi, qua nhà tụi bay còn thấp liếp kéo kín mít. Ngủ chi kỹ vậy, bây giờ cười dữ. Qua biết quá mà..."

Chị vụt thấy nóng bừng mặt, im bật cúi xuống luống cuống. Người lính nhìn chị như thể từ lúc nào chị không hay. Tự dưng chị ngồi ngay ngắn lại, lấy nón đội lên đầu. Chị thấy sờ sợ. Chợ buổi sớm đương đông và những người lính chính quy này về đây từ hơn một tháng không làm bậy bạ bao giờ, nhưng chị vẫn thấy sợ. Chị ngồi nín thình nhìn xuống đất và chỉ thở ra nhẹ nhõm khi đôi giày cao cổ đụng đậy rồi đi khuất khỏi tầm nhìn. Chị biết không nên sợ vì không có gì đáng sợ cả nhưng chị vẫn... Thôi, phải rồi, tụi lính Pháp hồi ấy cũng đi thứ giày này. Bị tát văng vô gậm phẩn, chị vừa đau vừa sợ nằm cố nín khóc, sợ bị lôi ra đánh thêm. Chị nhìn thấy những đôi giày như thế ngọ nguậy tiến lui, tiếng má chị la hét phía trên, tiếng cười lớn của toán lính, những câu nói xì xồ giữa la oải đau đớn nhỏ dần thành rên rĩ. Chị nằm lịm dưới gầm như thể cho tới chiều, cho tới khi toán quân rời khỏi làng, người bà lôi ra tắm rửa, cho ăn trước khi dẫn vào buồng thăm mẹ nằm trên giường mắt sưng vù đỏ ngầu:

"Còn chỗ này bán nốt cho tôi đi! Năm đồng chịu không?"

Chị ngẩng lên, nhận ra đại diện xã:

"Tuởng ai! Anh thì còn lâu tui mới bán".

Chị cười, lấy giấy gói.

o o o

Vũ ngừng lại cách binh Cận vài thước, hạ mũi súng xuống. Chàng cố kìm giữ cho ngón tay trở nằm nguyên trên sắt che cò, nếu không... Chàng cố giữ giọng điềm tĩnh, ra lệnh:

"Tiếp tục đến!"

Cận đứng dậy, xốc lại bao đạn, bước nhanh về phía trước. Khi đi ngang qua chàng, mắt Cận nhìn trộm, ánh mắt vừa sợ hãi vừa thù hằn. Toán quân bắt đầu di chuyển, Vũ đột nhiên thấy tiếc một dịp giết người. Trái lệnh tại mặt trận, chàng có thể bắn chết Cận không bị hậu quả gì hơn một cuộc điều tra lời thôi và ba mươi củ là cùng. Bây giờ Cận đã lùi thủ đi sau xạ thủ trung liên, chàng nhìn cái lưng nhấp nhô, thấy uất ức lại tăng thêm. Tại sao chàng không bắn ngay lúc hấn vừa ngồi bệt xuống, tại sao chàng lại cố kiềm chế. Dịp may đã qua rồi. Và như vậy sẽ còn ngày lại ngày tiếp tục chiến đấu với những binh sĩ thiếu kỷ luật như thế này không biết cho tới bao giờ. Chàng không thể vừa chiến đấu chống địch vừa lo chống thuộc hạ.

Vũ quay lại hiệu thính viên, làu nhàu:

"Thằng Cận hèn thật!... Anh báo cho Đống đa trưởng biết bọn mình đã tiếp tục tiến".

Một tràng tiếng nổ từ phía áp, khóm cây rung động dưới làn đạn. Vũ quỳ xuống, la vào trong máy giữa tiếng súng bắn trả ồn ào.

"Vĩnh 3 bố trí tại chỗ. Địch bắn từ bờ áp bên phải quốc lộ. Nghe không trả lời. Tôi không thể tiến được!"

Tiếng Hy hỏi hã:

"Tôi cho súng cối yểm trợ... Bọn chúng có trung liên đầu bạc. Tôi đang xin tư tưởng Đổng đa bắn 81".

Chị Ba giật mình đánh rớt gói khoai mì xuống đất, lắng nghe tiếng súng nổ liên hồi. Chợ vụt im bật tiếng ồn ào, mọi người đứng dậy lo ngại nhìn về hướng tiếng súng. Đại diện xã cười:

"Xa tới hai cây số lận. Đừng lo. Làm hư hết cả khoai mì của tôi rồi!"

Vũ đứng dậy la lớn:

"Thôi bắn! Thôi bắn!"

Xạ thủ trung liên ngồi dậy nhìn về phía bờ áp. Vũ tiến lại gần:

"Tụi chúng rút rồi".

Chàng chưa nói hết câu, một tiếng nổ lớn bùng ra bên phải, tiếp theo một tiếng nữa. Chàng chạy lại máy vô tuyến, giằng ống nghe trong tay hiệu thính viên:

"Vĩnh thanh, Vĩnh thanh! Súng cối hai trái nổ bên phải tôi 100 thước. Không ai bị thương. Gọi tư tưởng Đổng đa nhờ pháo binh yểm trợ mau. Đụng cả C. chúng nó rồi!"

"Vĩnh ba tiếp tục bố trí tại chỗ cho tôi! 81 sắp bắn đó, quan sát!... Pháo binh sắp bắn trái khói bên phải anh. Điều chỉnh thẳng với tư tưởng Đổng đa. Hết".

Một tiếng nổ, hai tiếng nổ, một chuỗi tiếng nổ ở trong đồn phía bên kia quốc lộ. Chị Ba lụm chụp quơ cái thúng:

"Chết tui rồi!"

Dân chúng chạy tản mát vào các dãy nhà chung quanh chợ. Đờ hàng đổ lổng chỏng. Đại diện xã la lớn:

"Bà con đừng lo! Bà con đừng lo! Súng cối đồn bắn đi đó. Không có sao đâu!"

Chị nấp sau cột láo liên nhìn những người lính chạy băng qua lộ, tập trung trước đồn. Các tiếng nổ kế tiếp. Chị bắt đầu bình tĩnh, quay lại mỉm cười với người ngồi xệp dưới chân:

"Hú hồn! Cứ tưởng mấy anh đánh đồn nữa".

o o o

Định xuống xe ba bánh, sửa lại mũ cho thẳng, xách túi quân trang ném lên vai. Con đường đất đỏ nát bầy, những vũng nước phản chiếu ánh nắng buổi sáng hắt vào mắt làm chàng mỗi mệt thêm sau mỗi bước chân. Chàng ném túi quân trang xuống đất, ngồi lên trên thở mạnh. Những giọt mồ hôi chảy trên da lưng và bụng. Một chiếc *Jeep* nhấp nhòem từ phía trong đi ra, Định ngẩng đầu lên, hai sĩ quan trên xe nhìn chàng, chàng nhìn họ, chiếc xe vượt qua trong tiếng động cơ nổ nhỏ dần về phía cổng doanh trại. Định đứng dậy lấy phù hiệu trong túi ra đeo vào ngực, vác túi quân trang đi tiếp. Dãy nhà lớn đổ nát, một chiếc GMC đỗ giữa sân, các toán lính ôm súng ngồi rải rác, nhìn chàng đi qua. Phòng truyền tin náo nhiệt, sĩ quan ban I lắc đầu nói:

"Chuẩn úy Định đợi ở đây đi. Tiểu đoàn 1 đang đụng địch, chưa thể liên lạc được đâu".

Định đứng tựa vào tường, châm thuốc hút. Các âm thanh điện tử trong, cao xen kẽ tiếng văng tục của một hiệu thính viên. Một thiếu úy lại gần giờ tay. Định đưa điều thuốc cho châm tiếp. Chàng hỏi:

"Tiểu đoàn đụng địch?"

"Không, đụng lẫn nhau mới đau chứ! Một đại đội của tiểu đoàn 1 đụng đại đội biệt động quân. Thế mới nhảm. Hai biệt động quân bị thương".

"Tôi sắp tới tiểu đoàn đó". Định tới nhờ ban truyền tin báo cho tiểu đoàn biết, cung cấp phương tiện tới đơn vị.

"Việc gì phải mất công! Xuân, ra đây bồ. Xuân trưởng ban 5 tiểu đoàn anh đó. Còn đây lính mới".

Định mỉm cười đưa tay bắt và chàng có cảm tình ngay với khuôn mặt tròn, đôi mắt cũng tròn, giọng nặng và niềm nở của người miền Hậu Giang. Chàng hỏi:

"Tiểu đoàn mình choảng với biệt động quân hả?"

Xuân cười lộ hàm răng có một chiếc nhô ra:

"Thế mới kỳ! Chưa biết lỗi tại ai. Hy tính hấn cẩn thận lắm, không hiểu sao... Trung đoàn trưởng đang la oải phòng bên kia, bồ thò ra bây giờ là ăn xài xể đó".

Sĩ quan truyền tin rời máy lại gần, giờ tay:

"Cho điều thuốc bồ! Đại đội trưởng biệt động quân đang chửi thiên hạ tùm lum. Hấn đe sẽ mang quân về đánh tiểu khu vì tội cho lộ trình ầu. Hai binh sĩ của hấn bị thương vì đạn 81. Mẹ kiếp, nhảm thật! Chẳng ra cái thể thống gì hết đó. Giữa ban ngày ban mặt mà đánh lộn nhau, không nhờ bên pháo binh thấy hai bên cùng xin yểm trợ, không chịu tác xạ ngay, không thì còn chết nhiều".

Xuân hỏi:

"Có lệnh của tiểu đoàn cho tôi chưa?"

"Rồi. Bảo anh mang xe về ngay. Đi đường cẩn thận vì sáng nay kẹt quân chưa mở đường đâu".

Định lên ngồi cạnh tài xế, Xuân móc túi quần lấy ra một trái lựu đạn.

"Bồ cầm tạm lấy cái này. Lộ trình này không thể biết trước được... Xe tải gạo tiếp tế thôi, nhưng tụi Cộng không thèm biết điều đó".

Chiếc xe vụt thẳng lại giữa đường, một người mặc thường phục nhảy lên bục, mừng rỡ:

"Thiếu úy Xuân! May quá. Chưa biết làm sao về tiểu đoàn đây".

"Chân lành rồi hả? Xuất viện tuần trước phải hôn? Chơi đã Sài Gòn rồi chứ? Leo lên phía sau đi".

Xuân quay lại nói:

"Trung sĩ Mèo đại đội 1 đó. Hấn bị mìn gãy cẳng tháng trước".

Khi chiếc xe ra khỏi thị trấn, người tài xế nhìn chăm chú lòng đường loang đất đỏ từng khoảng, Xuân ngó ngoáy nhìn láo liên hai bên, tay siết chặt trên cổ khẩu cac-bin

đặt dọc cửa xe. Định quay đầu nhìn ra phía sau. Hình như không còn ai nói chuyện. Chàng bỏ trái lựu đạn vào giữa hai đùi, kẹp chặt, lấy bao thuốc và bật lửa. Xe lắc lư làm ngọn lửa không bén ngay vào đầu thuốc. Khi điếu thuốc đã cháy, chàng ngẩng lên nhìn về phía trước. Những vệt đất gồ ghề trên mặt lộ dưới nắng nhòe lẫn với màu cà-phê sữa trong chiếc ly chàng mới uống hồi sáng và những ngón tay Linh, những sợi lông tơ nhỏ phớt trắng dưới nắng.

o o o

Vũ mở bi-đông đưa lên miệng tu một hơi dài. Chàng chậm chạp xoay núm nhựa đây lại, mắt nhìn theo những người lính biệt động quân đi chót khuất sau hàng cây. Bên cạnh chỗ chàng ngồi, một vài giọt máu của kẻ bị thương nhỏ xuống bắt đầu có màu nâu sậm. Hy vung tay tiếp tục nói lớn tiếng:

"Hắn vừa tiến tới vừa quát: Ai làm đại đội trưởng ở đây? Tôi la lại: Tôi là đại đội trưởng, yêu cầu anh cho biết cấp bậc, mời ngồi nói chuyện chơi... Hắn không ngồi, quát tại sao bọn mình kêu 81 bắn bừa. Tôi la lại là chính bên hắn bắn hai trái 60 trước, thử hỏi bên nào gà chết trước!"

Xạ thủ súng cối nói chen vào:

"Tụi chúng gà chết! Bắn hai phát mà không trúng trung đội chuẩn úy Vũ đi khơi khơi..."

Vũ cúi xuống, im lặng. Chàng nhìn những giọt máu bám trên lá cỏ, không nghĩ ngợi, không buồn rầu, không vui mừng. Tiếng Hy tiếp tục:

"Tôi trách hắn đổi lộ trình sao không báo trước. Tôi trách hắn không chịu quan sát, tụi Cộng ở bên phải áp sao không thấy không bắn, lại nhè trung đội của anh đang đi khơi khơi khoảng trống mà làm hai quả 60 liền... Sau cùng hắn à một tiếng rồi la: Tại thằng tiểu khu. Về đánh chiếm tiểu khu hỏi tội... Thế rồi hắn kéo quân đi".

Hiệu thính viên xen vào:

"Tiểu đoàn vừa nói tụi họ vừa đi qua đồn vừa chửi tùm lum. Kẻ tức cũng phải. Tụi dựng bị thương hai người, chẳng ra sao hết, chỉ tụi Cộng là lợi. Hai bên đánh lộn nhau, chúng vác trung liên chuồn mất".

Hai tiếng nổ lớn kế tiếp vang dội. Những viên đất nhỏ rơi lả tả trên đầu, quần áo. Vũ quay đầu lại la lớn về phía toán đang dùng TNT phá ụ:

"Còn mấy cái mả Hồ Chí Minh nữa mới xong?"

Một tiếng la trả lời:

"Ba mả nữa!"

Vũ nói với Hy:

"Ít nhất một giờ trưa mới xong. Trưa nay có cơm không?"

"Yên trí. Tôi gọi về đồn bảo hoả đầu vụ rồi. Chắc chúng sắp mang ra".

Vũ đứng dậy, đeo khẩu súng lên vai đi băng qua lộ. Toán phá đường cời trần, mồ hôi bóng nhẫy. Khu vườn mát rượi, gió từ đồng trống phía xa thổi tới lá cây cọ vào nhau êm ái. Những binh sĩ đang lúi húi nấu cơm, những làn khói xanh bốc lên, kéo dài

và tan biến theo chiều gió. Vũ bước vào căn nhà, cúi đầu đáp lễ người đàn ông rút rè đứng dậy. Chàng cúi xuống nhìn chiếc hàm trú dưới gầm phản: không có gì khả nghi. "Cảm phiền bác cho quân sĩ tôi đóng đây và lấy nước". Chàng không muốn ngồi lại, căn phòng quá thiếu sáng, quá tù túng. Chàng dựng súng vào vách hành lang, rút cái võng ni-lông kẹp giữa xấp bản đồ ra khỏi ngực áo vứt xuống sàn đá hoa làm gổ. Lưng mát lạnh, những cành lá thấp thoáng ánh nắng, những tiếng reo nhỏ và thanh, chàng ngủ thiếp đi và thức tỉnh khi tiếng nhạc trong *transistor* của hoả đầu quân lớn dần. Chàng ngồi xếp bằng trên thềm, chàng biết chàng ăn không ngon không phải vì mệt, không phải vì đánh lộn quân bạn. Chàng ăn không ngon vì ánh nắng cứ lấp lánh trên các lá cây, các lá cây tiếp tục cọ vào nhau êm ái làm chàng như thấy có một cái gì vô ích và thừa thãi. Sau cùng, khi lại ngả người trên gạch ngủ tiếp, chàng nghĩ rằng chàng đang nhớ quê cũ, chàng đang nhớ tuổi ấu thời, chàng đang thềm trở về nhà để ngủ bên thân thể rắn chắc, một giấc yên tĩnh không lo bị bắn, sẽ bị đột kích, bị thương, bị chết trong khi ý thức còn lẫn trong u tối của giấc ngủ.

o o o

Chị tức nghẹn cổ họng, miếng cơm nằm đó không chịu xuống. Chị cầm tô canh lên uống, rồi tự dưng vùng liệng xuống đất. Nước canh, mảnh vỡ tung toé trên đất. Chị cúi nhìn vết nước thấm loang trên nền nhà khô nâu, càng uất ức. Chị la lớn:

"Tui không làm chi bậy, tui không có gì phải giấu hết. Tôi hồng sợ ai hết đó! Có đánh thì đánh đi coi!"

Ba nín thinh trước cơn giận của vợ, nhưng rồi anh bắt đầu nói, giọng hạ thấp hơn trước:

"Không có chi! Không có chi sao bà Hạnh nói trông thấy hai người nói chuyện hoài sau hàng ba chợ? Thiếu chi chợ, sao lại đứng lúi xụi".

"Thế bộ tự dưng tôi vô đứng đó sao? Súng bắn ầm ầm, tôi đừng chạy núp..."

Chị hầm hầm đứng dậy ra sân. Nhưng tới hiên, chị dừng lại la lối:

"Ba ngày một trận ghen tuông! Tui chịu hết nổi rồi đó. Ủ! Thành Tía là bồ của tui đó, đã sao chưa! Chồng chi mà kỳ. Bộ muốn tui đứng sượng giữa chợ cho đạn nổ chết luôn sao. Chạy núp, ai mà chọn được chỗ. Bộ muốn tui chết phải hôn? Muốn thì nói đi!"

Chị ngồi xuống thềm, khóc. Nước mắt càng tràn ra, chị càng tức. Đứa bé thấy mẹ khóc, cũng hoạ theo. Chị trở vào phản bông con ra ngoài đầu thềm, kể lể:

"Thôi! Chỉ có con là thương má thôi, phải hôn? Má con mình đến đi kiếm chỗ khác thôi. Má nuôi con nghe, hồng cần con người đó há".

Chị lại bắt đầu khóc sau khi liếc nhìn thấy chồng đang rời khỏi phản. Ba làm lủi đi qua mặt hai mẹ con, mở cổng đi về quốc lộ. Chắc ảnh đi nhậu, chị nghĩ tủi thân khóc lớn hơn rồi ngừng bật sau khi thấy bóng chồng khuất sau một khúc quanh. Cứ mỗi lần cãi lộn xong là lại như thế, nhậu say đến đi hết nổi mới trở về nhà ngủ vùi. Cũng may anh hiền, say đến đâu cũng không đánh mẹ con chị bao giờ. Ảnh thế mà tốt hơn nhiều người khác. Chị đột nhiên thấy mình muốn cười, rồi chị mỉm cười. Có ai trông thấy đâu mà sợ. Chị lấy khăn lau mặt đứa bé, nhét vào tay nó một con vịt nhựa, thu xếp bát đĩa vào rổ bê ra sân rửa. Trời nắng gắt nhưng ánh nắng không qua được lớp lá mít dày đặc trên đầu. Chị nghĩ tới chồng đang làm lủi đi dọc bờ ruộng. Khi nãy anh đi vùi, đầu đội nón. Phơi nắng sau khi say độc lắm. Thế nào cũng đau cho mà coi. Nghĩ

cũng tội nghiệp ảnh. Anh thương mình quá nên hay làm tùm lum vậy thôi. Nào đã có chi bậy bạ đâu. Tự dưng máu dồn lên nóng bừng mặt. Chị nhớ tới một buổi trưa, lâu rồi, ngày chưa lấy chồng, ngồi với Tía sau bờ dứa ngoài sông. Bàn tay người đàn ông sần sùi và ráp trên cánh tay, chị run lên. Giá bữa ấy Tía đừng có vội, chị đâu có la lên. Giá lúc đó ảnh chịu khó đợi đến tối... Đúng thế, nếu trời tối, chắc chị không la. Nhưng ảnh vội quá. Chị la lên và Hải đã chạy đến. Hai người đàn ông đánh lộn nhau. Chị đứng sững dưới gốc cây dứa, chẳng mong cho ai thắng. Hải cũng thương chị. Và chị cũng chẳng biết bên ai trong hai kẻ đang hằm hè lẫn xả vào nhau đấm đá... Chị bê rổ bát đứng lên, đặt từng chiếc úp xuống giàn cây trước sân. Hải đi theo mấy anh du kích, Tía lên tỉnh mần ăn mát tích. Ở lại ấp, sau cùng chị lấy Ba. Kể cũng kỳ. Mình đã tưởng không lấy Tía thì lấy Hải. Rút cục, một con rồi kia. Chị cười, đi vào nhà. Chuyện hai người đánh nhau tùm lum hồi ấy, cả xã biết. Tía trở về là đại diện xã. Lại hay cà rờ chung quanh, làm ảnh chi không ghen cho được. Chị lại cười, lấy lược chải lại tóc và nhìn khuôn mặt mình trong gương. Nắng ngoài sân chói một khoảng nhỏ góc gương làm chị nhú mắt.

o o o

Vũ từ từ cảm thấy nóng bỏng trên đùi và ngực. Nắng buổi trưa đã chiếu tới hàng hiên, chàng toan cựa mình lăn vào trong nhưng vách tường chặn lại. Bây giờ đã tỉnh hẳn ngủ, chàng nhớ lại thứ lo lắng bồn bênh bao phủ từ trong giấc ngủ kéo dài tới lúc này. Hình như có địch trong bụi đang bò tới gần, nóng sùng lác lác sợ dẫm tìm đường ngấm đúng. Vũ muốn ngồi dậy mở mắt quan sát tứ phía nhưng thân thể chàng ì ra. Các ý nghĩ xôn xao, vẫn cảm giác bất an, vẫn thứ vị trí ranh giới với cái chết ấy, không có gì đâu, lính chắc có đưa thức gác phía sau nhà. Không có gì đâu, không có gì đâu... Chàng xoay người quay lưng ra phía ngoài, cố ngủ tiếp nhưng không được. Lưng lạnh lạnh trống trải và thụ động vô phương tự vệ như một tấm bia trên thềm bắn. Đến như thế là vô ích rồi, không thể khuyên nhủ được gì nữa để tâm hồn chịu trở vào giấc ngủ, chỉ còn có cách ngồi dậy quan sát... Vũ ngồi lên, nhìn tứ phía. Bên kia quốc lộ hàng cao-su chạy dài từng hàng trống trải, cỏ từng khoảng dưới vùng nắng lọt qua lá phía trên. Không có gì cả, không có một người nào, không một cành cây lùm cỏ rung động một cách khả nghi. Vũ đưa chân móc dây nịt đạn lại gần, lấy bi-đông đưa lên miệng tu một hơi dài. Chàng để trả bi-đông vào bao, châm thuốc hút và bắt đầu thấy hoàn toàn an ninh. Chàng đã mở mắt, tỉnh táo và khẩu súng trong tầm tay. Mắt mở, tỉnh táo và súng cầm tay, chỉ như thế mới thấy yên ổn. Ban đêm chàng nằm trên võng, bàn tay mân mê bóng súng gác bên, lắng nghe từng tiếng động. Tiếng chó sủa vu vơ nơi xa, tiếng một con chuột chạy va vào một ống bơ, tiếng trẻ khóc trong một ngôi nhà, tất cả đến thẳng ý thức chàng đòi hỏi một chú ý, một phân tích. Có địch hay không. Có hay không, hướng nào. Giác quan cực nhạy trong một tình trạng căng thẳng kéo dài và thường trực đến độ một đêm tự dưng chàng bừng ra khỏi giấc ngủ, tâm hồn chưa chuyển vận, tay trái đã đặt lên dây nịt đạn và khẩu súng đã gọn ghẽ trên tay phải: nhưng không một tiếng động, một luồng gió bất thường. Cái gì đã làm chàng thức tỉnh? Ngồi im nhìn và lắng nghe trong ánh trăng ban đêm, sau cùng chàng khám phá ra chính người lính gác gác đổi phiên gác rón rén đi qua che khuất trong một khoảnh khắc ánh trăng vẫn chiếu trên mặt, đã làm chàng thức giấc. Mới chỉ thiếu đi một khoảnh khắc ánh trăng ... mình mệt rồi, chàng thì thào, phải kiểm đôi giày khác, đưa đôi này đi làm *fermeture*. Một thằng bạn nào đã nói: Phải đi giày có *fermeture* đỡ căng thẳng thần kinh... Hẳn có lý đấy, chàng sợ nhất ban đêm bị đánh bất ngờ, xỏ giày không kịp, cứ chân không tác chiến và chạy băng bờ bụi.

Có tiếng cãi cọ lớn phía sau nhà. Một anh binh sĩ chạy ra, mặt đỏ bừng tức giận:

"Tôi bảo thằng Cận nó gác. Nó không chịu. Bảo bị kích bất ngờ, chết nó trước nó chịu!"

Vũ ngẩng đầu lên nhìn, chàng không ưa hạ sĩ này. Không có khả năng chỉ huy lại hay là lối chê trách đồng đội. Hắn nói có lý, có lý nhưng chàng hôm nay không cho lệnh gác ngày. Chưa ra lệnh, không cần bảo vệ lệnh. Chàng mỗi mệt và tức giận. Tức giận tất cả, từ bộ mặt hỗn láo của Cận.

Người hạ sĩ cau có trở lại, làu nhàu:

"Tiểu đội 1 nhảy dù về đồn hết rồi, chuẩn úy!"

"Tôi cho họ về thổi cơm".

"Nhưng chuẩn úy bảo chỉ cho mỗi tiểu đội về hai người thôi".

"Hiện giờ còn bao nhiêu?"

"Dạ mười người, tính cả chuẩn úy".

Vũ đột nhiên mỉm cười vu vơ. Mười người trên tổng số mười bảy. Không sao. Còn hai người, đối với chàng, thế cũng đủ. Một kẻ coi bên trái và phía trước, một kẻ coi bên phải và phía sau, chàng đi đâu cũng được.

Vũ xách súng đứng dậy, đi vòng ra phía sau nhà. Chàng la lớn về phía toán lính:

"Tôi đi năm mươi thước về phía này, nhớ đó! Đừng có bắn ầu".

Chàng chọn một chỗ cỏ thấp đằng sau một bụi cây nhỏ có hoa tím lấm tẩm, tụt quần ngồi xuống. Chàng búng mẩu thuốc ra phía trước, lơ đãng theo dõi nó rơi lướt trên các ngọn cỏ rồi khuất xuống dưới. Một làn khói xanh bắt đầu cuộn cuộn bốc lên khỏi lớp cỏ, tan vỡ dưới gió. Chàng nhìn làn khói, buồn bã và bức tức. Sau cùng chàng hiểu rằng chàng đang tiếc đã không bắn chết Cận sáng nay, tiếc vô cùng. Chàng đứng lên định cài thắt lưng, một tiếng súng nổ chát chúa phía trước. Chàng tiếp tục tìm đầu dây thắt lưng, chắc lại một tên du kích nào bắt hú hoạ quấy nhiễu. Một tiếng rít dài vụt qua đồng thời với tiếng nổ thứ hai. Nó đang nhắm mình, chàng không kịp nhét cái giồng vào trong quần, cúi vội xuống cầm súng đưa lên vai, bắn vội vã vào những gốc cây, bụi rậm phía trước. Sau ba phát liền, chàng biết tên du kích chắc chắn đã lẩn mất nhưng nổi bức tức làm tay chàng tiếp tục bóp cò, phía xa từng lớp vỏ cây trúng đạn văng ra, từng lớp bụi trắng bờ ập tung lên làm chàng dễ chịu hơn. Chàng tiếp tục bắn và khi băng đạn hết, chàng quay lại phía sau la lớn mấy người lính lấp ló ẩn nấp quan sát:

"Bảo hiệu thính viên báo cáo đại đội trưởng: Một tên du kích bắn sê! Vô sự!"

Chàng cúi xuống, nắng chiếu vào lớp lông óng ánh. Chàng cầm súng đứng sững một thời gian, cúi nhìn cái giồng của mình dưới ánh nắng, không suy nghĩ gì cả.

2.

Đổi vị trí nằm, mắt định vào đúng hướng một chùm tia nắng lọt qua một khe thủng trên mái tôn. Những chấm bụi sáng tan vỡ bay lộn, biến vào khoảng không chung

quanh. Hơi nóng hấp từ mái thấp, bốc từ vách tường vữa lở lộ gạch có những vết khói đen. Mồ hôi thấm ướt lưng áo lót, nhớp nháp dính vào vải ghế bố. Chàng xoay người đi đưa lưng ra khoảng trống nhưng không ích gì, không gian nóng đều. Chàng mở màng nghĩ đến những người làm cách mạng bị bắt và xử tử bằng cách bỏ vào nồi nước một đầu máy xe lửa trong một cuốn tiểu thuyết đọc đã lâu. Chàng vụt nhớ ra tên cuốn sách, *Condition humaine*, buổi sáng trời mát dịu nắng, trên cao lá cây mới ra xanh mềm, da tay Linh mịn ấm. "Em mua cho anh cuốn này... Lớn như anh rồi còn chưa đọc cuốn này thì dốt quá!". Chàng mở mắt chậm chạp. Mái tôn như cong thêm vì sức nóng. Chàng muốn cởi quần trần, cởi áo lót, nằm trần trụi như các binh sĩ đang lúi húi cạnh máy truyền tin. Những âm thanh cao đều, gay gắt rung rung trong không khí. Chàng nhắm mắt lại, cố ngủ. Mái tôn cong lên, một múi lồi xuống, tiếp tục hạ gần sát mặt. Chàng vùng vẫy, cố đưa tay đẩy lên. Có tiếng la hét quái dị tứ bề, chàng vùng vẫy. Ý thức vụt trở lại, bắt đầu làm chàng nhận thấy mình vừa ra khỏi cơn mê, mồ hôi ướt sũng áo quần nhớp nhúa. Chàng ngồi dậy mở bi-đông dốc lên miệng, bắt đầu nghe hiểu những lời to tiếng đánh thức chàng dậy. Tiếng trung úy già quát lên:

"... Cái cái cái gì! Có luật lệ nào cho sử dụng truyền tin vào chuyện tư không? Anh nói đi!"

Định nhận ra viên trung sĩ mặc thường phục đi cùng chuyến xe về đồn buổi sáng đang đứng ngoài nắng, mồ hôi chảy đầy mặt. Chàng nhìn và đột nhiên có ý muốn can ra. Từ khuôn mặt những giọt mồ hôi chảy chàng thấy căng lên một ước muốn bùng nổ dữ dội. Chiếc miệng viên trung sĩ há ra như bị kéo mạnh:

"Chẳng cần luật lệ gì hết! Trung úy làm gì tôi thì làm! Tôi bị mìn địch gãy chân nằm Cộng Hoà bây giờ mới hết. Đâu phải tôi đi chơi. Tiền lương tôi kẹt cả ở đại đội, vợ con tôi đói! Tôi phải nhờ ở đây gọi sang, nhờ trao lương cho đoàn tiếp tế mang về đây... Vậy đó! Chỉ có vậy đó! Trung úy làm gì tôi thì làm!"

Chàng thấy chiếc lưng viên sĩ quan già, gầy và cong lên rung động tức giận, một giọt mồ hôi lăn từ gáy, lọt xuống vào trong chiếc áo lót loang lổ những khoảng màu nhạt.

"Anh nói hỗn thế hả! Đừng nghiêm trình diện tôi!"

Hai cánh tay buông thõng của viên trung sĩ quờ quạng trên quần rồi vung lên cao. Hắn bỏ chạy ra sân, phân bua:

"Tôi bị mìn địch, đâu phải đi chơi, đâu phải nhảy dù! Bây giờ ở hành tôi... Ông hành hạ tôi!"

Hình dáng hắn khuất sau bức tường, chàng tiếp tục nghe thấy tiếng la lối, tiếng chân người, những câu nói trao đổi. Chàng bước xuống đất, ra sân. Sàn xi-măng nóng bỏng làm chàng bước nhanh và ngắn. Các binh sĩ xúm quanh nhìn Yên, sĩ quan ban 3, đang đẩy viên trung sĩ vào sát tường, chiếc miệng há lớn nhưng không còn âm thanh phát ra. Yên làu nhàu la toán lính:

"Làm cái bì mà bu lại vậy! Giải tán đi! Còn cái anh này, làm cái chi mà la oải lên thế! Bây giờ vào cái lều kia mà ngủ. Đại bàng bảo anh còn la thêm một tiếng nữa thì đừng có trách. Hiểu không?"

Yên buông viên hạ sĩ quan ra chờ đợi. Chiếc miệng há hốc của người trung sĩ, một cánh tay đưa lên vuốt mồ hôi trán:

"Tôi có lỗi gì mà trung úy ở đòi phạt tôi? Bắt tôi..."

"Thôi, thế đủ rồi, vào lều ngủ đi. Anh còn nói nữa, đáng lẽ không bị phạt thì bị phạt. Thôi vào lều đi, nghe tôi..."

Giọng Yên dịu xuống, đỡ dành. Viên trung sĩ vén chiếc bạt, chui vào lều làm bằng hai *poncho* cột lại, Yên mỉm cười nhạt nhẽo, hai bàn tay mở về phía trước mặt mỗi. Định hỏi:

"Có phải trung úy Thịnh trước dạy chiến thuật ở Thủ Đức?"

"Đúng, ông ta đấy".

Định trở vào phòng truyền tin đại đội chỉ huy, cúi đầu tránh mái tôn thấp chìa ra. Chàng trở lại ghế bố, châm thuốc hút. Trung úy già nằm trên ghế kế cận, cặp đùi khẳng khiu lấm tấm lông đen, mái tóc hoa râm cắt ngắn. Khi còn là sinh viên sĩ quan trừ bị, cùng các bạn, chàng rất ghét người này, huấn luyện viên hách với sinh viên, bỏ đờ chỉ huy trưởng, khoe khoang thân thể tối ngày. Sau một lần bị phạt đứng phơi nắng dưới sườn đồi vì một lỗi không đâu, chàng đã tự hẹn ngày nào gặp lại huấn luyện viên này ở đơn vị tác chiến, chàng sẽ tìm cách đấm cho một trận. Chàng ngẩng đầu lên, ông già đang nhìn chàng bằng đôi mắt trũng sâu dưới làn trán nhăn nhú. Chàng cúi xuống, nhìn làn khói thuốc.

"Chút nữa các anh ký vào tờ trình của tôi. Tôi sẽ gửi về trung đoàn phạt cho hẳn chết".

Hạ sĩ truyền tin ngẩng đầu lên, nói:

"Thôi thì hơn, trung úy. Anh ấy nóng tính nên vậy thôi. Không có ý gây chuyện với trung úy đâu".

"Tôi không cần anh khuyên! Anh đã chứng kiến nội vụ, anh phải ký vào tờ trình. Hơn nữa chính anh còn để cho hắn sử dụng máy không có phép tôi, anh có muốn tôi đề nghị phạt cả anh không?"

Viên hạ sĩ cúi xuống, mở máy phát thanh, làu nhàu:

"Mất gì một chữ ký..."

Chàng vứt mẩu thuốc, duỗi thẳng chân, quay mặt vào trong tường, tần mẩn dùng ngón tay gạch chữ đầu tên của Linh. Những hàng cây cao-su chạy dài xuống chân đồi 19 chấm dứt nơi ranh giới xạ trường chói nắng, chàng đứng nghiêm cảm rõ những giọt mồ hôi chảy dọc lưng dọc đùi vào giày, lan theo tay làm trơn tuột bóng súng. "Trí thức gì mà dốt, tập dờ ẹc!", chàng lắng nghe lời xài xể, tức giận muốn vùng ra đấm vào giữa cái bộ mặt choắt già nua ấy.

Chàng xoay người hướng ra ngoài, bây giờ bộ mặt già nua nằm kế cận, và chàng không thấy gì hơn là một chút thương hại và rất nhiều dửng dưng.

"Anh tốt nghiệp khoá 14 phải không?"

"Vâng".

"Đại úy cho anh đi đại đội nào? Sao nằm đây?"

"Đại úy cho tôi ra đại đội hiện đang ở ngoài đồn. Sáng mai mới phải ra trung úy".

Chàng quay mặt vào tường, tỏ ý buồn ngủ để chấm dứt mọi trao đổi lời nói. Nhưng viên trung úy vẫn tiếp tục:

"Anh thử lửa bao giờ chưa?"

"Rồi trung úy. Nhưng trong trường hợp bị thiên hạ bắn mà tôi tay không. Hồi tản cư... Còn trong tay có súng có thể bắn lại thì chưa, trung úy".

Chàng nhắm mắt lại, cố ngủ một giấc nữa. Chàng không muốn tiếp tục nói, không muốn thức tỉnh, không muốn nhớ tới hình dáng bàn tay Linh buông thõng, những chiếc ghế màu đỏ sẫm và nắng buổi sáng trên mũi chiếc giày trắng có nơ nhỏ. Chàng đưa tay ra phía sau kéo áo lót căng ra. Một thoáng mát mẻ trên da lưng, ngọn gió từ sông ủa vào làm Tuân và chàng run lên. Chiếc phi cơ chúc mũi sà xuống, nổ súng. Tuân kéo chàng lao sâu hơn nữa vào bãi ngô. Hai người trườn trên cát khô, cố ẩn mình dưới lớp lá. Có tiếng nổ lớn kèm theo tiếng đại liên phát hiện từ phía sông. Quay lại nhìn thấy một chiếc tàu chiến nhỏ dưới lòng sông, một khẩu súng nòng dài giật lui liên tiếp, chàng ngẩn người ra ngấm cho tới khi nòng súng lắc lư, quay thật chậm hướng về phía bãi ngô. Chàng hốt hoảng theo anh lao người sâu nữa vào bên trong, trườn giữa các luống ngô. Tuân la: "Có hổ!" Nhảy vào đây Định!". Chàng theo anh nhảy vào, ngã chúi xuống đáy hố. Đạn cắt đứt những ngọn ngô, cành lá vụn rơi lả tả. Cát dưới hai lòng bàn tay ẩm ướt, màu đen. Chàng cảm thấy hoàn toàn yên ổn, ngẩng đầu tì lên tay. Tuân nằm bên, đầu ngẩng cao nhìn chăm chú về phía trước: một đôi chân trắng bất động trong chiếc váy đen, hình dáng một thân thể đàn bà. Tuân từ từ nghiêng đầu, chăm chú tiếp tục nhìn. Chàng bắt chước cử động của anh và nhìn thấy giữa hai chân một khoảng đen. Người chàng nóng bừng lên, mắt hơi hoa đi trong tiếng nổ rền dưới sông. Chàng có nghe thấy tiếng súng nhưng không để ý, không thể làm gì hơn là giữ nguyên vị trí và nhìn vào đó, cố khám phá trong bóng tối kia những đường nét đứt khoát hơn. Tuân thì thào: "Dậy coi xem! Chắc cô ta còn sống đấy, anh vừa thấy cựa quậy". Tiếng một chiếc mũ sắt rơi trên sân vang chói tai, chàng ngồi dậy vượt mồ hôi trán, mở bi-đông đưa lên miệng uống một ngụm lớn. Viên trung úy chưa ngủ, một tay vát trên trán, những giọt mồ hôi làm ướt đẫm mảng tóc mai nửa xám nửa bạc.

"Anh còn thuốc lá không?"

"Mời trung úy. Thuốc đen".

Ngày hôm ấy chàng mới mười hai, ngồi nhìn Tuân kéo cô gái ngồi dậy và bắt đầu nói chuyện. Chàng lắng nghe những câu nói, tò mò chờ đợi một sự kỳ lạ xảy ra. Cái gì sẽ xảy ra, chàng không biết, chỉ lờ mờ cảm thấy những nóng bừng ray rứt và mắt không rời hai người tựa vào thành hố. Chàng thất vọng như vừa hụt không được dự một cuộc vui kỳ diệu khi hết tiếng súng, Tuân từ biệt cô gái, kéo chàng ra khỏi hố, len lỏi giữa các luống ngô tìm đường trở về làng. Tuân hơn chàng ba tuổi nhưng đã là đàn ông. Khi tắm ngoài ao, chàng đã nhận thấy anh khác hẳn mình. Tại sao Tuân không tiến thêm, người con gái đã đổ mặt và cười nép người vào thành hố cát. Chàng cựa mình, quay trở mặt vào tường đôn và cảm thấy thèm muốn đàn bà bắt đầu biểu lộ. Đầu điều thuốc tẩn mẩn vạch một vòng tròn trên viên gạch ngang tầm mắt. Khói thuốc dội trở lại cay sè, chàng đưa tay lên dụi, hai làn da đấm mồ hôi cọ vào nhau trơn nhẫy. Tiếng hiệu thính viên bắt đầu và tiếp tục đều đều: "Bắc bình anh dũng, bắc bình anh dũng, cải cách anh dũng oanh liệt, non nước gay go anh dũng. Yên bái, tốp. Tôi nhắc lại, bắc bình anh dũng cải cách... không nghe rõ à? Điều chỉnh lại đi. Một hai ba bốn năm sáu... nghe ba trên năm..." Người đàn bà bồng con trên bãi cát nặn nỉ người lái đò: "Bác cứ chờ giùm đi. Máy bay bà già không bắn đâu, chồng tôi ốm nặng, tôi phải qua sông gấp". Người lái đò ngẩng đầu nhìn chiếc phi cơ lượn vòng trên cao, nhìn dòng sông Nhị mùa nước bắt đầu dâng. Tuân nói: "Hai anh em tôi bơi khá lắm, bọn tôi sẽ khênh theo hai cây chuối kia. Có gì cho bà ấy bắm... Bác chờ giùm tất cả đi

một chuyến". Tuân đứng đầu mũi chèo, chàng ngồi trong khoang nhìn thiếu phụ bằng cả tâm hồn náo nức. Đầu chiếc vú khuất trong miệng đứa bé nhưng phần phồng căng trắng hồng quyến rũ thể nào nhưng... Khi đứng trên bờ đê cao nhìn theo hình dáng thiếu phụ đi khuất sau rặng tre chân đê, Tuân thở dài sau khi cởi phanh ngực áo đón gió cho khô mồ hôi: "Bà ấy đẹp như chị Khanh. Người Hà Nội tản cư đấy". "Sao anh biết?". Tuân cười giơ tay vuốt tóc: "Mày nghĩ cái gì mà không thấy tao với cô ấy nói chuyện hoài từ bến lên đến đây? Cô ấy đẹp ghê phải không?". Nghe anh gọi thiếu phụ là cô ấy, chàng thán phục. Chàng xoay người nằm ngửa lên mái tôn, quờ tay kiểm tờ báo đưa lên quạt. Một thời gian mát mẻ ngấn trên da mặt, bầu trời u ám cuối mùa đông, gió từ sông lên lành lạnh, tự dưng chàng kéo tay anh: "Đứng lại đi! Chắc bà còn nhìn theo chúng mình". Hai anh em quay lại. Người bà chống chiếc gậy còn đứng ở gò cao gần cổng làng, gió thổi mạnh dạt tà áo sang một bên, những đám mây bay thấp và nhanh phía sau. Tiếng những lá ngô chung quanh xào xạc, âm thanh sắc và êm ái làm nước mắt chàng trào ra. Chàng hỏi anh: "Sao bà không chịu sang ở chung với gia đình chúng mình? Bà già thế sao bà ở một mình. Tây đến thì sao anh?". Tuân tháo mũ giơ cao phất về phía cổng làng: "Bà với thầy không ưa nhau từ lâu... Vung mũ lên mày, bà chưa nhìn thấy tụi mình vậy đâu!". Chàng tháo vôi chiếc mũ xanh rộng vành của đoàn thể sói con, leo lên một ngôi mộ vấy lia lịa, la lớn: "Bà ơi bà. Bà!..." Chàng quay mũ hoài, nước mắt chảy ướt mặt, gió thổi tạt những giọt nước nóng lấm tẩm vào vành tai. Lớp mây đen kéo ngang phía chân trời làm hình dáng người bà mờ lẩn đi, thấp thoáng trong trời đất. Tuân kéo tay chàng đi về phía sông.

"Về đi, không hết đờ". Lên tới bờ đê cao phía bên kia, hai người đứng nhìn xuống dòng sông đỏ cuộn cuộn, khu làng, lũy tre, ruộng ngô hoà lẫn vào nhau. Tuân nói: "Tại sao bà theo ra tiền, lại không cho bọn mình biết nhỉ?" Bãi ngô dâng lên cao, những thân cây bắp rễ đâm ngang tua tủa, chàng sợ hãi nắm lấy tay anh. Người con gái trong bụi ngô cười rú lên, chàng sợ hãi vùng chạy nhưng chiếc váy đen bùng lớn như lưới, đôi chân trắng sừng sững cột đá ngôi đền thần thoại. Chàng vùng vẫy nhưng như bị kéo, bị hút vào trong chiếc lưới đen mênh mông. Chàng hết sợ hãi nhưng muốn rất muốn ngoái cổ lại nhìn người bà đang đứng tiền trên gò đất cổng làng đằng sau có mây đen xám. Chàng muốn nhìn, muốn quay cổ lại nhưng không được. Chàng vùng vẫy, không gian nóng bỏng, có tiếng đổ vỡ âm ỉ. Chàng vùng mạnh... "Đù mẹ cái mũ sắt thẳng nào cứ để vướng lối hoài vậy!". Chàng mở mắt, chiếc mũ sắt lật ngửa còn đang quay tròn thêm một vòng trên sân gạch nắng chói chang. Chàng giơ tay lên coi đồng hồ, mồ hôi làm mờ mặt kính và làm thành kim khí áp vào da ngựa ngáy. Chưa tới ba giờ.

o o o

Có tiếng giày ngoài sân, chị giặt mình buông lược quay lại và thở ra nhẹ nhõm khi nhận ra Tía. Chị cười:

"Làm người ta hết cả hồn. Cứ tưởng mấy ông vô..."

Tía bỏ chiếc mũ nhựa tròn xuống phản, rút khăn lau mồ hôi trên trán rồi lau bóng súng:

"Mấy ông vô thì sao? Mấy ông hiền khô à, không thấy sao? Cho xin ly nước, đi từ lộ vào đây khát quá trời".

Chị vục ly vào vại múc đầy, đặt lên mép phản:

"Mấy ông hiền thật, nhưng vô đống đây đến đêm mấy ảnh về lại hạch hỏi lời thôi: "Sao lại để lính Mỹ – Diệm vô đống! Bộ muốn làm tay sai cho chúng hả?". Ui chao!..."

Chị cười lớn ngồi xuống phản tiếp tục chửi đầu:

"Rồi mấy ảnh còn bắt vô lấy cuốc ra đập mô nữa. Sợ thấy bà!"

Tía đặt khẩu súng gác lên cột, mở phanh ngực áo lụa khăn vào lau mồ hôi trên ngực:

"Sáng ra, tụi tôi đã không bắt anh chị ra phá đi, thế là đỡ quá rồi còn chi".

Người đàn ông tiếp tục lau ngực, những bắp thịt cuộn căng lên theo cử động của cánh tay. Chị nhìn và nhớ tới ngực chồng, cũng đầu vú nhỏ một cách chi mà kỳ... Không biết đàn ông có vú để làm chi, chị mỉm cười. Người đàn ông theo dõi biến đổi nét mặt, bắt gặp nụ cười, vội đứng dậy lại gần:

"Em à".

Chị giật mình lùi lại, thân hình tì lên cánh tay xuôi về phía sau làm ngực tức sữa căng lên dưới vải. Tía giơ tay lên, chị vùng né tránh lùi ra phía sau cột, cười:

"Bộ quên tui có chồng con đàn hoàng rồi sao? Muốn bị xua ra khỏi nhà sao mà làm dữ vậy? Đã cho trú nắng, cho uống nước, còn lộn xộn".

Tía ước lượng khoảng cách giữa hai người, liệu không thể nhảy tới kịp trước khi người đàn bà chạy ra sân, đành ngồi xuống phản cười dàn hoà:

"Em ngồi xuống đi. Tôi không làm chi đâu mà sợ. Có chuyện muốn nói mà".

"Nói chi thì nói luôn đi. Không chồng tui về bây giờ lại lui lui như mèo cắt tai rút mắt cho coi!"

Tía tức giận, vỗ ngực bạch bạch:

"Bộ tôi sợ thằng chả sao? Tôi không muốn gây rầy rà cho em đó thôi".

Chị bĩu môi:

"Hăm hoài à! Bộ tưởng làm đại diện xã có súng là tui sợ hay sao".

Chị cười vui vẻ rồi ngừng khi nhận ra dáng điệu đột nhiên ủ dột của người đàn ông. Chị lại phản ngồi, dịu giọng:

"Anh tới có chuyện chi, nói đi. Tui nghe đây".

Tía ngẩng đầu nhìn quanh quẩn, rồi nói rụt rè:

"Em à... Tôi vẫn thương em như xưa..."

Đầu cúi xuống, giọng ngập ngừng:

"Em tin tôi đi. Tôi thương em lắm. Thương như hồi ấy... hơn nữa".

Giọng nói quen thuộc làm chị nhớ lại những ngày đã qua, ngày chị chưa lấy ai và vùng này chưa lộn xộn, ngày chị còn mơ lấy chồng ở tỉnh, hai vợ chồng sẽ cần cù làm ăn, chị bán hàng ở chợ, tối về đi xem tuồng với nhau hay đêm khuya đi ăn tô mì nóng. Ngày ấy trai làng theo đuổi hoài hàng tá, trong đó có Hải, có Tía là chiếm được nhiều cảm tình của chị hơn cả. Nhiều đêm chị nhận lời ra ngoài ruộng nói chuyện với Hải,

con người ăn nói đứng đắn và cư xử cũng vậy. Cũng nhiều đêm khác chị ra ngồi bờ lạch với Tía, kẻ hay đòi hỏi nợ kia, nay gạ cầm tay mai đòi hun má. Chị không nhận lời lấy ai hết, mơ lấy chồng mần ăn ngoài tỉnh. Mơ thế hay là vì sợ đau đớn như mẹ chị hồi nhỏ khi Tây về xã và xúm quanh chiếc phản... Chị không biết rõ, nhưng rồi mọi sự chẳng ra làm sao cả, chị thờ dài cúi xuống không nhìn người tình cũ đang thì thào kể lể. Không, không có điều gì xảy ra như lòng mơ ước năm xưa cả. Tía một bữa say đánh ông hội đồng xã, sợ, bỏ làng ra đi. Chị hối hận vì sau buổi trưa hai người đàn ông đánh lộn ở bờ đừa, Tía tìm cách gặp mặt chị và chị đã nín thinh không trả lời câu hỏi, lảng tránh ngay vì nét mặt Tía quá dữ dằn. Thế rồi đến tối, Tía uống say ngoài quán, bị hội đồng xã chế giễu, đã gây ẩu đả. Sáng hôm sau biết chuyện, chị lại kiểm, nhưng Tía đã bỏ làng đi biệt tích từ đêm. Trở về nhà, chị khóc giấu trong bếp khi nghĩ đến cảnh Tía lủi thủi một mình lội bộ lên tỉnh. Những tháng sau đó, chị sống trong chờ đợi Tía trở về sau khi từ chối lời hỏi cưới của Hải. Rồi chiến tranh lan tới, Hải bỏ làng theo mấy tên du kích vẫn đêm đêm lên về khuyến dụ. Tiếng súng bắt đầu nổ vang ruộng vườn. Chiếc đòn đỡ nát trước chợ được tỉnh cho sửa chữa lại, hai chục dân vệ đến trú đóng trong số đó có vài gã con trai trong làng. Nhưng bây giờ có súng có đạn, họ không còn cư xử như xưa. Chỉ còn Ông, một người đã theo đuổi chị ngày xưa nhưng bị cự tuyệt khá tệ, là còn cư xử đứng đắn. Tất cả những kẻ khác trong đồn đều tìm cách trêu chọc các cô bạn gái cùng làng xã cũ một cách thô lỗ. Đôi khi bị chọc quá tệ, cũng không cô nào dám cự nự nặng lời vì những kẻ kia đe rằng trường đồn rất dữ: "Lộn xộn đến tai ông, ông đốt xã cho coi!". Ông mỗi khi có dịp, thường vô làng cà rà với bà con cả ngày, không phải để ngăn hay tìm du kích, mà để cản mấy đồng đội quê nơi khác khỏi phá phách. Nhưng những xã bên, số gà bị bắt đi ăn thịt không trả tiền mỗi ngày một tăng với sự hống hách của viên trưởng đồn ngoài chợ. Hấn đánh thêm thuế đặc biệt vào hàng hoá, đe ai lên thưa ông quận, sẽ bắn bỏ. Đôi mắt hấn lừ lừ, nhìn vào đàn bà như xoáy rách quần áo ra. Các bà ngoài chợ đồn rằng hấn xưa kia làm bồi cho một sĩ quan Pháp miệt Hậu Giang, bao nhiêu người đã chết, bao nhiêu đàn bà đã khổ vì hai thầy trò hấn. Bị tù, giải ngũ, làm lơ xe đồ đứng bến một thời gian rồi không hiểu sao hấn được làm trưởng đồn dân vệ vùng này. Mọi người còn đồn hấn giàu lắm, bao tới ba vợ nhỏ ngoài tỉnh. Chị thường lắng nghe những lời đồn đại này và sợ hãi len lét cúi xuống mỗi khi lão sán tới gần ngoài chợ. Một buổi sáng, mới đặt chân lên quốc lộ chị bị hai khẩu súng dí vào ngực dẫn vào đồn. Chị run rẩy bước theo đường vòng chữ chi giữa rào kẽm gai, lảo liên tìm Ông trong đám người đang cười rộ lên. Ông đâu, Ông đâu rồi. Có người la lên: "Em Hai ơi, em tìm chi nữa. Thằng Ông bị sai đi công tác dưới tỉnh mới về. Vô tình diện trưởng đồn nộp thuế đi cho rồi, em Hai ôi...". Tất cả năm đứa, trưởng đồn mắt lừ lừ, hai người bắt chị về đây, hai người nữa, tất cả là năm người. Chị lùi, lùi hoài, vấp phải phía sau té ngựa. Có tiếng cười lớn, những đầu gối bấp dùi tiến lại gần. Y như thế, y hết ngày đã lâu chị còn là cô bé nằm run rẩy nấp dưới gầm phản, những tiếng cười lớn, những dùi những gối tiến lại gần, có tiếng la hét, tiếng má chị hay ai khác? Ba ngày sau đi công tác về, Ông tới thăm, ngồi nghe chị kể lại trong tiếng khóc. Ông không nói gì cả, hấn cũng không chào má chị đứng đó.

Ông không nói gì cả, lẳng lặng ra về, rồi một ngày qua hai ngày qua không có gì thay đổi. Đồn trưởng vẫn thu thuế chợ, vẫn hống hách, Ông vẫn thăm lặng như cái bóng cho tới một buổi sáng, vừa đặt gánh xuống, chợ chưa đông, Ông đã đợi sẵn lại gần nói nhỏ: "Giả bộ đau, về đi. Nghe tui, giả bộ đau về đi!". Chị nghe lời, trở về nhà ngồi giặt quần áo cho tới khi có tiếng súng nổ ran và đồn bốc cháy khói đen cánh đồng. Chị không chạy vô hàm núp, đứng sững ra nhìn. Hấn năm gã ấy phải chết. Một tiếng nổ dữ dội, các viên ngóit tung lên cao rơi xuống lá tả làm chị chợt nhớ má chị có thể bị chết ngoài chợ trước đồn. Chị chạy vội, hối hả trên bờ ruộng và gặp một toán người băng đồng chạy vào mấy ruộng mía. Thoáng trông chị tưởng hành khách chiếc

xe đồ đang đỗ trước đồn. Lại gần hơn chị nhận ra nét mặt quen của vài anh du kích thỉnh thoảng vẫn về xã tổ chức nói chuyện chống Mỹ, người nào cũng khệ nệ ôm thùng đạn, súng lủng lẳng hai ba khẩu trên vai. Hải chạy sau chót, mồ hôi đầy mặt, dừng lại cười: "Bọn tôi trả thù cho em rồi đó. Nhảy trên xe đồ xuống, bọn tôi giết không còn thằng nào trong đồn... Đêm nay tôi trở lại thăm em nghe!". Hải nhảy vào bụi khuấy dạng. Hai chiếc thiết giáp từ tỉnh xuống nổ súng bắn liên hồi, chị nằm ép dưới ruộng tới trưa mới ra được chợ. Má chị chết rồi. Ông cùng vài người làng khênh giùm xác về. Chị khóc rống đi phía sau, tiếp tục khóc sau khi tắm rửa cho hết bùn dưới lạch. Ông đón dẫn chị vào bụi. "Tôi trả thù cho em đó". Chị không kháng cự gì cả, thân thể rã rời trong tay người đàn ông vội vã. Khi Ông lôi dậy mặc hộ quần áo, chị mới nhớ ra má đã chết, máu chảy loang thành vũng sau gánh hàng và xác mới đưa về nhà chưa tắm rửa chưa liệm. Chị khóc lớn tiếng trên con đường từ lạch về nhà, và đêm về sáng khi Hải thò tay qua khe vách đánh thức, mắt đã sưng húp lên đau nhức: "Chiều tôi đi em... Tôi thương em, em biết không. Từ khi Ông báo tin em bị tội chúng làm ầu, tôi ngày đêm lo tổ chức nội tuyến với hấn để công đồn... Tôi tình nguyện chỉ huy tổ chức...". Chị không khóc, thân thể bỏ mặc trong tay Hải cho tới khi trời bắt đầu sáng, người đàn ông từ già đi khuấy sau hàng dừa. Ông bị tỉnh bắt vì tội nội tuyến, biệt tích luôn ngay từ hôm sau. Lâu lắm, một tuần hay một tháng sau chị mới nhớ ra đáng lẽ những khi ấy phải nói với Ông, với Hải: "Má tôi chết rồi đó. Xác còn để trong nhà kia. Anh buông tôi ra!". Lốp cỏ trên mộ xanh dần, chị đã quen gánh hàng ra chợ trước đồn cháy đen và khi về đã quay đầu lại đáp chuyện với Ba lão đẹo theo sau.

o o o

Vũ uống nước trong gáo từng ngụm nhỏ, bàn tay kia vẫn ấn bi-đông vào sâu trong vại nước. Hai chân người đàn bà vẫn bất động, bụng thõng dưới mép phản, chiếc bụng vẫn lên xuống phập phồng theo nhịp thở, đầu dừa bé gổ trên nhấp nhô đều đều. Một tiếng chửi thề của binh sĩ gian ngoài làm chàng giật mình quay lại nhìn cánh cửa mở, tay nâng bi-đông khỏi vại, toàn thân chuẩn bị dánh điệu người đang lấy nước để nguy trang sự thèm muốn cuồng nộ đang thôi thúc trong từng thớ thịt. Không có ai ở sân sau. Chàng tiến lên một bước. Người đàn bà vẫn ngủ và dưới vải đen, chàng hình dung các đường nét căng lên. Cổ họng khô đi, mắt không rời cái thân thể đang mở ra trên phản, ngón tay chàng tản mẫn vạch tên mình từng chữ trên mặt bàn. Chữ V đã hiện rõ giữa lớp bụi mỏng, chữ U nữa, còn chữ U nữa. Những luồng máu chảy nhanh như muốn ồ ạt ào ra khỏi da thịt, chàng tiến thêm một bước nữa đến gần phản, hơi thở dồn dập. Bàn chân bám đất bụng thõng thò khỏi vải quần đen đột nhiên co lên đặt vào mép phản, người đàn bà ngái ngủ mở mắt nhìn mái tranh bên trên, chậm rãi quay ngang ngó người đàn ông. Một giạt mình thoáng qua biểu lộ trong những ngón chân co lại và chàng nhìn thấy những hạt bụi rơi lả tả xuống đất. Hơi thở dồn dập hơn, người đàn bà như thế là bằng lòng, vị trí khi ngủ không thay đổi, chàng nói thì thầm một mình, như thế là bằng lòng. Nhưng chàng vẫn đứng sững đó vì cánh cửa phía sau lưng vẫn mở. Chàng tự nhủ: Ra đóng lại đi, đóng lại đi là xong. Chàng kéo bi-đông ra khỏi vại nước, đóng nút, người đàn bà vẫn nằm nguyên nhưng mắt không nhìn chàng nữa, hai đùi vẫn mở ra và một bàn chân vẫn tì lên mép phản. Chàng quay ra đến gần cửa, ngoài sân trời còn nắng gắt, từng khoảng tròn sáng in trên cỏ trên đất và dưới hai gốc cây, chiếc võng gió thổi phồng lên như búp đa. Chàng buông tay khỏi cánh cửa, bước ra ngoài sân. Gió từ đồng hoang phía sau ủa mát lạnh trên lưng ướt đẫm mồ hôi, nổi thèm muốn vụt rời cơ thể, các thớ thịt mềm đi, chùng nhão. Vũ trở lại võng ngồi xuống châm điếu thuốc hút. Người đàn bà đã ra sân bé theo dừa nhỏ, liếc nhanh. Chàng không hiểu người đàn bà đang nghĩ gì nhưng chàng biết chắc khi này nếu chàng đi tới cùng, người đàn bà cũng không hổ thẹn và bây giờ,

không có gì xảy ra, cũng không có lý do nào, cho cả chính chàng. Vũ hút mạnh, khói thuốc cuộn cuộn cay trong cổ họng, toả ra tan nhanh trong gió. Chàng tần mẩn suy nghĩ lại biến cố vừa qua vì đã lâu lắm không thấy thềm đàn bà dữ dội. Thế rồi bỗng dưng... Có lẽ tại sáng nay lúc cho quân băng bờ bụi ép sát quốc lộ, chàng đã nhìn thấy thoáng qua chiếc mũ trắng của một nữ hành khách xe đò xuống đi tiểu. Có lẽ tại buổi sáng chưa kịp mặc quần sau khi đi cầu, chàng đã phải cầm súng bắn thẳng du kích và sau đó đã cúi xuống nhìn. Cành lá chao đi sau một cơn gió mạnh làm nắng ủa xuống chiếu chói trên mặt, chàng quay ngang người nhìn ra ngoài lộ. Một chiếc xe ba bánh đầy người đang len lách giữa hai đống đất di tích của một chiếc mô chưa phá hết. Tiếng động cơ nổ lớn nặng nhọc, khói xanh phụt lên phía sau che phủ mặt một đứa bé ngồi cuối băng sau. Chàng nhìn theo xe cho tới khi đi khuất sau rặng cây, tự dưng nhớ tới Oanh và tự hỏi bây giờ nàng đã mấy con. Từ ngày nàng đi lấy chồng đến nay đã năm năm. Ít nhất cũng phải bốn con. Lưng nàng hơi cong và mỗi khi thuận để chàng ôm, thân thể thật nẩy nở. Tương lắm con, lũ bạn cùng học bảo thế và chàng đã mỉm cười thú vị trong căn phòng thiếu sáng khi cúi xuống nhìn nàng nằm trên giường. Tại sao buổi trưa ấy không tiến đến nơi đến chốn cho rồi, tại sao chàng lại ngừng khi nàng giao hẹn: "Rồi anh phải cưới em ngay, anh chịu không?". Định cưới hay không, đáng lẽ cứ nên đi đến cùng. Thế có phải hơn không, ít nhất cũng không để lại cho chàng một nỗi tiếc dai dẳng cho tới giờ, ít nhất cũng không đưa chàng đến tình trạng như hiện nay, nằm ven một quốc lộ và thèm muốn một người đàn bà quê mùa vú nát nhẽo vì lũ con, bàn chân đầy đất. Bây giờ chàng tin rằng, tin thực chắc chắn, nếu đi đến cùng với Oanh, chàng sẽ không buồn khi nàng đi lấy chồng, không còn nỗi tiếc nuối dai dẳng tới gốc cây ven quốc lộ này. Gió thổi mạnh hơn làm vông đu đưa nhẹ nhẹ, những lá cỏ tranh đổ nghiêng run rẩy làm Bích trở thành quỳ rũ hơn dưới lớp lụa đen hơi láng. Chàng đã vì ngàn ngừ với Oanh nên đã đi tới cùng với Bích trên đám cỏ tranh đổ nghiêng, chàng đã vì không muốn lấy Oanh lưng hơi gù háng nở nên sau này đã lấy Bích mang đủ hai đặc tính tương tự để rồi sau cùng thấy rằng, như lúc này chẳng hạn, chàng chưa hề yêu một ai trong cả hai người con gái ấy. Chỉ có một khác biệt: chàng đã lấy Bích nên không còn một nỗi nuối nào cả. Tình yêu bắt đầu bằng một quỳ luyến người con gái để kết tận cùng bằng những thói quen cấu kết thành chuỗi. Buổi trưa ấy, lúc Bích ngã người trên cỏ, nắng gắt và mặt trời còn ở trên cao và khi nàng cài lại tóc khóc thút thít, trời gần như hết nắng. Sau này không hề còn những khoảng thời gian quên thời gian. Sau này chỉ còn một thói quen khi mấy đứa con đã ngủ, chàng tự động đưa tay tìm thân thể vợ, một số động tác, một nỗi sung sướng ngăn ngủi để rồi sau đó lăn vào một góc ngủ. Cuộc sống trong quân ngũ làm cho mỗi khi về phép, thân thể Bích trở thành mới lạ và hấp dẫn hơn, chàng dành nhiều thì giờ khám phá lại, nhưng cũng chỉ trong lần đầu. Lần thứ hai, đêm thứ hai, khi các con đã ngủ, tay chàng tự động tìm thân thể vợ, và tiếp đó làm đúng một số động tác tối thiểu để cảm thấy một sung sướng ngăn ngủi trước khi vào giấc ngủ. Tiếng động cơ ầm ì lớn dần, chàng nhô đầu khỏi mép vông nhìn ra lộ. Một binh sĩ đang xô tay vào áo, quay lại la về phía chàng:

"Đoàn xe về tới rồi, chuẩn úy!"

Chàng vòng tay trước miệng cổ át tiếng động cơ:

"Bảo Ích mở máy sẵn đợi lệnh Đồng đả!"

Người lính gật đầu đi vào nhà, chàng nằm xuống, cử động co giãn các ngón chân sắp phải cho vào đôi giày cao cổ. Hai ngón cái móng dài hẳn, có một vết đất đen vòng cung phía dưới. Bẩn quá rồi, cần phải tắm gấp. Chàng quay lại phía sau, chỗ vại nước gốc cây gần bếp chàng đã thấy vài binh sĩ tắm trước khi ngủ thiếp đi. Người đàn bà đang ngồi đó, tay vươn lên vục gáo vào vại. Chàng quay đầu đi, tự hỏi chỉ có bấy

nhều nát nhẽo, chỉ có bấy nhiêu đã làm chàng suy tởn nửa nhào lên như một con bò đực nhẩy cái. Bây giờ chàng hiểu người lính bị phạt ba tháng tù ở một phiên toà quân sự vì tội hiếp một đàn bà, một người đàn bà lem luốc béo phị. Chàng nhìn nhân chứng, nhìn bị cáo nét mặt hiền lành đầy vẻ sợ sệt, không thể tưởng tượng được hẳn đã có những hành động dữ dội với một sinh vật cái ấy như trong tội trạng đã ghi. Hẳn khóc nức nở khi nghe tuyên án và những giọt nước mắt làm chàng sửng sờ. Bây giờ chàng hiểu chỉ cần một buổi trưa nắng chói chang, một khoảng da thịt trắng hỏ ra vào một khoảnh khắc nào đó là đủ... Giữa chàng và người lính nét mặt khổ sở khi bị phạt ba tháng tù không khác biệt. Không, không thể có một phán đoán nào đối với người lính. Chàng ngồi dậy, khó chịu, đưa tay nhỏ một bông cỏ, cúi xuống lùa vào khe móng cạy đất đen bám cứng. Con sông đỏ ngầu đất, nước nóng bỏng bao quanh chiếc chân bông thông, chàng cúi húi cạy móng chân, quá chăm chú đến độ khi cái Gái rón rén đến sau vỗ tay vào đầu mới giật bản mình quay lại. Thân thể Gái láng nước bùn nâu bóng, nữ tính đã bắt đầu biểu lộ phía ngoài. Đứa bé mới lớn làm chàng đã ý thức mình là đàn ông trưa hôm ấy với Gái khi hai đứa chạy đuổi nhau dưới nước, quấn vào nhau lẫn với đám rế si ven bờ. Chàng ngồi dậy, kéo đôi giày lại gần, xỏ tất, quyết định nếu trong tuần này có sĩ quan mới về đúng như nguồn tin của trung đoàn, chàng sẽ xin cho được bốn ngày phép. Hai tháng liền chưa vào một thị trấn, chàng thấy đã đến lúc cần. Chàng cột giày, một con cuốn chiếu bò ngoằn ngoèo sang mũi giày, chàng đưa chân dí mạnh, cố nghĩ tới địa thế vùng sẽ phải đi qua chiều nay để trấn áp thềm muốn đang trở lại.

Chàng ngồi xuống, để súng ngang đùi, mở bi-đông uống một hơi dài. Hy tiếp tục liên lạc với tiểu đoàn, giọng làu nhàu:

"Đoàn xe qua cả giờ rồi, cho anh em về thôi chứ! Còn tắm rửa một chút... Sao! Còn phải đợi đoàn xe thứ hai? ... Thôi được!"

Hy cài ống liên hợp và đai vải, mở túi lấy bao thuốc:

"Tiểu đoàn bảo đợi thêm. Có thể còn đoàn xe nữa. Mấy giờ rồi bỏ?"

Vũ giơ tay lên coi, uể oải đáp:

"Ba giờ kém năm".

o o o

Định tháo đồng hồ, bỏ vào túi. Da cổ tay tiếp xúc với không khí, thoáng một cảm giác mát mẻ làm chàng dễ chịu hơn. Một binh sĩ cởi trần bóng nhẫy mồ hôi bước vào, cúi nhặt chiếc mũ sắt còn hơi rung động trên sàn xi-măng:

"Đứa nào quăng mũ tao ra đây?"

Câu hỏi bực tức rơi tan vào hơi nóng, không một ai trả lời. Hiệu thính viên tiếp tục ngâm cái lương theo những giòng chữ trên một tờ giấy nát nhàu. Chàng im lặng nhìn bộ ngực người lính trần trụi dưới nắng như trông thấy nổi ám ức toát ra thành giọt mồ hôi lớn dần. Binh sĩ chủ chiếc mũ ngồi xuống ghế bố, tháo chiếc khăn mặt cáu đen ở cổ xuống lau mồ hôi, mỉm cười lắc đầu khi bắt gặp mắt chàng.

"Nóng quá chuẩn ụy".

"Nước uống lấy ở đâu anh?"

"Tụi tôi lấy ở ngoài giếng kia. Nhưng chuẩn úy tụi chi mất công. Lên bàn lấy, bàn ở gần chỗ cố vấn Mỹ ở. Các sĩ quan uống nước ở đây cả".

Định đứng dậy, mặc áo nhưng không nhét vạt vào trong quần. Giữa những người mặc quần cụt ở trần, quần áo đủ bộ như chàng đã là quá chính tề. Căn nhà phía trên mát hơn, đây cột như một ngôi chùa cổ. Một người mặc mai-ô ngồi cạnh bàn giờ tay bắt:

"Anh mới tới phải không? Tôi là thiếu úy Vận, sĩ quan trợ y tiểu đoàn. Nước ở bàn kia, bỏ cứ tự tiện".

Định uống từng ngụm nhỏ, quan sát vợ vẫn, chợt nhận ra bàn nước là hương án hay bàn thờ đã long sơn.

"Đồn này trước kia là một cái đình hay sao, anh Vận?"

Vận ngẩng đầu khỏi xấp giấy, đặt bút móc túi lấy bao thuốc chìa ra mời:

"Chính vậy. Tính cho xây thêm hệ thống công sự bao quanh, rào kẽm gai lại thành đồn dân vệ".

Định nhìn quanh, nhiều khoảng tường xây lại bằng gạch đã vỡ, chàng nhớ lại những vết khói đen, những mái tôn cong queo bất thường trong căn vừa nằm. Một không gian điều tàn bộc lộ từng góc cạnh. Vận thở khói ra hai lỗ mũi, làn khói bám sát mặt, mỏng dần.

Đồn bị đánh tan một lần cách đây hai năm. Chết cả trung đội dân vệ. Trừ mấy thằng nội tuyến là thoát. Tụi Cộng cướp xe đồ, giả trang hành khách đột kích lúc tám giờ sáng. Súng ống mất sạch. Hồi tiểu đoàn này tới, chỉ còn căn nhà giữa là có mái. Dọn dẹp, sửa chữa gần chết cả tuần mới trú quân tạm tạm được.

"Tại sao các đồn dân vệ hay bị nội tuyến thế nhỉ?"

Vận cầm bút gõ gõ xuống bàn:

"Tại tuyến mộ không kỹ. Các quan trên cất nghĩa vậy. Nhưng tôi cho rằng tại mấy ông ấy hay quý nhiều dân nhiều hơn. Tinh thần *partisan* cũ mà. Ngay cả cái đồn này cũng thế. Nghe đâu đồn trưởng bắt gái mang vào đây hiếp, lại làm đúng con bò của anh dân vệ dưới quyền. Nội tuyến, vỡ đồn là cái chắc. Bởi thế..."

Vận cười. Định cười theo, vợ vẫn nhìn tiểu đoàn trưởng mặc áo lót còn nằm quay mặt vào tường trên ghế bố sát vách bên kia.

"Bởi thế sao?"

"Bởi thế nếu anh thấy ở đây khá tà tà với các binh sĩ nhảy dù về tỉnh, đừng ngạc nhiên nhiều. Lính chính quy chúng ta cần phải được giải quyết sinh lý ở những nơi được phép".

"Còn bọn mình?"

"Cứ hai tháng có thể xin đi bốn mươi tám tiếng phép. Quê ở Trung, một năm có thể đi phép một lần mười ngày".

Định búng mẩu thuốc ra sân, châm điếu mới. Hai tháng nữa, hai tháng một đêm sống với Linh. Chàng thoáng cảm thấy một nỗi buồn nhói lên trong lồng ngực. Một đêm gần nhau sau sáu mươi ngày. Ít quá. Thời kỳ còn ở quân trường Thủ Đức, mỗi

tuần về phép một lần còn thấy thời gian quý giá vô cùng. Chiếc *bus* chưa qua cầu vào thành phố, người đã nôn nao rộn rã và khi bước lên tắc-xi, chàng cũng phải hút ngay một điếu thuốc để trấn tĩnh. Bữa cơm trưa, dù ăn món gì và tại đâu, chàng cũng không hề thấy ngon, những miếng thịt quay lộn trong miệng rời xuống dạ dày không ghi lại một xúc vị nào rõ rệt. Trong những tháng đầu nhập ngũ, sau bữa cơm, chàng đưa Linh tới một khách sạn gần chợ ồn ào ven sông và ôm nàng thật lâu trong tay trước khi làm bất cứ điều gì. Mắt nhắm lại và không hôn, không cử động, hai thân thể ép lẫn vào nhau trong khi bên ngoài chợ họp ồn ào phía dưới. Đêm khuya về sáng, khi mỗi mệt rã rời, chàng đưa Linh tới quán ăn mở khuya, ăn cháo nóng, uống cà-phê, cùng nhìn xuống nhà ga vắng, những đường sắt chạy dài loang loáng ánh đèn. Trở về phòng, không bao giờ chàng muốn ngủ, thời gian còn lại quá quý và hiếm. Nằm gối đầu lên nệm, làn da ấm phập phồng theo nhịp thở đều, chàng thiếp đi một thời gian và chỉ thức giấc khi Linh áp mặt kính lạnh của đồng hồ vào má đánh thức: "Dậy đi anh. Năm giờ rồi". Trên xe cửa kính mở gió ulla vào, chàng nhìn cánh đồng tối đen đầu trống rỗng và chỉ bắt đầu thấy buồn khi thu mình trong một góc phòng câu lạc bộ uống cà-phê sữa trong không khí xáo xác của thời khắc một ngày mới bắt đầu. Hai quân nhân Mỹ cầm súng bước vào, Vận đứng dậy bắt tay, giới thiệu:

"Thiếu tá Ken-nay (Kenney), trung sĩ Hac-đing (Harding), tức Hac-dy (Hardy). Chuẩn úy Định mới đáo nhiệm".

Chàng có cảm tình ngay với viên hạ sĩ quan ngoại quốc đang cười lớn tiếng vui vẻ, tay giơ cao chai rượu lấy trong xách tay ra:

"*Black and white*, được không?"

Vận cười:

"Anh là cố vấn sao lại đi hỏi ý kiến tụi tôi?"

Viên thiếu tá nhếch mép cười, nét mặt và dáng điệu như một nhà quý phái Anh trên màn ảnh, ngồi xuống chiếc ghế bố có mùng màn đẹp và tốt hơn mức thường. Trên mặt chiếc bàn nhỏ kê sát, ngổn ngang vật dụng hành quân và cá nhân. Binh sĩ hầu cận mở một chiếc rương nhỏ trắng lấy ra một chai *coca cola* ướp đá, giơ lên hỏi viên sĩ quan. Định quay lại hỏi bạn:

"Thiếu tá sao lại cố vấn tiểu đoàn?"

"Ông ta mới lên chức tuần trước. Đã có lệnh truyền thẳng về làm cố vấn trung đoàn. Mai lên đường. Bọn họ mua rượu để góp vào tiệc tiễn hành tổ chức tối nay đấy".

Viên trung sĩ Mỹ chỉ còn mặc áo lót và quần đùi trắng, lại bàn kéo ghế ngồi, vui vẻ góp chuyện bằng giọng ngân dài và cao của người miền Nam. Chàng lơ đãng nghe các đối thoại trao đổi, vợ vẫn nhìn cánh tay Hac-đy đặt trên bàn có những sợi lông vàng óng như màu tóc. Cánh tay đột nhiên vung lên kèm một tiếng kêu thích thú:

"A! Gay lắm, *sir*. Cô nàng chịu rồi. Bảy ngàn một tháng mỗi tuần lễ một đêm thứ năm và nửa chiều chủ nhật. Thế là vừa phải, không đắt quá. Vừa thỏa thuận xong, lại được theo tân thiếu tá đổi về tỉnh... Nếu không cũng dám lố. Còn ở đây, một tháng họa chẳng tôi mới được về một lần. Bảy ngàn chỉ có một đêm lại đắt quá!"

Vận cắt ngang lời:

"Có hình nàng không, cho coi bồ!"

Viên trung sĩ lại ghé bố, móc túi quần lấy ví. Định cúi xuống coi. Sau làn nhựa, một người đàn bà nét mặt nặng nề đang cười ngửa đầu làm căng lớp vải trên ngực để hở. Vận hỏi:

"Cô ta làm bar nào? Sexy lắm, Hac-đỳ".

"*Black Angel bar, sir.* Quà đầu tiên nàng tặng tôi sau khi thoả thuận giao kèo đây này. Coi lệ giùm, *please!* Không thiếu tá tôi biết, ông la".

Ngón tay trở của Hac-đỳ lách xuống hất miếng nhựa, mặt sau là hình người đàn bà khoả thân nằm buông thông hai chân, hai tay mở ra chào đón. Vận giằng lấy, Hac-đỳ cố giữ chặt, cười lớn. Định nói:

"Lúc không mặc gì, trông khá hơn".

Một câu nói tiếng Việt xen vào:

"Cái gì mà vui về vậy các bồ? Hac-đỳ và thiếu tá về bình yên hả?"

Định quay lại. Tiểu đoàn trưởng đã dậy, một tay đưa lên gãi đầu, một tay đưa ra bắt Hac-đỳ. Vận cười:

"Bồ của Hac-đỳ gay cán lắm, đại úy".

"Nói với hắn cho tôi coi".

Định mơ hồ cảm thấy giọng người chỉ huy có vẻ bức tức. Chàng ngẩng đầu quan sát viên đại úy đang chăm chú coi bức hình khoả thân, nét mặt lộ vẻ bức dọc.

"Bảo Hac-đỳ là hắn có số đào hoa đấy".

Viên hạ sĩ quan nghe câu Vận dịch, nét mặt đỏ bừng vui vẻ. Định mỉm cười cúi xuống, tần mẩn mở tám bản đồ để trên bàn. Vị trí đồn được ghi bằng bút chì đỏ. Chàng dò theo đường tiến quân của đại đội mở đường ban sáng. Một ngón tay vụt đặt lên bản đồ, tiếng tiểu đoàn trưởng:

"Sáng đụng nhau với biệt động quân ở đây. Bực cả mình! Chẳng ra sao cả".

Vận chọc ngón tay vào đùi chàng ra hiệu. Định đứng dậy theo ra sân. Vận nói:

"Đại bàng sắp nổi cơn nóng lạnh rồi đó. Ngồi lại chỉ thêm mệt".

"Nóng quá. Ở đây các anh tắm ở đâu?"

Vận chỉ vách đồn phía trước mặt, một hố nhỏ có đường rãnh thông ra ngoài. Một thùng nước để sát tường, ánh nắng phản chiếu lấp lánh.

"Anh tắm thùng nước này đi. Đại đội Hy chưa về, không có ai giữ mặt sau, ra giếng của dân đám bị bắn sể lắm. Tuần trước có một binh sĩ bị bắn xuyên vai suýt tịch trong khi tắm".

Định loay hoay không biết đặt miếng xà-phòng vào đâu, sau cùng nhét vào một khe ống tre vỡ vách đồn. Bên trái chàng hai binh sĩ đang lúi húi thổi cơm dưới chân lô cốt, cao ngang mặt có một binh sĩ ngồi xếp bằng sau khẩu đại liên. Chàng đã quen tắm trường giữa đám đông quân trường, nhưng nơi này, chàng tự hỏi không biết sĩ quan có tắm như thế trước mặt binh sĩ và thượng cấp hay không. Sau cùng chàng quyết định để nguyên quần đùi, cúi xuống cầm ca múc nước trong thùng có một lớp váng loang mỏng trên mặt. Nước phơi nắng lâu nóng như muốn bỏng trên da, phủ

một lần kích động lên cơ thể. Nước Hồ Tây buổi trưa hè cũng nóng tương tự, nhiều khi chàng đã phải co chân lộn xuống sâu tìm nước lạnh buốt. Những bèo củ ấu do thuyền chài kết lại từng khung vuông rải rác trên hồ, chàng cùng An mỗi người một tấm ván, bơi hết khung này tới khung kia tìm trái ấu xanh, cắn ngọt như có sữa. Làn nước nóng bao phủ tạo một khối cảm rạo rức, hai đứa ghé vào bờ nghỉ. Ngồi trên một cành cây vối sà sát mặt nước, An đã đưa tay xuống phía dưới làm một số động tác. Chàng tò mò quan sát và ngạc nhiên khi thấy An đột nhiên rướn người lên, toàn thân run rẩy, mắt nhắm nghiền trong một niềm hoan lạc bí mật. Chàng cài chiếc ca lên đầu một thanh tre, cúi xuống bê thùng nước lên dội lần chót. Chàng tì đáy thùng vào vách, cố điều khiển chiều nghiêng bằng một tay, tay kia kéo mép quần ra cho nước chảy vào làm tan lớp xà-phòng đọng phía trong. Một cái gì đã thay đổi từ ngày ấy chàng chưa hiểu rõ vì trên cơ thể chưa có biểu lộ nào của tuổi dậy thì, nhưng chàng đã bắt đầu rung động và e thẹn khi gặp Nhi, một cô gái mười tuổi con một công chức gần nhà. Và một lần đi cùng ra hồ, chàng đã thấy toàn thân như quặn luyên Nhi khi bơi từ xa vào nắm lấy chân nàng buông thõng khỏi cầu gỗ. Chàng co một chân lên cố đứng thật vững để mặc quần. Bộ quần áo móc trên cọc sắt buộc lều nóng cứng lên vì nắng làm chàng không mặc áo, cởi trần bước vào nhà. Yên đang lúi húi quanh chiếc máy C.10 dựng ở cửa buồng truyền tin. Vận vẫn ngồi ở bàn, ngẩng đầu nói:

"Đại đội của Hy sắp rút về đồn. Chút nữa tôi sẽ giới thiệu anh với Hy và Vũ. Đại úy bảo anh ở lại đồn đêm nay, dự tiệc tiễn cổ vấn Mỹ đã. Mai ra nhận trung đội của Vũ sau".

Định nói:

"Xin cảm ơn đại úy".

Tiểu đoàn trưởng ngẩng cao đầu khỏi tấm bản đồ mở rộng trên bàn, hơi cười. Chàng cầm áo đi ra, trở lại ngồi trên ghé bó trong khu đã nằm buổi trưa. Không khí vẫn nóng, những giọt mồ hôi bắt đầu ứa ra trên ngực. Viên trung úy già ngồi buông thõng chân hút thuốc, mắt nhìn khoảng tường lỗ nát phía trước. Chàng nói:

"Quên không hỏi trung úy giữ chức vụ gì ở đây".

"Coi đại đội chỉ huy. Chán thấy mẹ! Tụi chúng nó chơi đều, đày tôi ra cái tiểu đoàn này. Anh cứ tin tôi đi, tháng nữa là cùng tôi sẽ rời trung đoàn này".

Chàng cúi xuống lấy khẩu *carbine* lãnh hồi sáng, mở cơ bấm. Dầu nhớt dính đất cáu đen từng vệt dài. Chàng mở rộng tờ báo trải trên vải ghé bó, lúi húi tháo các cơ phận ra lau. Viên trung úy xoay người lại, hai đầu gối khằng khiu rung nhẹ theo nhịp chân lắc lư:

"Anh còn thuốc lá không?"

"Dạ còn. Xin mời trung úy".

"Anh biết tại sao tôi phải đổi đến cái tiểu đoàn này không? Tại tụi tôi bỏ với chỉ huy trưởng của trường. Khi ông đổi đi, tụi nó bầy tôi đi luôn. Tụi đều!"

Định giờ cao cơ bấm lên coi, tạo dáng điệu chú ý tới kim hoà để khỏi phải nói. Chàng đồng ý với "tụi đều" ấy. Chàng không ưa loại sĩ quan như ông già này, thứ quân nhân sống bằng nịnh bợ thượng cấp. Buổi đêm về sáng, di hành về trên xa lộ vệt trắng lớn chạy dài mát hút tận đàng xa dưới ánh trăng, đại đội chàng lết bết đi, mắt ngược tìm kiếm ngọn đèn đỏ quen thuộc trên đồi có quân trường. Một sinh viên sĩ quan lâu nhà chửi thề: "Chỉ huy cái gì mà không biết sức quân! Mới đi lính được bốn

tháng, đã bắt con nhà người ta đi hàng năm chục cây số trong hăm bốn giờ. Sinh viên là thứ người chứ có phải là cặc đâu!". Hàng quân cười to trong đêm, nhiều tiếng lao xao nhại "Sinh viên sĩ quan là người... đâu phải là...", "Thằng Quý là người chứ có phải là c... đâu mà các quan nữ bắt nó đi di hành...". Chàng lắng nghe các câu cười đùa, thấy bớt mệt và ngọn đèn đỏ trên cột cao đã trông thấy rõ. Chắc sẽ về đến trường trước tám giờ sáng, kịp đi phép. Chàng lấy bi-đông đưa lên miệng uống, châm thuốc. Ánh lửa bùng lên soi sáng nét mặt viên trung úy đi làm lủi bên cạnh, bóng đen nhỏ thó từ lâu chàng vẫn tưởng là bạn đồng khoá. Tới ngã tư xa lộ, trời gần sáng, chỉ huy trưởng quân trường ngồi đợi trên xe jeep, chàng đột nhiên nghe tiếng la lối của viên trung úy: "Trình đại tá anh này! Nó dám chửi đại tá công khai lúc này". Quý bị quân cảnh lập tức áp tải đưa lên xe về trường nhốt, hàng quân xì xào bàn tán, dự đoán đương sự sẽ bị phạt hai mươi củ và ba tuần cúp phép. Nhưng buổi chiều đi cùng Linh ngoài đại lộ Lê Lợi, chàng đã thấy Quý vui vẻ cười với vợ. Hắn cười lớn cất nghĩa: "Vợ tao đợi tới mười hai giờ không thấy về phép, lên trường kiểm. Biết tao bị giam, bả báo ông chú và một cú tê-lê-phôn can thiệp, đại tá cho gọi tao lên. Sau khi nghe trình bày, mặt trời mắng sơ sơ mấy mắng rồi tha cho ngay". Quý thổi cười, hạ giọng một cách thích thú: "Giấy phép được trao liền..." "Còn lão trung úy?..." "Còn cái gì nữa. Lão tìm tao xin lỗi, chắc vì sợ tao nói với ông chú cho đi Cà Mau Bến Hải một phát ... Thực ra, tao đâu thèm trả thù vật mà lo!". Từ ngày ấy, chàng ngại giao thiệp với Quý. Một con ông cháu cha như vậy tại sao còn bị động viên. Chắc hắn cùng loại với Việt, một sinh viên sĩ quan cựu nhân viên phủ tổng thống sau khi mãn khoá hai tháng đã trở về thăm trường với tư cách thượng khách tới thuyết trình và chàng đã phải bắt súng chào mỗi tay trước khi cùng cả khoá ngồi xếp bằng trên sàn xi-măng nghe những lời ca tụng tổng thống cùng gia đình.

"Đây là chuẩn úy mới tới, đại úy".

Chàng đặt báng súng xuống ghế, đứng dậy bắt tay viên đại úy cao lớn mới bước vào. Viên trung úy nói:

"Đại úy Woòng, tiểu đoàn phó. Trước coi đại đội chỉ huy tại đây".

Chàng ngồi xuống, bắt đầu ráp lại súng, hơi khó chịu với câu nói ngụ ý ám chỉ sự kiện tiểu đoàn phó mới lên chức đại úy của trung úy già. Đến đây, nơi tiền đồn rồi còn đồ ký. Chàng thở dài nhẹ nhõm khi nghĩ ngày mai sẽ không còn phải ở cạnh cái ông già tóc hoa râm nhỏ nhen này. Tiểu đoàn phó cởi hàng cúc trên áo ngực, cầm tờ báo quạt liên tiếp vào ngực, nói:

"Nóng quá sức. Bốn giờ chiều rồi còn nóng. Chẳng kém gì mùa hè ngoài Bắc".

Chàng thấm dầu vào giẻ, lau một lượt mỏng lên các cơ phận bằng thép, tự hỏi cái giọng lơ lớ này thuộc vùng nào ngoài Bắc, sau cùng, khi phết dầu thật nhẹ lên sắt che cò, chàng mỉm cười vì thấy đã ngu: tên là Woòng, lại ở sư đoàn này, chắc chắn phải là người Nùng hay Tàu Móng Cái.

o o o

Chị khóc nức nở, những hình ảnh cũ, những đau đớn đã trải qua làm lồng ngực căng đau nhức, nước mắt chảy liên tiếp trên má, rót xuống nóng ran từng khoảng trên đùi. Tía hoảng hốt xích lại gần, nắm tay siết chặt:

"Tôi có nói chi đâu! Tôi thương em lắm, tôi có định chê em đâu. Lâu lâu gặp nhắc lại chuyện xưa cho vui vậy thôi. Có chi đâu mà em khóc".

Qua làn nước mát, nhìn dáng điệu hốt hoảng của người đàn ông, nét mặt luống cuống lo ngại, chị thấy bớt buồn. Bàn tay bắt đầu cảm thấy hơi ấm toát ra từ làn da ấm cứng của người đàn ông. Tía rút khăn ra lau những giọt mồ hôi trên trán, gương mặt mỉm cười với dáng điệu thường có khi còn là một người bạn trai tính nết nóng nảy nhiều khi giận lẫy như trẻ con. Chị hết buồn, bây giờ hai bàn tay chị đã bị kéo đặt lên đùi người đàn ông. Thằng Bê nhặt được một trái mít xanh rụng lăn lóc ngoài sân, hướng vào nhà gọi:

"Má! Má!"

Chị quay ra la lớn:

"Con đá banh đi, con đá banh đi má coi".

Bàn tay người đàn ông vòng đặt lên lưng từ hồi nào bắt đầu cử động. Chị biết khi bàn tay cử động như thế, người đàn ông đang muốn gì và các cử động kế tiếp sẽ ra sao. Chị không muốn điều đó nhưng một thúc đẩy từ bên trong làm chị nhủ thầm: đợi một chút, một chút nữa... Những ngón tay sau khi lướt nhẹ trên vải áo, tiến lên. Chị vùng gạt tay người đàn ông, đứng dậy, hơi thở khó khăn:

"Đừng có bê bối! Tui la làng bây giờ".

Tía toan đứng dậy theo nhưng lại thôi, ngồi lặng một chỗ cúi đầu xuống, giọng nói như thì thào và buồn rầu:

"Tôi đâu muốn bê bối, em. Tại tôi thương em. Em biết bữa tôi bỏ xã, tôi chỉ mong kiếm được nhiều tiền, mở một tiệm sửa xe đạp là về xin cưới em. Hai đứa mang nhau ra khỏi tỉnh khỏi lo có ai quấy nhiễu như ở vườn... Nhưng mãi cũng không làm được chi... Biết em có chồng con rồi, tôi vẫn nhận làm đại diện xã để trở về... Tôi thương em quá".

Giọng nói ngập ngừng nhiều khi e dè làm chị cảm động, hồi hộp y như một ngày đã lâu lắm, khi Tía nói thương chị bằng một giọng nhỏ hơn bây giờ. Bờ ruộng đã ướt sũng đêm nhưng chị chưa muốn về cho tới khi Tía chụp hôn lên má. Buổi đêm, tiếng dế kêu rí rả, một vòng tay luống cuống ôm và một chiếc hôn trên má ấy, chị đã nằm thao thức cho tới gà gáy sáng và chiếc xe lam chuyển sớm nhất rồ máy chạy trên quốc lộ. Hồi ấy chị còn là cô gái chưa biết gì và Tía còn hung hăng như một con gà trống. Chị nhìn ra ngoài sân, thằng Bê vẫn loay hoay nghịch trái mít khô, chị nhìn Tía, người đàn ông cúi mặt, chị chỉ thấy đôi môi mấp máy. Tía không còn trẻ như xưa, chị cũng vậy. Nhiều chuyện đã xảy ra từ ngày ấy. Ý nghĩ này làm chị vụt buồn rữ rượi.

3.

Vũ vẩy tay ra hiệu cho quân rời vườn, vào lộ. Chiếc đồn nham nhở ám khói đã hiện ra, người lính gác trên vọng canh bất động như ngủ thiếp. Khu chợ nằm đối diện bên kia lộ, một cái chợ quê thông thường như bao nhiêu chợ khác đã đi qua, nhưng trông thấy nó chàng vẫn thấy vui thích, những vui thích giản dị chẳng có gì nhiều: một chai bia có đá cho những giọt mồ hôi đang chảy dọc người, một ly cà-phê túi bốc khói vào sáng sớm và buổi chiều, một tờ báo hàng ngày tới vào lúc gần tắt nắng chàng không bao giờ đọc kịp trang tư vì hoàng hôn quá ngắn và ít khi có dịp được đóng quân nơi thấp được đèn.

"Đóng chỗ cũ. Nấu cơm ăn ngay đi cho chắc".

Chàng gật đầu mỉm cười với bà chủ nhà, tháo túi đeo lưng đặt dựa vào vách, mở nắp lấy khăn. Nước mát vỗ tung toé trên da mặt khoan khoái và êm tĩnh. Những người lính đi lại, những chiếc khăn đưa lên lau cổ, những chiếc nôi lọ đen lác lư. Ở góc vườn, một binh sĩ bắt đầu nhóm bếp dưới gốc cây đu đủ, một làn khói xanh mỏng bốc lên theo mái tranh đầu hồi. Cơn gió lùa qua nhà máy xay làm những lá cây lật ngược sáng lên dưới nắng, bao phủ một lớp mát quanh thân thể, tạo một cảm giác an ninh êm ái trong tiếng động cơ một xe hơi nhỏ nhỏ dần. Chàng tháo dây đạn đặt lên túi đeo lưng dựng sát vách, cầm súng đeo lên vai đi lại chợ. Trời xanh không mây trên cao, nắng lấp lánh trên nhựa đường sạch bụi bốc khói như hơi toả. Quán ăn Tàu nằm gần sát quốc lộ, bàn ghế quét vec-ni nâu sẫm, ly đựng ớt lau sạch và nước giấm trong làm những khoan ớt thái mỏng đỏ ửng lên. Chàng tựa người vào tường chân gác lên ghế nhìn các mảng tường và mái đóng mốc đen bên kia đường, uống liên tục ly bia từng ngụm nhỏ, nghe luồng nước mát thấm vào bụng từng đợt. Hai chiếc xe hàng rồ máy chạy qua, làn khói xanh từ ống thoát hơi toả mờ dần. Chàng đặt ly xuống chậm thốc. Người trung sĩ ngồi bàn bên cạnh cất tiếng:

"Đại đội hôm nay về sớm thế chuẩn úy? Mới có bốn giờ".

Vũ quay lại:

"Lâu lâu cũng phải có chiều thông thả... Còn tắm rửa, uống bia, đọc báo một chút chứ. Cứ kéo lên kéo xuống con đường này hoài!"

"Cuối tháng này đại đội chuẩn úy đổi phiên cho đại đội I. Sang đó tuy nằm trong rừng nhưng giữ đồn thì khoẻ hơn".

"Dĩ nhiên rồi".

Một quân nhân xuất hiện sau ụ đất cửa đồn, phù hiệu cấp bậc trên ngực phản chiếu ánh nắng buổi xế trưa, vạt vải trắng băng tên nổi rõ trên áo trận. Vũ theo dõi hình dáng xa lạ ấy len lỏi theo lối đi chữ chi giữa hàng rào kẽm gai, quay lại hỏi viên trung sĩ:

"Sĩ quan mới tới đây phải không?"

"Chuẩn úy Định, bổ sung cho đại đội chuẩn úy đó. Trông cũng có đường lắm".

Định bước vào quán, ngần ngừ nhìn chung quanh. Các bàn đều có lính ngồi, súng gác ngổn ngang trong tầm tay. Vũ lên tiếng:

"Mời anh ngồi đây. Tôi là chuẩn úy Vũ, đại đội 3. La-de chẳng ông bạn?"

o o o

Tía vụng về hôn, hơi thở dồn dập buồn buồn trên thái dương làm chị quay mặt đi, đôi môi đưa ngang tầm người đàn ông. Chị nhắm mắt lại khi làn da bắt đầu tiếp xúc với môi Tía khô và nóng, thân thể rung nhẹ nhẹ. Một vài lần đi coi chiếu bóng ngoài tỉnh, chị đã thấy đàn ông đàn bà hôn nhau rất lâu và có vẻ sung sướng, ngày xưa Tía cũng đã hôn chị nhưng ngắn và nhẹ trên má. Nổi rung cảm mới lạ làm chị mong Tía giữ nguyên vị trí lâu hơn, lâu hơn nữa. Nhưng chị bắt đầu ngạt thở và lo lắng:

"Thôi, hôn chi mà dữ..."

Tía cười, không còn vẻ lúng túng nào trong dáng điệu, tự tin như khi ngồi sau bàn tại trụ sở hội đồng xã. Chị bắt đầu bờ ngỡ khi nhận ra mình trở thành rụt rè trước người đàn ông quen thuộc. Tía nói:

"Mới có thể đã kêu dữ... Thế này mới..."

o o o

Vũ xoay cái ly cho hơi lạnh thấm vào da tay:

"Tôi không hiểu anh đấy, anh Định. Tôi tình nguyện đi Thủ Đức, ở đơn vị tác chiến là chuyện dĩ nhiên, còn anh... Từ ngày tới sư đoàn này, hơn một năm rồi, anh có biết tôi ngủ trên giường bao lâu không? Mười sáu lần, mười sáu ngày phép!"

Định giữ nguyên dáng ngồi, tiếp tục nhìn ra lộ:

"Mệt nhĩ".

"Ở miền này còn khá. Trước trung đoàn này ở miền dưới, lội bùn tối ngày. Quần áo nhớp nhúa, mồ hôi, nước sông, bùn cứ thế trộn lẫn. Có khi cả tuần không có dịp thay quần áo".

"Tôi có ở Hậu Giang một năm trước khi động viên".

"Ở như một dân chính thời bình! Anh có biết bùn với dân tác chiến là cái gì không? Một chất lầy nhầy hôi hám lúc nhúc, mồ hôi đổ ra ướt đầm người để đi năm chục thước, chân lún sâu tới đầu gối là tối thiểu. Anh biết không, rời cái miền ấy một tháng rồi tôi còn nằm mơ thấy mình bị tụt xuống bùn. Lút đầu!"

Định giữ nguyên dáng điệu nhìn ra quốc lộ, hỏi:

"Thế rồi sao nữa?"

Nổi tức giận, không phải tức giận con người mới tới ngồi kia, không phải tức giận bộ quần áo nhớp nháp đang mặc, xâm chiếm ồn ào thân thể. Vũ làm hai ngón tay chàng bóp nát mẩu thuốc hút dở. Nổi mệt nhọc của một đêm ít ngủ, những giọt máu trên cổ của hai biệt động quân bị thương buổi sáng, những cực nhọc kéo dài ngày này qua tháng khác, những trận đánh xảy ra làm xáo trộn tâm hồn, những tiếng kêu của những người bị thương, những mảnh thịt nát bầy, tiếng trực thăng ù ù tản thương, những giọt máu rơi bắn tung trên tay, mồ hôi chảy dọc người tầm tã, tất cả, tất cả những cái ấy, những thứ đó... Vũ vụt buông khỏi miệng một câu hỏi như một lời nguyện rửa:

"Thế anh xin đến cái đơn vị này làm cái gì?"

Định quay lại nhìn rồi quay đi, tiếp tục ngó con lộ, hàng rào kẽm gai phía bên kia, im lặng. Vũ thoáng thấy, chàng không chắc chắn có phải đúng thế không, trong cái nhìn vừa rồi một vẻ buồn bã. Nổi giận dịu xuống, Vũ cầm ly lên uống nốt phần bia còn sót, hỏi mỉa mai dù không định tâm:

"Ghét Cộng thế sao anh Định?"

Định cười. Nụ cười điềm tĩnh, không châm biếm, không chế nhạo làm Vũ tự dưng cảm thấy chàng đang đối thoại với một thứ người khác giống, một loại người không cùng một ngôn ngữ với chàng. Định nói:

"Tôi đã nói với anh rồi. Chắc là tôi không hiểu chiến hay ghét Cộng hơn anh đâu".

Bàn tay Tía mở rộng úp lên một bên vai, những ngón như giãn ra, muốn dài vô tận trên da thịt. Chị cảm thấy ẩm ướt lạnh của mồ hôi, nhìn trơn như muốn thấm vào da, đúng thứ nhờn lạnh này, bàn tay Hải đêm hôm ấy, đêm hôm đồn bị đốt. Những nhờn trơn của mồ hôi, những ngón tay quều quào, vẫn chúng. Nỗi kinh sợ quá khứ làm chị rùng mình nhắm nghiền mắt lại, cố gắng tìm lại khoái cảm của những vuốt ve đầu tiên. Nhưng cố gắng thất bại, chị vùng lặn người sang một bên ngồi dậy, quần lại tóc. Thăng Bê đứng bực thềm nhìn vào, mắt đen láy bập bẹ:

"Má... má".

Chị cài lại cúc áo, bước xuống đất ra bằng con không buồn ngó người đàn ông. Ngoài sân, trái mít khô nằm lẩn lóc cạnh vại nước.

Một lần nữa một câu hỏi không muốn mĩa mai định ý thoát ra khỏi miệng Vũ:

"Chắc anh thất tình?"

Định cười. Vẫn nụ cười điềm tĩnh, không châm biếm, không chế nhạo làm Vũ vẫn cảm thấy đang đối thoại với một kẻ không cùng sử dụng một thứ ngôn ngữ với mình. Định trả lời:

"Tôi có vợ rồi và còn yêu vợ".

Yên cùng Hac-đy mặc quần cụt áo lót trắng bước vào quán cùng lúc với hai người dân mặt đỏ bừng đi loạng choạng. Người già mặc quần đen hở rốn lắc mạnh đầu, chỉ Hac-đy cười lớn, hàm răng vàng chỉ còn mấy cái phía trong.

"Chào ông Mỹ! Ông đi uống rượu ..."

Hac-đy cười theo, vỗ lên vai trần, cố nói thật rõ một câu tiếng Việt:

"Chào... cụ. Cụ đi... uống rượu".

Câu nói sai dấu làm cả quán cười ồn ào. Yên nhắc lại câu nói, Hac-đy lắng nghe rồi bắt chước. Ông già cười, kéo người dân đi cùng ngồi xuống ghế, phân bua với Yên.

"Thằng Ba cãi lộn với con vợ nó. Nó lôi tôi đi nhậu hoài từ trưa tới giờ đó".

Yên nhại giọng cụ già, hỏi:

"Thế rồi bác đi nhậu về say, lại cãi lộn với bác gái ở nhà nên lại ra đây uống nữa chớ gì?"

Định hỏi:

"Ông già ở đâu đấy?"

Vũ đáp:

"Xóm dưới kia. Lò rèn chỗ khúc quanh là của ông".

Ông già quay sang phía Ba đang ủ rũ uống ly để người hầu bàn mới mang ra:

"Thôi chú! Chú nghe qua đây. Con vợ nó hư thì chú oánh lộn với nó chứ. Can chi mà buồn dữ vậy ha".

Tiếng Tía vang lên từ sau lưng:

"Sao em kỳ vậy?"

Chị im lặng một thời gian, ngần ngừ trả lời:

"Tui không biết".

Vũ lau nhàu:

"Thật trái cựa! Tên nào ở đây cũng muốn đổi về chỗ yên hết. Anh thì lại đâm đầu ra đây. Thôi, cũng có cái hay là thêm anh, chắc tôi xin đi phép được tuần này".

Định cười:

"Như vậy là tôi cũng có ích, sao anh nhăn nhó hoài vậy?"

"Tôi không có lý do để nhăn nhó với anh. Anh biết điều đó mà".

Vũ giơ tay vẫy người hầu bàn:

"Cho chai la-de lớn nữa. Lẹ lên bỏ! Anh nên bỏ lon ra trước khi nhận trung đội, nếu không thì một tuần sau sẽ được đeo lon cổ thiếu úy".

"Tôi còn đeo ngày hôm nay để lính biết tôi là cái gì, khỏi phải giới thiệu".

"Còn bằng tên, phù hiệu đơn vị cũ...?"

"Để thiên hạ biết tên luôn và biết tôi ở đâu đổi đến, khỏi hỏi!"

Vũ rút bia vào ly thật chậm để bọt khỏi bốc lên:

"Cái gì cũng có lý do vậy hả? Mai kia tử trận chắc cũng tuyên bố lý do trước khi tắt thở, ông bạn?"

"Có chứ. Lúc ấy có lẽ tôi sẽ biết là tại tôi yêu đời sống quá chưa biết chừng".

Chị quyết định, thật dứt khoát. Trái mít khô đặt vào tay thẳng Bê đang bò lê la dưới đất, cánh cửa liếp kéo lại, chị nói với Tía:

"Anh lau tay cho hết mồ hôi đi. Rồi muốn làm gì thì làm. Đừng có rờ rẫm..."

Hai tiếng nổ lớn làm ly bia trên tay Định nghiêng đổ ra ngoài một đợt bọt. Tiếng súng kế tiếp nổ liên hồi sau chợ. Yên chạy băng qua lộ vào đồn, Hac-đy chạy sau, cái mông to nhiều mỡ lắc lư giữa hàng rào kẽm gai. Vũ nhào ra khỏi quán, Định cầm súng chạy theo, cơ thể náo nức chờ đợi. Chờ đợi cái gì, chàng không biết, có lẽ một trận đánh, hay là một cơ hội để đối diện với chính mình.

Vũ la lớn vào phòng thông tin đang có những làn khói bốc ra:

"Thôi bắn! Chúng chạy hết rồi còn bắn cái con khỉ gì. Dập tắt lửa đi cho tôi!"

Định bước vào phòng đầy những mảnh gỗ và vữa vụn nát. Hai binh sĩ đương lấy chân giẫm lên đồng báo còn bốc khói. Một binh sĩ đang tỉ người trên bàn như ngủ, vệt tuột xuống ngã lăn ra sàn. Bàn tay kéo dài như vô chủ quệt một vệt máu không đều trên mặt gỗ. Vũ lau nhàu:

"Thế là hai tên bị. Chẳng ra cái thống chế gì hết!"

Định vịn lên cổ súng quỳ xuống, đưa tay kia luồn qua khe áo đặt lên ngực người lính nằm dài. Một chất nóng nhớp nháp phụt qua khe tay. Chàng rút ra, quay đầu lại nói với Vận đang cúi húi quán bằng quanh đầu một binh sĩ mặt ngờ ngác:

"Chàng này bị vào ngực. Máu ra nhiều quá, anh nên băng cho hắn ngay đi".

Chị giật bản mình, ngẩng đầu nghe ngóng:

"Đánh đồn nữa rồi".

Tía dẫn chị xuống, bàn tay tiếp tục lục lạo. Chị nghiêng người vùng dậy:

"Đụng tui nữa, tui la làng đó!"

Chị bước xuống đất, xốc lại quần áo, cúi bồng con, mở cửa liếp bước ra sân. Tiếng súng đã im. Chị quay lại hỏi Tía:

"Anh gặp chồng tui ở quán nào, chỗ ngã ba hay ngoài chợ?"

Định đứng dậy, chùi tay vào tờ báo trên bàn. Hy cúi đầu trên C.10 liên lạc với đồn, Vũ ngậm điều thuốc trên môi, tay lục túi tìm bật lửa. Định hỏi:

"Kết quả?"

"Tụi nó phóng thật hay. Từ bờ tre đến đây gần hai trăm thước, chúng làm hai trái trúng cả hai. Một lửa một thường. May trung đội tôi trực hôm nay, đóng bên kia, chứ không cũng lãnh đủ".

Hy nhăn nhó đưa ống liên hợp cho hiệu thính viên, thở dài đứng dậy:

"Hai bị thương, còn thì vợ vẫn đại khái mà Đại bàng đang la võ đồn trong kia. Rửa tôi tùm lum: Làm ăn cái con quái quỷ gì mà mới năm giờ chiều đã để tụi chúng tung hoành như vậy".

Định hỏi Vũ:

"Lính gác gác không trông thấy thì sao?"

Hy làu nhàu:

"Rồi anh Định sẽ thấy! Bảo chúng cắt gác cẩn thận ban ngày thì không chịu, coi thường. Lúc thấy có người chết thì sợ. Rồi anh sẽ biết, anh sẽ mệt vì quân mình hơn vì quân địch".

Định gác súng vào mép bàn, ngồi xuống ghé gọi chủ quán:

"Cho tôi một ly cà-phê đen".

Da tay dính trên gỗ súng, chàng giơ lên coi: máu còn đọng cứng giữa các kẽ ngón. Chàng đứng dậy cầm ly bia ra cửa quán, xối rửa. Chiếc *Jeep* tản thương rồ máy, Vận la lớn:

"Không được đâu, hết chỗ rồi".

Người đàn bà oà khóc lớn tiếng, chấp hai tay vái lia lịa:

"Thiếu úy làm phước chở giùm... Tui chỉ còn có một mình nó. Thằng anh nó đã chết vì mìn thảng trước... Thiếu úy làm phước..."

Vận làu nhàu:

"Rồi! Bác cho em lên đây. Bị thương sơ sơ thôi, bác đừng lo".

Binh sĩ ngồi cạnh tài xế bước xuống theo lệnh Vận, người đàn bà bế đứa bé quanh đầu quần bằng dính máu và thuốc đỏ leo lên xe. Vận vẫy tay, chiếc *Jeep* lao ra lộ. Chiếc GMC chở quân hộ tống rồ máy chạy theo. Vận bước vào quán, nhìn Định:

"Không mở đường kịp. Dám bị chúng cho một mách trước khi tới quân y viện lắm".

Định chùi tay vào quần cho khô, đẩy ly bia uống dở về phía bạn, khu chợ đã trở lại bình thường, một vài hàng tạp hoá đã mở cửa lại. Vận đưa tay lên chùi mồ hôi trán:

"Dân ở đây kỳ cục. Bị sơ sơ thì đi xe ba bánh lên tỉnh có phải chắc ăn không. Đòi đi xe nhà binh, dám chưa chết, mìn một phát thành chết ngắc".

Định hỏi:

"Tổng cộng bao nhiêu người bị, anh Vận?"

"Hai binh sĩ bị thương nặng vừa tàn thương đó, hai xoàng. Thường dân bốn bị thương, nhẹ nhất là đứa nhỏ vừa rồi. Tụi khốn! Bắn vào giữa chợ, không có thương ai gì cả".

Định cúi đầu, ly cà-phê bốc khói, nắng buổi chiều đọng một lớp vàng long lanh như chất sữa trong chiếc ly buổi sáng. *Anh tưởng anh sẽ tìm được cho anh cái gì ở đó? Không có gì đâu anh, không có gì hết đâu anh!* Chàng nuốt ngụm cà-phê nóng bỏng và đắng, nhận ra rằng từ lúc có tiếng nổ cho tới khi tàn thương xong, chàng không suy nghĩ gì cả. Cầm súng chạy theo Vũ, tì súng vào cột bắn vào bụi tre phía xa, vào phòng thông tin đặt tay lên ngực người lính bị thương, thân thể chàng cử động tự nhiên và tách rời khỏi tâm trí. Không, chưa thấy gì, chưa tìm thấy gì. Những giọt máu dính vào tay, chùi đi, rửa đi, thế là hết. *Không có gì đâu anh, không có gì hết đâu anh!* *Em biết thế, em là đàn bà và em yêu anh.* Không, chàng đã thấy... Đã thấy gì, một kích thích, một ham muốn chiến đấu, đúng thế, khi tì súng lên cột, chàng đã mong địch tràn ra xung phong. Chỉ có thể thôi, chất lỏng đen đặng trong miệng làm chàng thèm muốn một liều thuốc, nỡi thèm muốn rõ rệt, đòi hỏi. Chàng châm lửa hút, hưởng thụ khoái cảm của làn khói trong cuống họng đúng lúc, như khi vừa làm tình xong, thân thể còn bải hoải và miệng còn dư vị nước bọt người đàn bà. Trong không gian khép kín của căn phòng, làn khói ứ đọng mờ dần có vẻ như thấm vào từng sợi vải, thớ gỗ lớp vôi phủ vách tường. Tiếng Linh nói nhỏ xen kẽ tiếng mở nút chai nước hoa bé xíu lấy từ chiếc xác tay: "Mỗi lần ở nhà anh về, quần áo em đầy mùi thuốc lá. Về chưa ngồi xuống ghế, cụ bà đã biết là đã tới anh... Mấy lần em bị mắng vì thế". Chàng cứ ngạc nhiên về nhận xét của nàng, chàng chỉ nghĩ tới giữ quần áo nàng cho phẳng phiu bằng cách đưa vào sau bức màn, lấy áo dài và quần ra là hộ. Ấn chiếc bàn là theo từng phần dụng cụ bao phủ thân thể thiếu nữ trong không gian mờ sáng của căn phòng đóng cửa và không bật điện, ý thức sự hiện diện, sự bộc lộ cơ thể chưa khám phá tận cùng bên kia bức màn, chàng tìm thấy một liên lạc chặt chẽ và ấm áp với Linh, một liên lạc ràng buộc không thể tìm được nơi khác, lúc khác. Chàng thường chỉ để cho Linh một phút để mặc bộ quần áo vừa là lại tung qua bức màn để nàng phải mặc ngay lớp vải nóng bỏng vì hơi điện, để sau đó nàng bước ra xuýt xoa kêu ca và khuôn mặt đỏ hồng lên, lấm tẩm những điểm mồ hôi trên trán. Vũ bước vào, lẳng lặng ngồi xuống ghế. Định đưa tay lên người: không còn mùi máu. Chàng tự hỏi người bị thương sắp chết có ngửi thấy mùi máu của chính mình hay không. Vũ nói:

"Đại bàng nổi cơn nóng lạnh quá xá. Mới đầu còn không chịu cho tản thương ngay bằng xe, sợ kích chết thêm".

Vũ cầm bình trà trên bàn, cười mệt nhọc:

"La thì la vậy. Rốt cuộc sau cùng không những tản thương lính mà còn tản thương luôn cả dân nữa".

Định hỏi:

"Anh có xin được nghỉ phép không?"

"Được. Bốn ngày. Sáng mai bàn giao trung đội cho anh xong là đi phép. Khi về, tôi sẽ làm đại đội phó đại đội chỉ huy của trung uý già lắm lắm. Sáng mai tôi sẽ đi nhờ xe cổ vấn Mỹ về tỉnh".

Vũ cố gắng giải thích. Mai đi phép: bốn ngày xa đơn vị, xa vùng chiến trận, bốn ngày thoải mái sinh lý. Nhưng chàng dù cười, dù nói nhiều, nỗi vui sướng vẫn như bồng bềnh bên ngoài chàng. Trở về nhà qua ngõ hẹp có cây trứng cá lớn, đứa con chạy ra, bữa cơm trưa ồn ào và sau đó chiếc màn kéo ngăn đôi căn buồng, Bích và chiếc háng của nàng và con vật háu ăn hùng hổ để rồi sau đó mồ hôi toát ra đầy người ngủ thiếp đi trong làn hơi nóng từ mái tôn tỏa xuống. Buổi tối đi xem chiếu bóng về, lại tìm tòi giây phút khoái cảm ngăn ngủ, thoáng qua như vệt tàn thuốc rơi trên mặt đất. Chàng có ý nghĩ so mình với một con trăn, lâu lâu ăn một miếng mồi lớn, ăn xong nằm tiêu hoá hàng tháng. Thật không còn gì khi đàn bà chỉ là một con vật cái. Chàng tự hỏi bây giờ có dịp làm tình với Oanh, sẽ tìm thấy gì. Chàng quay lại hỏi Định đang im lặng ngó khoảng không trước mặt:

"Nếu có dịp, có nên ngủ với người yêu xưa kia không, anh Định?"

"Cái đó tùy".

"Trường hợp người ấy xa mình còn trinh và đi lấy chồng đang hoàng?"

"Tôi cho rằng không nên bởi vì đổi một kỷ niệm đẹp lấy một cái tam giác, bao giờ cũng lỗ".

Vũ suy nghĩ. Không, bây giờ nếu chàng làm tình được với Oanh, chàng không có gì để lỗ vì chẳng có kỷ niệm đẹp để mất đi. Nhưng cũng có thể là lỗ vì chàng còn có một nỗi tiếc. Định hỏi:

"Tôi nghe đồn lính nào sắp chết có thể biết trước hay linh cảm. Có đúng không anh?"

"Tôi không biết. Cho tới giờ, chôn khá nhiều đồng đội rồi, tôi chưa thấy anh nào chết mà linh cảm được trước. Chỉ có điều lính kiêng nhất là úp mũ lên súng như thế này!"

Vũ cầm mũ sắt úp lên nòng súng nhô cao khỏi mép bàn. Định cười, bắt chước cầm mũ lưỡi trai đội lên súng mình, nhắc lại câu nói:

"Như thế này..."

Đột nhiên Vũ bắt đầu có cảm tình với người đồng đội mới vì hành động vừa qua, chàng nói vui về:

"Mai tôi về Sài Gòn, anh cần nhắn gì với bà xã không?"

o o o

Chị vùng ôm lấy chồng khi người đàn ông vừa bước qua ngưỡng cửa, mắt đang chớp mở tìm quen với bóng tối trong buồng. Chị khóc nức nở trong vòng tay ngỡ ngàng của Ba, toàn thân như muốn trải dài ra tìm nơi nương tựa.

"Coi kìa! Tôi có nói chi nữa đâu, sao em khóc dữ vậy?"

Những đau đớn tích lũy từ bao giờ, tiếng má la hét đau đớn trên mặt phản, những lời đôi co với Ba, những vuốt ve nhờn trơn mồ hôi của Tía ùa tới làm thân thể như muốn cong gập lại như một con sâu bị kim xuyên qua. Chị nghẹn ngào, khóc không sao ngừng được. Những đầu gối, những đôi giày cao cổ, cặp mắt gườm gườm, hai ba bốn năm cặp mắt gườm gườm từ bốn tường đồn xáp lại bao quanh, lớp lá khô gồ ghề dưới da lưng đùi mông và thân thể Hải quần quai áp nặng bên trên, giọng nói như van xin của Ông trong bụi cây ven sông khi chị nằm yên đó, thân thể mờ rộng với chiếc quần vắt ngang ngực. Chị khóc lớn hơn, đưa bé hét theo, Ba như sợ hãi, lấp bấp:

"Coi kìa!... Con nó khóc kìa".

Chị buông Ba ra, đứng dậy bồng con ra sân, chùi nước mắt ngồi xuống cạnh vại nước. Nước bên trong phẳng lặng lấm tấm vài hạt bụi và một chiếc lá khô nhỏ hơi lay động. Chị nhìn bóng khuôn mặt mình lơ mờ, đằng sau trên cao những đám mây còn trắng trên nền trời. Một giọt nước mắt rớt xuống làm khuôn mặt tan vỡ, chị mím môi cố ngăn những nức nở từ lồng ngực đưa lên. Không muốn, má ơi má, con không muốn như thế. Con không muốn... Một giọt nước nữa rớt xuống. Má chết rồi, chết chôn ngoài gò cuối làng, mái tóc xoã ra khỏi cáng và bết máu. Sao má khóc nhiều thế, má khóc giấu một mình sau bếp, ngoài vườn. Chị vục gáo múc nước ra chậu, khuôn mặt mờ ảo vỡ nát không còn vết tích, chị khoắng mạnh những lá rau trong chậu, vớt thành bó để lên thớt thái. Chắc chắn như thế đó, chắc chắn từ giờ sẽ để cho Tía... Chị sẽ là người đàn bà có chồng còn ngủ với trai. Trai nào? Gã trưởng đồn gườm gườm, Hải đè nặng đau đớn hay Ông nắn nỉ bên trên thân thể mờ rộng chiếc quần vắt ngang. Chị bê rổ rau đã rửa xong vào bếp, nhóm lửa. Ngọn lửa đỏ bập bùng, làn khói xanh dày đặc trước cửa bếp. Nhìn qua vách thấy Ba nằm như ngủ trên phản, chắc ảnh say rượu rồi, chị quay lại ngồi ngó lửa, bắt đầu khóc như một ngày đã lâu chị thấy mẹ ngồi khóc một mình như thế, cũng ở chỗ này. Những giọt nước nóng rớt xuống chân xuống đùi, chị ngồi lặng đi không nhúc nhích trong một không gian đầy dẫy tan vỡ không còn biết bấu víu vào đâu. Trước Ba đã có những cặp mắt gườm gườm trong đồn, tiếng la hét trên phản của má, có Hải có Ông, bây giờ thêm Tía hay thêm ai nữa cũng thế mà thôi. Chị chẳng còn gì để giữ để cản nữa khi thân thể căng nóng lên với một người hay nhiều người đàn ông khác nữa. Nghiêng đầu xuống thổi cho lửa bùng lên, chị nghe thấy tiếng một giọt nước rớt tan trên than tro.

o o o

Định lách đầu lưỡi lê vào khe vải, rọc đứt các đường chỉ khâu phù hiệu vai áo. Người lính ngồi ghé bố bên kia hỏi sang:

"Chuẩn úy ở lại đại đội chỉ huy à?"

"Không, tôi ra đội ngoài kia. Ở lại đồn đêm nay thôi".

"Chuẩn úy động viên phải không?"

"Sao anh biết?"

Người lính cười, đưa tay xoa bộ ngực trần:

"Thấy chuẩn úy mang theo nhiều sách thì biết. Ông Vận trợ lý, động viên đấy, cũng bao nhiêu là sách".

"Anh đi lính lâu chưa?"

"Ba năm ba tháng. Quân dịch mà chuẩn úy. Mấy tháng trước em buồn ghê hồn, bây giờ cũng nguôi ngoai rồi".

Định một tay kéo căng vải áo, tay kia lách mũi lưỡi lê vào khe bằng tên trên ngực:

"Cái gì rồi cũng phải quen đi".

"Quen đi đâu, chuẩn úy. Hồi đầu năm con vợ ở quê nó đi lấy chồng".

"Vợ hả?"

"Không hẳn thế, chuẩn úy. Bà già định đợi em hết quân dịch là về cưới. Nhưng nó không đợi được nó đi lấy chồng từ hồi ấy rồi. Em buồn hoài, chuẩn úy".

Định cầm mảnh vải lên ngắm hàng chữ thêu tên bằng chỉ đen. Linh đã thêu cho chàng vào buổi sáng trong khu tiếp tân quân trường, ngồi trên bậc thềm ở phía sau nhà chòi, Linh đã vừa cắt bánh vừa nói: "Em thêu cả tuần mới xong đó. Anh đi lính mà điệu quá đi. Biên bằng bút nguyên tử như mọi người không được sao, bắt em thêu gần chết". Giọng nói bông đùa của nàng vang như một tiếng vọng, chàng dò xét từng đọt hơi ấm từng sự di chuyển nhẹ của từng thớ thịt sau làn lụa quần thấm vào bàn tay chàng những ngón mở rộng. "Anh ăn bánh đi. Cầm hai tay không rời bây giờ". "Muốn anh bỏ tay ra thì cứ nói. Dừng mưu không nổi đâu". "Thế anh buông ra đi! Từ hồi nhập trường, cứ gặp nhau là anh ôm em ác quá đi". Chàng đưa miếng bánh lên miệng cắn: "Mười lăm hôm nữa sẽ làm lễ gấn an-pha rồi, anh...". Mái tôn che khuất nửa người trên, chàng chỉ trông thấy hai tấm thân hai đôi chân kề sát. "Em nhìn đây này, Linh! Thấy chưa... Anh ôm em thế này là quá lành mạnh rồi. Nhìn đi, nhìn thiên hạ đi...". Linh vùng vẫy thoát khỏi vòng tay chàng, ngồi thẳng dậy mặt đỏ bừng: "Đi chỗ khác đi anh!". Chàng cười, cầm một miếng bánh đưa lên ăn: "Đi đâu bây giờ. Các câu lạc bộ chật cứng lại ồn kinh hồn. Em phải biết anh mang *poncho* ra trải ở đây từ bây giờ sáng mới giữ được chỗ này". Mái tóc Linh rũ xuống che khuất một bên mặt, chàng búng mẩu thuốc ra phía trước. Nàng bất động, mái tóc vẫn che khuất nửa khuôn mặt, chàng nghiêng người ra phía trước, thấy những giọt nước mắt đọng và hai má đầm nước, những giọt im lặng rớt xuống vạt áo. Chàng thở dài cầm vải bằng tên và phù hiệu đơn vị cũ bỏ vào túi quân trang, tháo cấp bậc cho vào túi áo, đứng dậy ra sân. Người lính nhìn lên, hỏi:

"Gia đình chuẩn úy ở đâu?"

"Sài Gòn".

"Em ở Cao Lãnh kia lặn. Chuẩn úy biết Cao Lãnh chứ? Tụi Cộng về nhiều lắm. Thăng bạn em, ở sư đoàn 7 ấy, về thăm vợ bị tụi nó bắt vô trồng liễn".

"Vợ chưa cưới đi lấy chồng rồi, anh cần gì về làng nữa".

"Không về biết đi đâu, chuẩn úy?"

Định bước nhanh ra ngoài, những câu hỏi những lời nói của người lính làm chàng khó chịu. Rải rác ngoài sân ven tường đồn, binh sĩ bắt đầu ăn cơm. Làn khói trắng mỏng bùng dâng lên từ một nồi cơm mờ nắp. Chàng không thấy đói, có lẽ tại ly cà-phê vừa uống, có lẽ cũng tại bàn tay đầm máu người lính bị thương vừa rời. *Không có gì đâu anh, không có gì hết đâu anh!* Chàng đi dọc vách đồn, leo lên lô cốt đại liên. Cánh đồng phía dưới tràn đầy nắng vàng của buổi chiều. Hai đứa bé đang tắm ở chiếc giếng phía dưới, chiếc gàu bị kéo tung hất nước vào người con gái. Vài binh sĩ đứng quanh phá lên cười. Chàng tự dưng thấy nôn nao trong người, hình ảnh Linh ngồi dưới gốc cây tầm ruột xuất hiện trở lại rõ từng đường nét từng màu sắc. Chàng nhắm mắt lại, hình ảnh biến đi và chàng thấy gió từ cánh đồng phía dưới mơn trớn trên da mặt. Mùi hoa cải phảng phất, chàng dựng chiếc xe đạp vào bụi xương rồng trơ trụi, ngồi nghỉ. Những gốc nhãn vỏ nâu chạy dài trên những lớp lá khô di chuyển theo gió tạo những âm thanh xào xạc và cô quạnh. Đầu người bà bạc trắng cúi xuống thấp hơn nữa: "Bà già rồi, sống ở đây chết ở đây cho gần ông bà. Cháu về nói với ba mẹ là bà không đi đâu". Khi đạp xe rời làng, con đường lát gạch hai bên bờ rêu mọc xanh, nước mắt chàng chảy ràn rụa trên má. Khóc tại người bà ở lại lủi thủi một mình hay là khóc cho ao bèo dày đặc mát xanh, những vườn nhãn ven con sông sâu giữa hai bờ đất, một tuổi ấu thời thiên đàng tìm thấy và mất đi vĩnh viễn. Một tràng súng nổ ở xa, chàng ngẩng lên nhìn, người lính ngồi sau khẩu đại liên nói: "Chắc đồn dân vệ bên kia sông bắn..." *Em không cần anh vì em biết anh chỉ có thể sống yên bên em sau khi tham dự cuộc chiến.* Những lời nói biểu lộ một khuất phục. Có phải Linh đã khuất phục, đã để dĩ vãng tâm hồn của nàng quán quít quanh người yêu như đuôi chiếc điều nên đã có tình yêu ấy. Nếu ngược lại, nàng giữ nguyên cá tính, giữ nguyên và khép kín tất cả, mọi sự sẽ ra sao. Trở thành và chỉ còn là một cơ thể đàn bà như những cơ thể đàn bà khác? *Nếu em không yêu anh, ngoại tình để quá anh.* Đàn bà sinh ra vốn là một người đi, giữa một gái đi và người vợ chỉ khác nhau có thể: một thái độ tình cảm, một khuất phục, một chịu đựng chiếm hữu kẻ khác. Một binh sĩ cầm súng băng qua sân lại gần lô-cốt bắn lên trời ba phát. Yên nói:

"Lệnh cho đại đội 3 mở máy liên lạc đó".

Chàng nhảy xuống đất. Chiếc cột ăng-tên cao và ngọn cong mềm lắc lư theo chiều gió. Bên trong, chiếc bàn chân nham nhở. Một tấm bản đồ mở rộng, các sĩ quan ngồi quanh chờ đợi. Chàng tựa cột châm thuốc hút, lơ đãng ngắm mọi người, các chi tiết, mái tóc dài ngắn, những nét mặt gầy hay cong nhưng không một ý nghĩ nào xuất hiện. Một khoảng trống không với những cử động đưa điếu thuốc lên môi. Hy và Vũ bước vào, đặt súng dựa vào cột, hất ngửa cái mũ sắt trên ghế bố kế cận, ngồi xuống hai chiếc ghế dành sẵn. Chàng đột nhiên cảm thấy nổi uể oải từ dáng điệu mệt nhọc hất chiếc mũ sắt đè nặng lên tất cả. Tiểu đoàn trưởng cất tiếng nói, trở vào một điểm trên bản đồ, viên sĩ quan cố vấn Mỹ cúi xuống nhìn, một khoảng nắng từ ngoài vào lấp loáng trên mái tóc nâu nhỏ sọc.

"... Tin chốt cho biết ngày hôm qua C của tụi chúng còn ở khu này".

Những cái đầu cúi xuống bàn theo hướng chiếc bút chì trong tay viên đại úy, một nhịp điệu gần như thần bí, chậm chạp trong một đền thờ thần linh và tiếng nói viên sĩ quan như một lời giảng hướng dẫn không có một giá trị nào hơn là một thói quen thường ngày.

"Chắc chúng chuyển quân qua vùng này thôi. Đánh thì chẳng dám đụng tới bọn mình đâu".

"Nếu ý định của chúng là chuyển quân thì thế nào đêm nay tụi du kích cũng phá rồi tối đa... Đại đội 3 đêm nay đóng đây cho tôi... Cho toán kích nằm chỗ này".

Một người ngồi trước mặt đưa tay lên cởi ngực áo, rút bản đồ ra trải xuống bàn. Một hành động thông thường nhưng làm chàng tự dưng xúc động. Một nỗi xúc động tác động chậm chạp làm tâm hồn chàng như trái dài ra, mềm yếu trong một khắc khoảnh xao huyền. Cuộc đời đầy, cái chàng định tìm đấy, có phải thế không những tiếng nói nhỏ nhỏ chậm rãi từ cái bàn loang ra, những âm thanh của toán lính làm việc ngoài sân vắng vào cùng những tia nắng chiếu hắt trên những sợi tóc nâu vàng. Một nghẹn ngào lẫn khuấy đầu đây, trong chàng, ngoài sân nhớp nhúa, trong phòng, trên những cái đầu đang cúi xuống, quanh những âm thanh ngập ngừng. Chàng tìm thấy rồi đó chẳng? Đúng thế Linh, đúng thế đấy, Linh? Không có gì ở đây, không có gì ở đây cho anh cả. Hình ảnh Linh mắt long lanh ướt nước dưới ánh trăng mở ra từ bên trong chàng làm nỗi nghẹn ngào thôi không lẫn khuấy, ủa tới tích tụ và đè nặng lên từng phần thân thể. Không có gì thật, không có gì hết trong cái chết. Không có đến cả một khoảng chân không tối đen nữa, như vậy đó Linh, có phải em đã tìm thấy như thế khi anh chơi với trên thân thể em đêm khuya về sáng... Hai tiếng sủng nỏ bên trái đồn, tiếp theo từng chuỗi dài. Viên đại úy ngừng đầu lắng nghe:

"Trung đội nào còn ở phía đó?"

Vũ trả lời ngắn ngủn:

"Trung đội tôi".

Yên la vào phòng truyền tin:

"Vận to lên!"

Tiếng lạch cạch rít cao vang từ cái loa nhỏ mắc trên cột. Những cái đầu ngẩng lên, một bàn tay quay lại phía sau, chàng đưa mẩu thuốc cháy dở, những ngón tay khép lấy và mẩu thuốc biến sau chiếc gáy tóc đen rậm. Tiếng nói bắt đầu phát ra, ngắn ngủn và đứt quãng giữa các âm điện tử:

"Yên! Yên!... Đây Vĩnh, yêu cầu cho gặp thẩm quyền của Vĩnh..."

Đột nhiên Hy mạnh mẽ vụt quay lại, la vào phòng truyền tin:

"Bảo nó có gì thì báo cáo mẹ nó đi cho được việc!"

Chàng tiếp tục nhìn chiếc loa, câu nói dữ dằn của Hy vang bên tai chàng thật tự nhiên như hàng cột có đó. Một bàn tay giơ lên trả mẩu thuốc, chàng cầm lấy đưa lên miệng hút tiếp.

"... Vĩnh báo cáo, Vĩnh báo cáo... Hai tên mặc đồ đen xuất hiện phía chùa, bắn hai phát Mas 36. Nhắc lại, hai tên mặc đồ đen..."

Hy la lớn át tiếng rè rè đang vụt to lên:

"Bảo trung đội 3 cứ ở nguyên vị trí cho tôi!"

Âm thanh từ máy vụt nhỏ đi làm những câu tiếng Anh của Vương và viên cố vấn Mỹ hiện rõ trong không. Những làn khói thuốc bốc từng vệt nhỏ lơ lửng. Tiểu đoàn trưởng giơ tay bắt:

"Định bảo hai anh ở đôn ăn cơm tiễn cố vấn mai về trung đoàn, nhưng chưa chi đã lộn xộn, thôi vậy".

Hy đứng dậy giơ tay bắt hai quân nhân Mỹ, Vũ nghiêng người cầm quai chiếc mũ sắt trên ghế bố, hỏi tiểu đoàn trưởng:

"Còn việc đi phép của tôi thế nào, đại úy?"

"Anh cứ yên trí. Giấy phép tôi ký rồi. Sáng mai anh bàn giao trung đội cho chuẩn úy Định rồi vào đây đi xe về tỉnh cùng thiếu tá".

"Cám ơn đại úy".

Viên tiểu đoàn trưởng cười, đứng dậy lại gần bàn nước, nói qua vách:

"Mấy giờ ăn đấy các chú?"

Định nói với Vũ:

"Anh ra ngoài luôn tới sáng mai hả?"

"Ừ... Thế là mai anh phải dẫn trung đội của tôi đi mở đường cho tôi đi phép! Thôi, sáng mai gặp nhau".

"Đội tôi lấy súng ra ngoài với anh một lát".

Tiếng của Yên gọi với:

"Anh Định nhớ một tiếng nữa ăn cơm đấy!"

Chàng gật đầu không quay lại, theo Vũ len lỏi giữa các hàng rào kẽm gai, ráng vàng buổi chiều loang loáng trên các mũi nhọn xám trắng. Hai người ngồi xuống bờ thềm nhà hướng ra cánh đồng phía dưới. Một binh sĩ xách một thùng nước đi theo cô gái vào bếp, ngâm vọng cổ:

"... Em Lan ôi!... Vì ai mà anh phải đoạ đày..."

Các tiếng cười xuất hiện rải rác, Vũ tiếp tục nói:

"Không biết anh thế nào, còn tôi, cái khó chịu nhất ở đây là cảm giác mất an ninh thường xuyên. Không thể quen được với cảm giác này. Quen cái gì thì quen, cái này thì không. Nó như bám vào da, như ngấm vào xương tuỷ. Anh biết không, có lần về phép đang ngủ trên giường, thằng bé nằm giường bên kia đạp chân vào thành giường đến rầm một cái, tôi ngồi nhồm ngay dậy, quơ tay cầm súng. Xoa vào bà xã mới nhớ ra là đang ngủ ở nhà..."

Chàng cười, bỏ mẩu thuốc xuống đất, lấy mũi giày dẫm nát. Vũ tiếp tục nói:

"Hậu quả kỳ cục và đôi khi bức mình vì bị méo mó nghề nghiệp. Bây giờ nhìn cảnh vật, tôi không thấy đẹp hay xấu. Óc tự dung chỉ thu nhận những chi tiết địa thế cần thiết cho việc tiến quân, rút hay đóng quân thôi. Một hàng dừa chỉ có nghĩa là chỗ đó có nước, một bờ tre là một nơi phục kích tốt cho địch, con đường quang đãng chỉ có nghĩa là dám bị bắn sẻ, trăng chỉ là một yếu tố để tính xem toán kích đêm nay nên cho đi lúc mấy giờ và về lúc mấy giờ ..."

Vũ vụt búng mẩu thuốc lên cao, tiếp tục:

"Thà cứ như thế còn hơn".

"Tôi không hiểu anh nói gì".

Vũ cười:

"Rồi anh sẽ hiểu trong hai tuần nữa là tối đa. Bọn mình sẽ ra sao nếu ngày nào cũng nghe gió thổi với cái tai dân sự... Suy nghĩ nhiều ở đây khó sống".

Một luồng gió mạnh từ phía dưới cánh đồng ulla lên. Không gian hết nắng, chàng mân mê báng súng tự hỏi nắng hết từ lúc nào, sao chàng không biết. Hồi nhỏ, chàng đã ngồi chờ ven hồ nhiều buổi chiều xem lúc hết nắng ra sao nhưng chưa bao giờ biết. Ánh sáng dịu dàng rồi biến đi lúc nào trong khi chàng cạy một hòn sỏi vút xuống nước hay rút một cọng hoa cỏ đưa lên miệng ngậm. Vị cỏ hơi cay và hăng trên đầu lưỡi, tiếng Linh cười: "Sao anh hay ngậm cỏ thế. Chắc kiếp trước anh là con bò!". Thân thể nàng trong áo dài nằm như một vũng nắng ban sáng còn sót lại trên cỏ đồi, những trái thông khô đen rải rác, đôi môi vương những sợi tóc dài vương vào miệng. Một khoảng thời gian giữa những khi nắng dịu dàng và khi ánh nắng biến đi, nỗi hạnh phúc chỉ có thể, hay hơn thế? Không, lâu hơn, chàng đã sung sướng suốt ngày hôm đó, cả tuần lễ ấy. Tuần lễ Linh để băng-đô hồng trên tóc và cầm cành *mimosa*. Tiếng Vũ trầm hẳn xuống như một lời thì thào:

"... Tôi hay tự hỏi một điều như thế này: Tại sao chúng ta tin chúng ta có chính nghĩa nhưng chính nghĩa ấy lại không giúp gì hết trong việc chiến đấu. Anh, tôi, Vương, Yên... tất cả những tên có mặt trong tiểu đoàn này cũng như các đơn vị khác đều đồng ý là phải chống Cộng. Nhưng mọi sự đã chẳng ra làm sao hết. Tôi đã từng khai thác tù binh, tụi chúng tin tưởng ở chính nghĩa của chúng nó đến độ phát tởm lên được".

Chàng để súng nằm thẳng bằng trên đùi, móc túi lấy bật lửa châm thuốc, nói:

"Tại chúng ngu!"

Vũ quay lại giọng hạ thấp:

"Vì thế tụi chúng sung sướng hơn bọn mình?"

"Tôi không biết".

Chàng suy nghĩ, rồi tự dưng những lời nói ulla ra khỏi môi, liên tiếp, chèn ép:

"Không thể hơn được. Ngu thì cũng giống như một đứa trẻ. Sung sướng hay không cũng thế thôi. Tôi cho rằng người nào cũng thế thôi. Đại tá có những cái lo và cái sướng của đại tá, chuẩn úy có cái lo cái sướng của chuẩn úy. Mức độ sướng hay khổ như nhau hết".

Chàng tiếp tục nói những lời thành chuỗi liên tục, chàng không hiểu chàng định nói gì, đi đến đâu. Chàng nói để trấn áp một nỗi lo sợ kỳ dị, sợ người ngồi cạnh, một người như sắp chết. Tại sao lại có tin tưởng Vũ ngồi đây sẽ chết? Có gì, cái gì chứng tỏ. Chàng tìm tòi, hỏi hã. Phải có một lý do, cái mũ úp trên nòng súng? Không, không phải. Chàng thở ra, chính vậy, tại câu văn chàng đọc trong một truyện đã lâu: Ngoài trận, người lính sắp chết hay phân tích sáng suốt toàn thể đời sống của mình. Vô lý. Thế nào là phân tích sáng suốt đời sống. Như Vũ vừa rồi? Chàng ngẩng đầu lên, ráng vàng còn rung rinh trên một ruộng mía phía xa, những ngọn mía đổ nghiêng dưới cơn gió từ phía sông tới, cả một nếp xanh ánh vàng nhẹ chuyển động như lớp cỏ tranh cao nguyên. Những lá cỏ sắc cạnh cọ vào thành xe. Phía xa, những đồi thấp chạy xuôi xa mờ đến chân dãy núi và lúc ấy chàng đã tự hỏi ý thức sáng suốt để làm gì, để biết là mình phải sống hay mình phải chết? Suốt đêm được phép ra thị trấn, trời mưa

nhỏ và lạnh làm chàng kéo cao áo *blouson* lính và đút sâu hai tay vào túi, lắng nghe bùn lép nhép ẩm ướt dưới giày. Quán cà-phê phin độc nhất có bốn bậc gạch dẫn lên và nằm cạnh một rạp hát tồi tàn dính những bảng quảng cáo của một đoàn hát mới từ đồng bằng lên ướt đẫm nước mưa. Ngụm cà-phê nóng bỏng và đắng làm chàng dịu người, chùng xuống. Một điệu nhạc *twist* nổi lên, một binh sĩ không quân mặc quân phục tác chiến đội nguyên mũ xanh đứng dậy tiến ra giữa phòng từng bước đưa dài chậm theo nhịp nhạc. "Solo một bản đi Cường! Cho đời buồn thêm!". Binh sĩ tên Cường quay lại nhìn các bạn ngồi sát tường, rồi nhìn chàng nhưng chàng biết rằng hắn không nhìn các bạn, không nhìn chàng, không phải nhìn những bóng người cọ quây, bàn ghế khằng khiu, hắn nhìn một cái gì khác ở đằng sau, trên kia, trong hắn. Hắn bắt đầu nhảy, những mũi giày xoay đi, day xuống sàn xi-măng hai cánh tay cử động. Một nỗi buồn toả ra trong từng dáng điệu, từng gót giày đi trên xi-măng, chàng không thể rời mắt khỏi Cường, không phải Cường, một người lính, không phải một người lính, một người đang buồn. Không, cũng không phải người đang buồn mà là chính nỗi buồn, chàng biết thế, nỗi buồn của hắn, của người, của chàng. Âm nhạc ngừng, nỗi buồn sưng lại, tích tụ đông đặc lại trong một khoảnh khắc, chàng tự dưng nghe thấy một giọt mưa, thật rõ ràng, rơi trên một hộp sắt rỗng ngoài cửa sổ. Vũ hích đầu gối vào chàng, nói:

"Anh nghĩ gì thế?" Nhớ bà xã hả?"

"Không".

"Mai tôi về anh có cần nhắn gì bà xã không?"

Định cười:

"Anh hỏi tôi câu ấy một lần rồi".

Vũ cười theo:

"Nhưng anh chưa trả lời".

Định mở ví lấy danh thiếp đưa cho bạn:

"Địa chỉ đây. Anh nói hộ với cô nàng là khi nào có thư tôi, hãy lên thăm. Đừng có đi ẩu trong cái vùng này".

"Chị ấy liệu lắm hay sao?"

"Đủ để tìm đến tôi bất cứ nơi nào, trừ..."

Định muốn nói "trừ trong cái chết" nhưng âm thanh tắt ngấm, vô lý. Vũ bỏ tấm danh thiếp vào túi, thở dài:

"Anh có lý do để sống hơn tôi nhiều. Tôi chỉ có..."

Có tiếng gọi từ phía đồn, Vũ lắng nghe, mân mê khẩu súng để giữa hai chân, hỏi:

"Anh chưa có băng cong hả?"

"Tôi có hỏi tiếp liệu. Không có một chiếc nào hết".

"Dĩ nhiên. Băng của tôi là do hai băng thường nhờ ông già lò rèn ấy làm hộ. Nạp được ba mươi hai viên. Hách hơn cả băng cong Mỹ. Anh cầm lấy mà dùng. Mai tôi đi phép, khi về ở tiểu đoàn bộ, ít cần thứ này. Rồi anh sẽ biết quý nó vì đã đựng lớn,

không có dịp lắp một băng thứ hai. Vậy có ba mươi hai viên vẫn để chịu hơn mười lăm viên.

Vũ đột nhiên vui vẻ, cười:

"Còn một thứ chưa bàn giao cho tân trung đội trưởng. Khi nào chuyển quân qua tỉnh chỉ ở vài ba tiếng, anh đến số 15 Nguyễn Hoàng, gần ngay chợ. Thường trực có gái. Đợi năm phút là cùng. Bọn tôi có dịp ghé qua tỉnh là nhào vô liền. Anh chàng Oai, trung đội trưởng trung đội này trước, có một lần mang quân mở đường về cách tỉnh sáu cây số, hấn trao trung đội cho trung đội phó, rồi xách một bình cận vệ nhảy xe lôi về tỉnh. Nhào vào chỗ đó làm một trận. Cả đi lẫn về mất đúng một giờ, kể cả di chuyển và uống một chai bia. Hấn hạn định thời gian mà..."

"Bây giờ anh chàng ấy đi đâu?"

"Chết rồi. Ở chiến khu D. Hấn cùng hiệu thính viên chạy băng qua khoảng trống đầu tiên, bị trúng đạn giữa lưng khi quay lại vẫy trung đội lên. Tên ấy liều vô kể. Hành quân ba ngày rồi, binh sĩ hết nước, cả tụi thiết vận xa cũng không còn một giọt. Hấn đòi lấy nước trong đầu máy M. 113 ra, tụi thiết vận không chịu, hấn chửi thẳng thiếu úy thiết giáp um cả rừng lên. Đến chiều, khát quá đi không nổi, hấn cho quân chiếm luôn mấy cái M. 113 rút nước trong *radiateur* ra uống, chia cho cả bọn thiết vận nữa. Thế là cánh quân ì ra không tiến được nữa, đầu máy hết nước lấy gì chạy. Sau cùng, bộ tư lệnh hành quân phải cho trực thăng lên thả nước xuống. Tất cả đều hể hả, vừa được nghỉ quân một buổi chiều vừa được uống nước. Hấn không tử trận ngày hôm sau, về thế nào cũng lãnh ba mươi củ".

"Hấn khoá mấy Thủ Đức?"

"Không khoá nào cả. Hấn đang học khoá sĩ quan hải quân Nha Trang thì bị nằng cho rơi để lấy một ông tá. Hấn chửi um lên rằng: Thiên hạ bị thất tình mới đi hải quân, tao đi hải quân rồi mới thất tình! Thế rồi hấn nhảy dù về Sài Gòn, rình cô nằng đi mua đồ, bắt mang về nhà riêng. Hấn lột trường ra nhưng không đụng đến, chỉ chụp một bức ảnh rồi cho về. Rồi vì vừa ba gai, vừa xoay xở, hấn sang bộ binh. Tôi với hấn là bạn khá thân nên khi ra trường, tôi xin đến sư đoàn này để gặp nó. Trung đoàn đang hành quân nên tôi nằm đợi thì trực thăng chở hấn về. Hấn lục bức ảnh ấy cùng phim nhờ tôi trao lại cho cô nằng. Hấn chết chiều hôm ấy một mình trong quân y viện vì tôi phải theo ngay trực thăng tới tiểu đoàn đang hành quân thế chỗ cho hấn. Thật kỳ cục! Xoay đến đây để gặp bạn thì không những được gặp mà còn được thay chỗ nữa... Suốt trong cuộc hành quân, tôi mang bức hình ra coi hoài. Hấn chụp ác lắm, bắt cô nằng kia nằm héch hoác".

"Anh có đưa trả không?"

"Có. Tôi có tìm đến sau này ngay sau khi được cái phép đầu tiên".

"Người con gái nói sao?"

"Tôi không biết. Tôi nói là hấn chết rồi và trả bức hình lại. Nàng ta ngồi im trên ghế và tôi đi về liền".

"Lúc đó cô ta có con chưa?"

"Rồi".

Đột nhiên Định hồi hận đã không chụp hình Linh khoả thân mang theo tới nơi này. Chàng có định một lần nhưng Linh không chịu. Điều chàng mong ước bây giờ là

có ngay một hay nhiều bức nàng không mặc gì rõ từ đầu đến gót chân dưới mọi khía cạnh. Chàng muốn có chúng, cần có chúng. Sự nhớ rằng chàng có một người vợ tên Linh, Nguyễn Thuý Linh, không có nghĩa gì cả. Nhà có cái cổng gỗ, có chiếc sân chứa hai cây muồng cổ thụ, bộ bàn ghế sơn xanh. Không có nghĩa gì cả. Nàng thường ngủ trên chiếc giường sắt nhỏ kê sát tường, cạnh chiếc tủ sách xếp bừa bãi, hay đi đôi dép Nhật quai trắng. Không là gì cả, không là gì hết, toàn những kỷ niệm, những hình ảnh mờ, những dư vị cảm xúc, những nhớ thương khác khoải... Không, Linh của chàng không phải chỉ còn là thế khi xa nhau. Chàng mở ví, những khuôn mặt nàng lấp loáng dưới lớp nhựa bọc, Linh không phải chỉ có vậy, những khoảng đậm tối hay sáng uốn quanh tạo một cái gì đó của Linh trên những miếng giấy hình chữ nhật, hình vuông. Trong nghĩa trang, những bức hình người chết gắn trên mộ chí, chàng luôn luôn cảm thấy đó là hình người *đã chết rồi* bởi vì biết rõ ràng rằng dưới lớp gạch, không còn gì hết. Bây giờ những khuôn mặt Linh dưới lớp nhựa này cũng không khác. Nhưng chàng muốn nàng phải là hơn nữa. Muốn thế, những kỷ niệm và hình ảnh lưu giữ trong tâm chàng không thể đủ, cần phải có một bức hình, tối thiểu là vậy, đầy đủ chi tiết từ vẻ tròn của bộ ngực nâng nâng trong lòng bàn tay, thung lũng êm mượt giữa hai đùi xuôi dài tới ngón chân, những thứ đã tiếp xúc với chàng làm cho nàng qua chúng trở thành một người giống cái chàng yêu. Rồi cũng chỉ là một thất vọng, một thất bại bởi vì tiếp xúc là ở ngoài, thân thể Linh ở bên ngoài, vĩnh viễn như thế và trong tâm hồn chàng lúc này, Linh ở nơi nào. Một số dày đặc những hình ảnh lưu lại, những dư vị cảm xúc không thể chấp nối, không thể tích tụ để Linh đầy đủ nguyên vẹn là của chàng. Vẫn một thất bại đến tuyệt vọng, một thứ thất vọng chàng đã tìm thấy ngay khi phủ lên người nàng, chân tay đan lẫn vào nhau. Và tới cả những khi cả hai cùng sung sướng đồng thời, chàng chỉ cảm thấy những khoái cảm của mình, không phải của Linh. Và có lần hai đứa cùng cố mở mắt nhìn nhau, nhưng mỗi cố gắng phải tạo ra để giữ cho thân thể bất động đã làm cho chàng không tìm thấy được nàng trong đôi mắt như mờ đi ngay đại phía dưới. "Nhiều khi em muốn em là anh quá". Chàng cũng muốn đổi vị trí như thế, nhưng không được đâu, không bao giờ được đâu, mọi sự là như thế rồi, vĩnh viễn là vậy. Chỉ còn những khoảnh khắc sau cơn ân ái, thân thể lẫn trong nhau, một tiếp xúc thân mật và mật mồi. Chúng ta chỉ có được thế thôi, một sự tiếp cận.

Chàng quay lại hỏi:

"Anh có chụp hình *nu* bà xã bao giờ không?"

Vũ lắc đầu, mệt nhọc:

"Không. Để làm gì? Có thứ đó trên người, dễ sót ruột vô ích".

Có tiếng gọi từ phía đồn, hai người lắng nghe, Vũ nói:

"Họ gọi anh về ăn cơm kìa".

Định đứng dậy đeo súng lên vai, hỏi:

"Đánh trận, vấn đề sinh lý ra sao? Đòi hỏi dữ dội lắm phải không?"

Vũ ngồi im trên bực thềm đất, mắt nhìn theo lơ đãng một con chim sẻ nhảy từng nấc gần vại nước:

"Bịa. Đại khái thôi, còn ít bị thôi thúc hơn là ngồi văn phòng nữa".

"Tôi thấy..."

Vũ ngắt lời, giọng khó chịu:

"Anh hiểu sai vấn đề rồi. Nhưng rồi anh sẽ biết. Hồi ở quân trường khác, ở đây khác. Lĩnh hành quân về nhà lấy gái không hẳn vì nhu cầu sinh lý. Có lẽ vì một cái gì khác hơn. Không biết anh sẽ thế nào, còn tại tôi hôm trước vừa mỗi đưa một châu xong, hôm sau hành quân đặng địch một trận ba tiếng đồng hồ, rút về hậu cứ một đêm bổ sung, sau một châu bia là cả bọn tôi lại nhà tới chỗ có gái trong năm phút ấy rồi..."

Định cúi nhìn mũi giày đang dí một mẩu thuốc vào sâu trong đất, Vũ nói tiếp:

"Bàn giao thế là đủ rồi. Còn chiếc võng, tôi còn dùng đêm nay. Sáng mai trao quân, trao võng luôn. Cho anh mượn một thời gian dài hạn".

"Anh cứ nói với bà xã tôi may hộ một chiếc nữa. Anh cho giùm chi tiết. Khi nào có dịp lên thăm, mang lên sau. Anh đưa lại tôi danh thiếp, tôi viết thêm mấy chữ cho tiện, anh Vũ".

Định ngồi xuống, kê ngang báng súng trên đùi, viết. Mu bàn tay không có chỗ tựa, ngọn bút như lạc khỏi yêu mến làm chàng không muốn viết nhiều. *Em nói đúng, không có gì ở đây cho anh cả. Và ở Sài Gòn cũng không có gì cho anh hết. Anh đang ở một thứ tiền đồn.* Vũ cầm danh thiếp lên, hỏi:

"Đọc được không?"

"Cứ tự nhiên".

Định đứng dậy, đeo súng lên vai. Ráng vàng còn dấu vết trên tấm danh thiếp hơi rung động trong những ngón tay Vũ. Có tiếng gọi, chàng ngừng lại, Vũ tiến lại gần, tấm danh thiếp còn cầm ở tay, giọng nói nâng cao để át tiếng động cơ một xe vận tải đang chạy lại gần:

"Anh nói giùm với Yên là đêm nay trung đội tôi đi kích. Tôi cho số nhà nào, cứ bắn ngay số nhà đó, khỏi điều chỉnh..."

Chiếc xe vận tải lại gần, tiếng động cơ át giọng nói Vũ. Chiếc xe lao xuống dốc băng qua giữa đồn và chợ, một làn khói xanh bay là là mặt lộ. Định hỏi lại:

"Anh nhắc lại đi. Nửa câu dưới tôi nghe không rõ".

"Thôi không cần".

Định đứng yên nhìn bạn chờ đợi. Không vì một lý do nào cả, chàng muốn biết Vũ đã nói những gì khi chiếc xe chạy qua. Nhưng Vũ đã quay người đi vào vườn, báng khẩu súng va vào một kệp đạn kêu vài tiếng khẽ.

4.

Chị mở nắp, hơi cơm bốc ra ngùn ngụt trắng, toả ấm áp quanh mặt. Ba trở vào, chiếc khăn mặt vắt trên vai ướt sũng, mái tóc dính vài giọt nước.

"Cơm bữa nay ngon dữ há!"

"Uống rượu vậy rồi sao mà ăn. Tui làm cốt cho má con tui ăn đó!"

Ba cười theo vợ, trên mặt không còn dấu vết say. Tiếng sè kêu vang trên tàu cau trước sân làm lòng chị dịu xuống và phẳng lặng. Mọi sự đều như bao ngày, tiếng chim sè kêu nhiều hơn, nồi cơm bốc khói và tiếng cười của Ba khi thấy có món ăn ưa thích. Mọi rung động lay chuyển chị đã qua đi, nhưng còn lẩn quanh một nơi nào đó. Chị biết thế, chúng đang chờ đợi. Chúng sẽ đến, sẽ trở lại như bóng tối không cái gì cản được.

"Anh nè!"

Ba ngẩng lên nhìn vợ nhưng vẫn tiếp tục và cơm.

"Tối nay ra bà Bảy ngoài chợ ngủ một bữa đi".

"Chi vậy?"

"Còn chi vậy cái chi nữa. Tối nay tui không có muốn vác cuốc ra đào lộ".

Ba đưa một tay ghì chặt chiếc nồi, cạy mẩu cháy:

"Chắc tối nay mấy ảnh không về khu này đâu. Đào hoài rồi".

"Biết thế nào được, đại diện xã có nói mấy ông trên đồn có lệnh rồi. Dân mà ra đào lộ đập mô, sẽ bắn súng cối chết bỏ".

Ba sừng sốt đặt miếng cháy đang cắn dở trong miệng xuống mâm:

"Thằng Tía bảo vậy hả. Gặp nó hỏi nào?"

"Lúc trưa này. Lại cho biết tui mình cần hai người chứng hợp lệ, ông quận mới cấp... Làm cái chi mà mặt chủ ụ ra vậy. Tui nhờ mấy bà làm chứng được mà".

"Thế sao lúc tôi đi ra hỏi trưa không gặp nó! Nó chỉ kiếm có cà rà vô đây..."

Ba đã cao giọng, sợi gân xanh ở cổ đã hiện rõ làm chị ngại. Bữa nay chị mệt lắm rồi, không còn muốn gây gổ, chỉ muốn mau xong bữa cơm ra rửa bát đĩa trong bầu trời tối dần, nghe Ba phì phà thuốc lá nói chuyện mần ăn trong ngày. Chị đứng dậy, đặt tay lên vai chồng, xoa xoa:

"Đừng có giận dữ vậy nè, bấy nhiêu cái lộn chưa đủ đã sao? Anh ở đây đi ra, mặt anh chủ ụ như thế đó, có ai mắc mớ chi mà chặn lại nói chuyện. Người ta phải vô đây là phải quá".

Chị cúi xuống cạy một tảng cháy mềm cạnh nồi, gắp mấy con tôm bỏ vô, quán lại lấy tay bóp tròn thành khúc, đưa chồng. Ba nín thinh nhưng gân xanh trên cổ đã nhạt. Chị cười:

"Người chi mà khó tính. Một ngày ba bốn hồi ghen tuông, ai mà chịu nổi. Mai mốt mà còn thế, mẹ con tui bỏ xã lên tỉnh lấy chồng khác cho anh coi".

Chị cười, lấy bàn chân giơ lên cọ vào đùi chồng. Ba cắn một miếng cháy lớn, nói lúng búng trong miệng:

"Xénh một chút, đã thấy thằng chả cà rờ quanh nhà rồi. Ai mà chịu ngồi im".

Nụ cười của chị cứng lại trong cổ họng, nước mắt bắt đầu ứa ra kè mắt. Ba bối rối, về hồi hận:

"Giờn một chút thôi, có định chi đâu. Tui xử huê từ chiều rồi kia lận".

Hình dáng người đàn ông to dần, một cánh tay quành qua lưng nhưng nước mắt vẫn dãn dãn trong mi. Chị không giận, không hề thấy giận người đàn ông quen thuộc này. Nỗi buồn đã trở lại và không còn ai có thể lắng nghe những điều đang muốn nói. Mẹ chị chết rồi và Ba biết chị về chị. Một vụ cưỡng hiếp trên đò đã lâu, chỉ có thể, Ba chỉ biết có thể. Má chết rồi, không còn ai, không còn ai cả. Nước mắt chảy buồn buồn trên má, Ông chết rồi, Hải ở bên kia sông trong bụng, chỉ còn có Tía nhưng Tía đã trở về muộn quá. Không, chị không thương gì Tía hơn Ba nhưng Tía là một phần của quá khứ. Chị đã kể và Tía đã lắng nghe những chuyện trên đò, chuyện Ông, chuyện Hải và vẫn còn tiếp tục thương chị như ngày trước.

Nhưng rồi buổi trưa, mọi sự sẽ đưa tới đâu. Đàn ông chỉ cần ngủ với chị, có lẽ thế thôi, tiếng Ba thì thảo bên tai, một bàn tay dưới vải áo vuốt ve nhẹ lên ngực, nước mắt chị trào ra. Rồi, Tía sẽ được thỏa mãn ngay đêm nay, ngay ngày mai. Hấn ngủ với mình rồi sẽ bỏ rơi, đi lấy vợ. Cũng được. Thà thế cho xong đi. Còn đứa nhỏ, còn có nó để săn sóc và còn Ba, những cơn ghen tuông giận dữ và những chầu rượu say sưa nồng nặc. Bây giờ đã quyết định cho Tía thỏa mãn, một lần hay nhiều lần cho tới chán, chị thấy mong hấn chết luôn đêm nay cho rồi. Đúng vậy, chị đang mong hấn chết, chỉ có thể là tiện nhất. Còn hơn hấn chán rồi nhưng lúc nào quá bị thôi thúc, lại đến và chị sẽ chẳng có lý do nào không chiều thêm một lần nữa bởi vì đâu phải là không thích thú. Đúng vậy, Tía chết quách đâu cho rồi, chị đưa tay quệt nước mắt, kéo bàn tay chồng đang úp trên đầu ngực ra:

"Thôi! Trời đã tối đâu. Bữa nay làm tui khóc mấy lần rồi đó. Đêm nay đừng có hòng..."

Ba cười, đứng dậy kiểm thuốc về thành điệu:

"Biết rồi. Đợi coi ai nghèo mà ham".

Bộ mặt đắc chí của chồng làm chị phì cười, bê bát đĩa đứng dậy ra sân. Không gian còn sáng, phía chân trời bên kia sông vàng nhạt. Chị nhớ tới Hải. Cũng hay hút thuốc quẩn như Ba lúc này. Tía chắc rồi cũng chết chứ chẳng không. Đạo này mấy ảnh ham giết đại diện xã. Nhưng khi thò tay vào vại nước chị đã biết chắc rằng chị sẽ không mong như thế, không nghĩ như thế khi có Tía ở gần. Mùi thuốc lá khen khét bay quanh, tiếng Ba nựng con vang rõ trong khu vườn. Bên kia bụi mía, đã có ánh đèn thấp lên.

o o o

Định ngưng tay bơm dầu, đèn măng-sông đã sáng xanh cả căn phòng, lấp lánh trên hàng cột và bát đĩa trên bàn. Một con gà quay lớn để giữa bàn lớp da nâu bóng mỡ làm Định cảm thấy đói, nước miếng ứa ra. Vùng chiến trận, vùng chiến trận rồi đó, Định thì thảo và mỉm cười vu vơ. Mới đêm qua, chàng gọi món gà hầm nấm, không ăn hết được một nửa và cũng không thấy ngon. Chàng ngồi xuống ghế, tiếng ga-men va nhau thật thanh ngoài sân, hình đen thẫm của người lính ngồi xếp bằng trên lô-cốt gần như bất động. Chiếc bàn đã đầy người bao quanh, một chai bia từ phía sau xuất hiện trước mặt, những bọt trong li ti từ đáy ly bốc lên biến vào lớp bọt trắng mỏng dần. Yên nói:

"Một bài diễn văn chẳng?"

"Thôi, miễn cái món khó tiêu ấy đi".

Viên thiếu tá nghiêng đầu nghe Vận dịch các câu đối thoại, mỉm cười lắc đầu giơ ly cùng với tiểu đoàn trưởng. Những đôi đũa di chuyển, những câu nói trao đổi về món ăn, những ly bát va chạm. Định có cảm tưởng đang ngồi trong một gia đình an bình, không có một cái gì khác biệt bữa cơm tối thông thường nhưng chàng biết, chỉ ngẩng đầu nhìn cao hơn mặt bàn, mọi sự sẽ không còn như thế. Những âm thanh, những không gian, những câu nói tình cờ móc nối với những kinh nghiệm trong dĩ vãng tạo ra một an bình giả tạo, chàng biết vậy, nhưng thích như thế kéo dài. Hơi nóng từ đèn măng-sông toả xuống làm chàng bứt rứt dưới lưng áo. Căn phòng nhỏ bé đóng kín cửa hấp hơi ngột ngạt nhưng đó là một cố gắng để chàng không mặc gì ăn cơm và Linh phải mặc *bikini* dài buộc sang một bên hông thành một cái nơ nhỏ ngồi bên kia chiếc va-li đặt trên nền xi-măng có phủ một tấm vải thay cho bàn. "Mở cửa sổ đi anh, nóng quá em không ăn được". Những bát cơm dở dang đổi lẫn cho nhau, những thời gian đứt quãng để hôn giữa những giọt mồ hôi trên da ngực nhòe lẫn, những đôi môi trơn mỡ thức ăn chen lẫn vào nhau. Không còn gì, không còn cách nào khác hơn nữa để hoà lẫn với người yêu bên kia. Không thể còn một cách nào khác. Đôi khi mùi da thịt Linh toả ra làm tâm hồn chàng mờ nhạt, tan thành một yêu mến độc nhất là biến làm nàng nhưng chàng biết, khi ghé sát mũi thu làn hương ấy, động tác giao hợp sẽ tới không ích gì cho việc thoả mãn ý muốn ấy. Giao hợp chỉ là một khoảnh khắc sung sướng, pha lẫn tình yêu đôi khi, một thời gian thân mật tiếp cận kế tiếp sau đó bằng mỗi một của cơ thể. Đôi khi chàng đã muốn thử thật tàn bạo, vò xé cấu cắn cái thân thể kia, nhưng chàng không làm được bởi những giọt nước mắt và nỗi đau đớn của nàng còn là bức tường dày hơn, cao hơn ngăn cách giữa hai người. Yêu đến bao nhiêu, nhiều đến thế nào, cũng chỉ đạt một tiếp cận như thế, một khoảng chẳng ra gì giữa hai đầu đường cong của một *hyperbole* với hai trục. Cùng lắm, có lẽ trước khi phải cùng chết chung một lúc, chàng đoán vậy, hai người có thể đạt đến một sự sống hay sự chết? *Em mong rằng có linh hồn, bởi vì như thế người ta dễ sống và dễ chết hơn.* Hạc-đy đặt ly uống cạn xuống bàn, mu bàn tay đầy lông nâu cựa quậy, một câu ngoại ngữ làm chàng lơ đãng lắng nghe :

"Minh có chai *whisky*, sao không uống, *sir*?"

Viên thiếu tá nhìn vào khoảng không gian trải ra từng khoảng đen trắng đậm nhạt, một đám lửa, rồi nhiều đám lửa xuất hiện lấp ló sau các lùm cây. Chàng hơi nghiêng đầu sang một bên tránh chỗ gò của chiếc cột đang ấn vào gáy ê ẩm, nhìn hai nuôi dưỡng từ phía trên dốc đi xuống. Còn sáng quá, đợi một thời gian nữa, chàng tự nhủ như muốn ru mình vào giấc ngủ. Những tiếng động thông thường, tiếng bát đũa của những người dân đang ăn phía sau, đến cả tiếng động cơ của một xe ben đầu tiên đổ trên dốc xuống, đều như mang một xao xuyến êm ái. Khi còn nhỏ, chàng không hề thích khoảng thời gian tranh tối tranh sáng như thế này bởi vì không gian như xa đi, mờ lẫn vào một nơi kích thích bí ẩn. Bây giờ chàng lại thích, các binh sĩ đã chuẩn bị sẵn sàng ngồi rải rác quanh ngôi nhà nói chuyện bằng giọng thấp, bóng tối dày đặc che phủ dần, đưa chàng vào một tự do mộng mênh. Một ngày nắng chói đã qua và ban đêm chưa tới. Mông bắt đầu tê đi vì ngồi quá lâu, chàng xoay người đổi vị trí, cố giữ cho đầu tựa nguyên trên cột. Những động tác chậm và khẽ làm tâm trí chàng bắt đầu chuyển động quanh dự tính ngày hôm sau. Có lẽ không nên về nhà ngay sau khi bước xuống bến xe, cần tới một hiệu bánh mua quà, tới một hàng vải mua mấy thước, những công việc kéo dài ra, trì hoãn thời gian trước khi cái màn kéo ngăn đôi căn phòng và thân thể đàn bà quen thuộc tròn trĩnh sẵn sàng trên giường. Bây giờ nổi thao thức của ham muốn giao hợp làm thân thể xúc động nhưng chàng biết rõ ràng đến ngày cuối cùng gần Bích, chàng sẽ làm tình vội vã và cố gắng đến mức tối đa chỉ để chiếm đoạt thêm ít khoái cảm làm trừ bị. Không thể thế này mãi được. Đột nhiên chàng thù ghét Định. Con người này đến đây như một đam mê thừa

thãi và đầy hăm hở tìm kiếm. Còn chàng thì không, con cầu cũ ván long bắc qua một lạch nước khuất dưới một hàng dừa. Cầu dẫn từ bên nào sang bên nào, dẫn đi hay dẫn đến...

"Đi chưa chuẩn úy?"

Khuôn mặt người trung đội phó hiện rõ nét khi đầu thuốc loé sáng. Trời đã tối rồi. Chàng đứng dậy, vươn vai :

"Cho chuẩn bị đi. Đêm nay trăng mọc mấy giờ nhỉ?"

"Độ hai tiếng nữa. Đêm nay trung đội đi kích đâu chuẩn úy?"

Vũ bước qua bực cửa vào nhà :

"Cô bác ăn cơm xong rồi à? Sớm dữ vậy".

Người đàn bà cười, đặt đĩa nhỏ lên phản gỗ :

"Ăn sớm còn chun vô hăm chứ, chú! Buổi chiều đã tưởng có đánh lớn, hết cả hồn".

Vũ ngồi xuống ghế, mở ngực áo lấy bản đồ đặt lên bàn ngay dưới chân cây đèn dầu:

"Cô bác cứ yên tâm, ở ngay cạnh đồn đầu có lo. Tụi chúng không dám đánh đồn chính quy giữ đầu... Anh coi đây này... Trung đội sẽ đi hướng này, kích khoảng đây".

Viên hạ sĩ quan cau mặt, cúi đầu sát xuống, ngón tay vạch theo lộ trình phải đi, làu nhàu:

"Đại đội đóng đâu? Ông Hy nói vậy chứ ông không đóng chỗ đó. Tui biết quá mà, trung đội mình chỉ nên đi đến đây thôi".

Vũ đã đứng thẳng dậy không nhìn theo ngón tay người phụ tá đang dò dẫm trên mặt nhựa bọc bản đồ. Bao giờ cũng vẫn chuyện kỳ kèo thêm bớt ấy. Có ích gì không, đi thêm một nghìn thước hay đi dưới năm trăm thước đầu có phải là gần hay xa thêm cái chết. Hình như ở đây, các binh sĩ coi đồn như lòng người mẹ, càng gần càng thấy yên tâm hơn. Riêng chàng, chàng mong đêm nào đồn bị tấn công, trung đội chàng đóng ngoài xa. Trong bóng tối, những khu vườn, các lùm cây hứa hẹn nhiều lối thoát hơn và chiến đấu quen thuộc hơn. Ở trong đồn khi ấy là vùng đường cùng, tới đường cùng. Chàng không thích ở vị trí bức bí, chân tường.

Người lính đứng trên đầu dốc ngăn xe hiện rõ giữa luồng pha một chiếc xe đang leo lên bên kia dốc. Một tiếng chửi thề vẳng lại: "Muốn chết hả? Bảo tốp phải tốp ngay!". Vũ vẫy tay cho trung đội qua quốc lộ, tấn vào phía sau chợ, quay lại nói với Hy:

"Tôi đi cùng đại đội đến chỗ đóng quân rồi mới đi kích. Anh nhớ tới vị trí là đặt súng cối yểm trợ sẵn. Tôi sẽ đi bên phải lộ, thấy đụng, anh cứ làm đại vài phát tầm 700 sang bên trái lộ cho lính lên tinh thần. Chỗ ấy đất hoang, khỏi lo chết dân. Sáng nay đụng biệt động quân, chiều bị hai phóng lựu, tụi chúng có vẻ ngán".

"Cứ yên trí. Cứ có đụng là tôi làm ba trái 60 liền cho anh. Đêm nay anh được liên lạc xin 81 trực tiếp yểm trợ, cũng đỡ lắm rồi".

Một toán quân xuất hiện dọc bờ đường, những bóng đen im lặng mập mờ. Ngọn đèn măng-sông trong quán Tàu hắt ánh sáng xanh trên mặt lộ. Tiếng động cơ rồ máy và vùng trời phía dốc bùng lên trong luồng sáng có những đợt lẩn tẩn đuổi lẫn nhau, các bóng đen của cây, của người quét ngang các vách tường dãy nhà bên kia.

"Nấp mau lên! Muốn tụi chúng biết hướng đi để ăn thêm lựu đạn sao! Tiên sư cái thằng Bi! Trao có mỗi việc chặn xe mà làm không được, còn đánh chác cái con c... gì!"

Chiếc xe chạy chậm dần theo dấu hiệu của Vũ đứng giữa lộ. Hy quát:

"Tắt đèn! Muốn bán bẻ hả!"

Vũ lại gần xe, đèn vụt tắt làm chàng bắt đầu nhìn thấy tài xế đầu quần một chiếc khăn hai màu đen trắng, hàm răng lờ mờ dưới ánh đèn yếu từ trần xe toả xuống. Hy nói lớn :

"Hỏi nó xem đi đâu mà chạy trốn chết vậy".

Bàn tay người tài xế buông thõng phía ngoài, cong lên chỉ về phía sau. Giọng nói sợ sệt :

"Mấy ông ở Bến Sa muốn đưa xác về tỉnh. Tụi tui không muốn... nghe lệnh phải..."

Một tiếng mũ sắt rơi trên mặt nhựa cứng làm đứt ngang câu nói người tài xế. Ngọn đèn phía sau xe tạo một không gian đỏ ửng, phủ lên khối gỗ ghè dưới tấm vải bạt bản rách, Vũ bắt đầu nhận rõ hình dáng những đôi giày thò ra ngoài sàn xe. Một bàn tay, một cánh tay tiến dần vào vùng đỏ ửng, xuất hiện một khối không nguồn gốc, co quắp làm chàng không thể không kêu lên : "Đừng!". Một nửa khuôn mặt người lính nghiêng vào vùng ánh sáng, chờ đợi. Chàng thấy một nỗi lo lắng, tưởng như rằng nếu người lính kéo tấm bạt phủ ra, một cái gì đó, một cái gì chưa xuất hiện lúc này, sẽ làm chàng không thể nào quên được, không thể xua đuổi hay tiêu diệt. Người lính lùi lại, mũi súng quét một đường ngang va vào một chiếc chân thò ra ngoài sàn xe, vật nào đó dày đặc và nặng nề bên trong làm chiếc giày lư chậm chạp và rờ rệt. Rồi chỉ còn một vùng ánh sáng đỏ, một khoảng mặt nhựa và chiếc chân buông thõng bất động. Nhiều tiếng bước chân lại gần phía sau mang chàng ra khỏi nỗi lo lắng cùng thứ chất liệu với lòng khiếp sợ ấy, chàng kêu lên:

"Làm cái gì mà sụm lại vậy? Xác chết, chứ có gì đâu mà coi!"

Hai âm thanh xác và chết như quỵện lại rơi rớt trong miệng chàng. Xác chết, xác chết đó, nào có gì đâu. Chàng xốc lại súng trên vai, bước sang lề đường, la:

"Chạy đi!"

Chiếc đầu người tài xế ngoái lại, hàm răng lờ mờ mở rộng. Chàng vẫy tay nhắc lại câu nói:

"Chạy đi!"

Tiếng động cơ rồ mạnh, một mùi xăng khét ám, vùng ánh sáng đỏ hơi chao đi mờ dần về phía cầu. Chàng đặt điều thuốc vào môi, xoay nhẹ nhẹ cho nước bọt thấm vào giấy. Ánh lửa của bật lửa lờ sáng trong lòng bàn tay, tiếng Hy từ khoảng tối đen đưa tới:

"Xe có bao nhiêu xác?"

"Ba hay bốn".

"Bảo an hay tụi mình?"

"Bảo an. Toàn giày vải... Tối xuất quân nghe không, trắng sắp lên rồi".

Các binh sĩ đã lẫn vào sau các lớp nhà quanh chợ, con lộ xuống tới chiếc cầu đúc lò mờ trắng sau khúc quanh không có một vệt đen, một hình dáng. Chàng đi cùng Hy vào vùng ánh sáng xanh của chiếc đèn măng-sông treo trong quán cà-phê đầu chợ, nghe rõ từng tiếng gót giày cao-su đặc, êm và trầm trên đường nhựa. Một vài đóm lửa đỏ thuốc lá loé trên thành đèn bên trong hàng rào kẽm gai. Phảng phất mùi khói ẩm khét của xe hơi và tiếng ai đáai mạnh trên đất ở một khoảng kế cận. Người hầu bàn mặc mai-ô trắng và quần đùi xắn lên tận bẹn bắt đầu kê một tấm ván vào khe để đóng cửa khi chàng bước vào. Người em gái chủ quán mở ngăn kéo lấy xấp báo. Nụ cười của nàng làm khuôn mặt như tròn lại và màu da bớt xanh dưới ánh đèn, giọng nói lơ lơ vang trong khoảng yên tĩnh có vẻ ngái ngủ:

"Chính luận và Màn ảnh phải không chuẩn úy?"

Chàng cúi xuống mở tờ nhật báo đọc những hàng chữ lớn. *Đại sứ Hoa kỳ đi dự hội nghị Honolulu*. Hình một thiếu nữ đang dâng kéo cho một người tròn mập mặc đồ lớn đang cười. *Tổng thống Huê-kỳ tuyên bố*. Chàng lật phía sau coi mục quảng cáo xi-nê. *Vĩnh Lợi, L'univers de nuit. Cảm khán giả dưới 18 tuổi*. Phải đi xem phim này tối mai. Yên nói rất gay cấn, kiểm duyệt để cho coi rõ cả ngực, trông hoa cả mắt!" Chàng mỉm cười nhìn người con gái đang giữa móng tay, mặt cúi xuống:

"Tiền báo gửi hết rồi, chuẩn úy".

Vũ mở ví, lấy ba mươi đồng đặt xuống bàn:

"Gửi cô trước. Mai tôi đi phép bốn ngày nên cô đừng mua báo hàng ngày. Chỉ mua hàng tuần thôi".

Chàng tháo hai cúc áo, lôi tấm bản đồ bọc nhựa để xuống bàn, lấy bút. Trên bìa tờ Màn ảnh, một thiếu nữ mặc áo tắm đang giơ hai tay lên trời, môi hé hé tóc xoã xuống vai. Chàng ngần ngừ chọn địa điểm đặt bút, phần ngực để hở quá ít không đủ chỗ. Chàng quyết định ký vào phần hạ bộ người con gái, kéo dài đuôi chữ ký xuống tận đầu gối.

"Chuẩn úy ký chi mà kỳ quá à!"

Chàng gập nhỏ hai tờ báo, kẹp vào giữa hai lớp nhựa, bỏ tất cả vào ngực:

"Phải cẩn thận như thế mờ hồi mới không làm mủn giấy..."

Thiếu nữ lắc đầu cười. Vũ xách lại túi đeo lưng, cầm súng bước ra ngoài, nhắm nghiền hai mắt một thời gian ngắn cho quen với bóng tối.

Chàng cúi đầu tránh một cành cây là sạt, xoay chân bước qua hàng rào. Khu vườn, nhà, hàng rào kế tiếp nhau, giác quan chàng mở rộng đón nhận, phân tích từng tiếng trẻ khóc, tiếng lá cành cọ vào nhau, từng ánh đèn chập chờn ở xa, từng lùm cây tối đen. Binh sĩ đi trước bước hụt, gót giày va xuống đất làm Vũ khó chịu. Chàng đứng lại giơ tay ra dấu, toán quân hơi chùn lại rồi tản sang hai bên bờ đất, ánh đèn lọt qua khe vách ngôi nhà bên kia cùng tiếng nói nhiều người. Chàng thì thảo vào tai trung đội phó:

"Đứng dậy, đợi tôi sang trước".

Thoạt tiên chàng nhận ra một ngọn đèn để trên bàn, rồi chàng nhìn thấy ông già có chòm râu lơ thơ, một người đàn bà ngồi quay lưng lại, sau cùng chàng nghe hiểu những lời nói trao đổi : "Con nhỏ trót lỡ rồi, phải cho thằng Tám biết... Để vậy sao?". Chàng đi dọc vách nhà, nhìn vào một khe khác ánh sáng yếu hơn. Một bóng trắng lướt qua ngọn đèn cây, chàng nhận ra phần tròn trĩnh sau vách là chiếc bụng bắt đầu lớn của người con gái. Chàng cố nhìn cho rõ hơn xuống dưới nữa, nhưng không còn khe hở nào thấp hơn. Bình sĩ cận vệ tới gần, ghé sát vào tai thì thào:

"Phía trước nhà cũng không có gì lạ".

"Anh trở lại bảo Ri cho trung đội sang đi".

Một khoảng trống mở ra đến dãy nhà lò mờ bên kia. Chàng tì vào cây cố gắng quan sát. Mắt và tai cố gắng tìm kiếm. Không có gì khả nghi. Bên trái quốc lộ, các gò mả đen thẫm từng vệt. Chàng vẫy tay, toán quân tiếp tục di chuyển.

Định bực dọc ấn mạnh ngọn nến xuống, buông tay ra. Ngọn nến từ từ đổ sang một bên, chàng vội đưa tay giữ lại, một giọt nóng bỏng rớt trên da làm chàng thốt ra một tiếng nguyên rủa. Một câu nói từ bóng tối phía sau:

"Chuẩn úy gắn lên đỉnh mũ sắt là được ngay".

Chàng nghe lời, lật úp cái mũ xuống để sát đầu ghé bố, nghiêng nén cho giọt mỡ rơi đùng đỉnh:

"Anh nói có lý. Nó đúng vững thật".

Ngả người nằm dài trên ghế, hai chân còn nguyên giày gác lên vách tường, chàng nhìn những đọt sáng đậm nhạt theo đường lồi lõm của mái tôn. Tiếng cười nói lao xao lẫn tiếng ngâm vọng cổ bên kia vách. Chàng vợ vẫn tự hỏi sẽ làm gì khi cuộc chiến này chấm dứt. Giải ngũ rồi làm gì? Trở về sở cũ rồi kệ tháng ngày qua. Cũng thú vị, không còn bị bó buộc, không còn phải nghe lệnh, không còn bị mất hết thời gian. Nhưng rồi sao nữa? Mỗi buổi sáng rửa mặt xong quần áo chỉnh tề đến một quán gần sở ăn sáng, uống ly cà-phê sữa, hút điếu thuốc đầu tiên cho tới khi nắng đã bớt màu vàng sẫm yếu để trở thành nhạt hơn cho một ngày sắp bắt đầu. Ngày hôm sau như ngày vừa qua, ngày hôm nay sẽ như ngày kế tiếp ngăn cách bằng một ngày chủ nhật đi lang thang con đường lớn, vào ngắm vài cuốn sách, ăn vài thứ quà vặt để tới tối ngồi trong một quán vắng mơ ước lảng vảng tới một tương lai có nhiều đàn bà hơn để sử dụng, để thay đổi. Những đêm yên tĩnh một mình hay với Linh và những ngày tháng qua đi. Tháng Hai, tháng Ba, tháng Tư và tháng Năm. Không, chàng đã không hài lòng, đã bực bội vùng vẫy để thoát khỏi chúng, những thứ bây giờ nằm đây dưới mái tôn với ánh sáng ngọn nến lập lòe chàng đang mong ước có lại. Giải ngũ chẳng giải quyết được gì. Sau cùng có lẽ chỉ còn có Linh, sự hiện diện của nàng, với thân thể và khoái cảm do nàng mang lại là làm chàng thấy tự đủ trong cuộc sống, nhưng không phải lúc nào và mãi mãi đủ. Sống liên tục cạnh nhau, nhiều khi Linh với những thứ nàng có không làm chìm chàng vào hiện tại nữa, trí óc trở thành bông bênh và ao ước một cuộc sống khác. Ở nơi đây với ánh sáng ngọn nến đậm nhạt theo đường lồi lõm của mái tôn, chàng vùng vẫy và ước vọng, chàng đã vùng vẫy và ước vọng khi còn là dân sự, chàng sẽ phải vùng vẫy và ước vọng sau này. Những ước vọng có thể lớn và mang những danh từ đẹp, thần bí nhưng vẫn chỉ là những ước vọng để vùng vẫy tiến tới chúng. Tại sao cứ phải là như thế? *Em không giúp được gì hơn cho anh sao, anh muốn có em và muốn có hiện tại tự đầy đủ cho anh chìm vào đó.* Không, Linh không thể làm gì hơn, không thể giúp gì hơn là đôi mắt cúi xuống

nhìn, hai bàn tay ấm nóng áp trên ngực khi chàng xa ra, rời đi, không còn ở bên nàng, không còn ở trong cuộc đời hiện có. Một binh sĩ lại gần, cúi xuống:

"Ông Yên bảo chuẩn úy ra sân uống rượu".

Binh sĩ táy máy cầm cuốn truyện trên đầu ghế bố, chăm chú nhìn hình thiếu nữ mặc áo xanh dương nghiêng đầu:

"Sách chi mà dày dữ vậy, chuẩn úy? Tiếng Tây hay tiếng Mỹ?"

"Tiếng Pháp".

Chàng cúi xuống thổi ngọn nến, bước ra ngoài. Trăng chưa lên, các ngôi sao hiện rõ trên bầu trời, cột ăng-ten siêu tần số lắc lư theo chiều gió, ngọn mắt hút trong bóng tối. Chàng hơi ngần ngừ nhìn bàn tay của tiểu đoàn trưởng chỉ vào một chiếc ghế kế bên.

"Xin đại úy cứ để tôi tự nhiên".

Chàng đi vòng quanh bàn, hơi cúi đầu chào viên thiếu tá Mỹ đang nhìn chàng qua ly rượu với một phần.

"Anh uống xéc hay sô-đa?"

"Sô-đa, trung úy... Xin cứ tiếp tục... Tóp, cảm ơn đại úy".

"Anh này có vẻ tửu lượng cao đấy".

Chàng đặt chai sô-đa xuống bàn, mỉm cười nhìn khuôn mặt tiểu đoàn phó hiện rõ trong ánh sáng hắt từ trong nhà ra:

"Cũng đại khái thôi, đại úy".

Rượu lạnh thấm vào lưỡi, vào miệng, vào cơ thể làm chàng khoan khoái. Hai bờ tường lữ chạy chéo dài, cao và xù xì làm chiếc sân thành một khoảng không gian chắc chắn. Chàng hỏi tiểu đoàn phó:

"Đại úy người miền nào? Tôi nghe giọng chỉ biết đại úy ở miền Bắc vào như tôi".

"Tôi người Móng Cái".

"Trường đại úy người Nùng".

"Gọi là Nùng cũng không sai mấy".

"Tôi nghe nói người Nùng nói tiếng Tàu giỏi lắm thì phải?"

"Tôi và vợ tôi vẫn viết thư cho nhau bằng chữ Hán. Có tội con tôi thì không biết một chữ nào, như người Việt vậy. Anh có vợ chưa?"

"Rồi, đại úy. Đại úy có mấy anh chị tất cả?"

"Sáu. Bốn trai hai gái. Đứa út đang học trường Thiếu sinh quân. Chúng nó cũng lớn cả rồi nên tôi cũng đỡ lo khi về hưu".

"Đại úy còn mấy năm nữa?"

Chàng uống một ngụm nước lớn, để chất lỏng chảy thật chậm xuống cổ, lắng nghe từng bọt hơi cay cay trên đầu lưỡi, cảm thấy vui vẻ và an bình với những bóng

người nửa tối nửa sáng ngồi chung quanh và hai dãy tường lữ kéo dài mắt hút vào bóng tối dưới lô-cốt đại liên.

"Tôi còn một năm nữa thôi".

"Lương hưu trí có nhiều không, đại úy?"

"Chẳng bao nhiêu. Nhưng vườn cam năm nay bắt đầu có hoa lợi".

"Đại úy có vườn cam kia à! Máy chục mẫu, đại úy?"

"Ba mẫu thôi. Có đeo sao hoạ chẳng mới có mấy chục mẫu... Tôi đại úy già làm sao được chế độ cũ chia cấp như mấy ông ấy".

"Có lần tôi lên cao nguyên, thấy có chỗ công binh đang san đồi làm đồn điền cao-su. Chắc cũng là làm cho mấy ông bự?"

Khuôn mặt người sĩ quan già hình như thoáng có một nụ cười, nụ cười chịu đựng mọi sự, không thắc mắc, không so sánh. Chàng rút thuốc mời.

Vận nghiêng người với chai rượu, mở nút:

"Làm một chút nữa, đại úy?"

Viên đại úy lắc đầu, úp bàn tay lên miệng ly. Định giờ ly lên:

"Cho tôi thêm... Rồi, cảm ơn bô".

Vận cười, đóng nút chai thật mạnh:

"Anh biết lần biển có chót, bọn tôi có về đóng ngã ba xa lộ không? Vui và tiếu lâm không thể tả được. Đại đội tên Hy được lệnh bố trí tại ngã ba và đợi lệnh. Lệnh nổ tức không thấy tới. Thế là nó và thằng Vũ mở trò: Sài Gòn đi lên, không cho. Đi về Sài Gòn, không cho nốt. Quân bên nào, đơn vị nào cũng mặc, nhất định không cho ai qua hết. Hai đứa gói túi đeo lưng nằm giữa xa lộ ăn mía hút thuốc thâu đêm, kệ hai đầu xe đủ loại đổ đen kịt, công xa quân xa xe đồ đủ loại đủ cỡ".

Định hỏi:

"Thế rồi sao?"

"Đến mười giờ sáng được lệnh rút về. Thế chứ còn sao nữa. Thằng Vũ lừng khừng tuyên bố: Bảo bố trí tại ngã ba thì bố trí. Bố trí thì tắt xe không qua được..."

Vận cười lớn, cúi xuống hạ thấp giọng:

"Hồi đó đại úy tiểu đoàn trưởng này mới là trung úy tiểu đoàn phó. Còn tiểu đoàn trưởng cũ, nghe đâu vì giải thích là đã cho quân chặn đường phe địch tăng viện về Sài Gòn nên được các quan cho thăng thiếu tá và đổi một phát về Sài Gòn".

Yên ngồi bên kia bàn, gần tiểu đoàn trưởng, nói chen vào:

"Nếu phe kia thắng, sẽ giải thích là đóng quân sẵn sàng đợi lệnh về Sài Gòn dẹp loạn. Đằng nào thì cũng lên thiếu tá được!"

Tiếng cười ồn ào quanh bàn, thiếu tá Mỹ cười theo, hỏi:

"Các bạn có gì vui thế?"

Vận cao giọng hướng về phía tiểu đoàn trưởng, hơi rượu phà vào mặt Định làm chàng nhăn mặt:

"Đại bàng cho phép dịch cho quan Đại Mỹ nghe chơi chăng?"

Tiểu đoàn trưởng ngả người vào thành ghế xích đu, lắc viên đá trong ly rượu, cười :

"Muốn dịch thì dịch đi!"

Định đứng dậy ra góc sân, đá vào hố chàng đã đứng cạnh và tắm vào buổi trưa. Men rượu chén choáng. Ngẩng đầu lên nhìn trời, trăng chưa mọc, chàng quay lại, vừa cài cúc quần vừa đi vào bàn. Tiếng súng đột ngột nổ liên tiếp làm chàng đứng sững lại giữa sân lắng nghe. Một vài binh sĩ chạy băng qua, nhảy xuống hố súng cối 81. Các câu nói thanh, ngắn và lớn xen nhau: "Gần thôi phía bên kia cầu...", "Hướng 3400, lẹ lên!" Nửa vòng nữa!". Hai tiếng nổ lớn vọng lại, Định bước lại gần bàn rượu. Yên quỳ trên đất mở lớn tấm bản đồ trước tiểu đoàn trưởng, tay cầm bút chì mở giờ sẵn, mắt hướng vào phía trong. "Vận to lên chút nữa!". Tiếng rè rè lịch kịch, các âm thanh điện tử lộn xộn phát ra. Tiểu đoàn trưởng la: "Làm ăn cái con khỉ gì vậy! Đã cho lệnh mở máy thường trực, bây giờ còn lụi cụi điều chỉnh để đợi chúng đánh cho há hốc miệng ra hả!". Tự dưng chàng nhận thấy bây giờ, tiểu đoàn trưởng, viên cố vấn, tất cả những người quanh bàn đều nhìn vào phía trong nhà, phía treo chiếc loa khuếch đại, hình như cùng tin có thể nhìn thấy qua cái vật hình vuông rè rè chói tai ấy trận chiến đang tiếp diễn ngoài kia. Tiếng la trách nhau của các quân nhân ụ súng cối vắng tới, chàng nghe rõ tiếng hộp các-tông đưng đạn va vào vách tường đồn. Giọng Vũ bắt đầu rõ ràng hơn: "... Vĩnh! Vĩnh! Cho thêm hai trái đạn nổ vào nghĩa trang bên trái quốc lộ, cách đường 200... Tôi nhắc lại, hai đạn nổ nghĩa địa bên trái đường cách mặt lộ 200!". Các cái đầu cùng cúi xuống bản đồ theo ngọn bút chì mờ của Yên: "Chỗ này!" Chắc thường Vũ ở bên phải quốc lộ hướng Bắc bình Du-lu (Zoulou)... Tiểu đoàn trưởng và viên cố vấn cúi sát hơn. Hac-đy vội cầm chiếc đèn pin trên bàn, rọi lên bản đồ. "Hỏi thằng Vĩnh ba xem có cần yểm trợ không!". Chàng theo Yên đến ụ súng cối. Tiếng Yên nhỏ và chậm, ngắt từng đoạn: "Hướng 3500, cao độ 62... 3500, 62". Khối dài đen từ từ ngóc cao hơn, ánh đèn pin soi bọt nước trên ống ngắm chói sáng. "Thôi, quá rồi. Trái nửa vòng mau!".

Vũ quỳ lên cố gắng quan sát. Các đốm lửa không còn loé sáng bên kia lộ. Khẩu trung liên bên cạnh tiếp tục tạo những vệt đỏ dài lao vào một mái nhà. Chàng đưa chân đạp mạnh vào mông xạ thủ: "Ngóc cái đầu lên nào! Định bắn chim đấy hả?". Người lính chồm lên. "Bắn sát mặt lộ cho tôi một băng nữa". Có một bàn tay đập đập vào chân, chàng quay lại:

"Cái gì?"

"Tư tưởng Đổng đa hỏi có cần yểm trợ 81 không?"

Chàng cầm ống liên hợp, cố giữ cho hơi thở điều hoà:

"Thẩm quyền Vĩnh ba tôi nghe... Thôi, không cần... Tụi chúng rút rồi... Vĩnh! Vĩnh! Đây Vĩnh ba nghe không trả lời... Thôi bắn 60, thôi bắn 60!"

Đưa ống liên hợp lại cho hiệu thính viên, chàng quỳ thẳng dậy, không gian im lặng. Chàng gần như chỉ còn nghe thấy tiếng thở mạnh và tiếng ho khan rả rác. Chung quanh, những vệt thẫm nhạt bất động. Chàng quay đầu nhìn tứ phía, không còn dấu vết hoạt động nào của địch. Chàng cất tiếng hỏi:

"Ra, tiểu đội 1 có ai bị không? Tiểu đội 2?"

Các giọng nói quen thuộc từ bóng tối, trong lùm cây, bờ đất lao xao:

"Vô sự, vô sự chuẩn úy..."

Hiệu thính viên kéo máy lom khom lại gần, đưa ống liên hợp:

"Cả Tư trưởng Đống đa lẫn Đống đa cho lệnh báo cáo".

Chàng tiếp tục nhìn vào khoảng đen thẫm nhạt bên kia quốc lộ, nói thấp giọng vào máy:

"Vĩnh ba báo cáo vô sự. Định hướng về hướng sông, phỏng đoán là thám báo địch. Sẽ sang lục soát chiến trường trong năm phút nữa. Chấm hết".

Chàng cài vội ống liên hợp vào máy, không muốn nghe thêm các âm điện tử lẫn với những tiếng nói xôn xao đòi hỏi. Trăng chưa lên khỏi rặng cây chân trời nhưng một thứ ánh sáng nhàn nhạt, buồn tẻ, bất định đã làm các sự vật bắt đầu có đường nét rõ, gãy gọn hơn. Chàng cất tiếng, giữ cho vừa đủ nghe:

"Tất cả nạp một kẹp đạn mới! Tiểu đội 1 theo tôi".

Chàng đứng dậy, đầu và nửa thân phía trên chột mát lạnh trong gió. Ngọn cây phía sau xào xạc, không gian chưa trở lại bình thường trong thứ ánh trăng còn non và nhạt nhẽo. Chàng giơ cao tay hạ xuống ra lệnh, những bóng đen vụt băng qua lộ. Chiếc cầu trắng phía xa, các căn nhà bên kia có những hàng cột đen phía trước chờ đợi. Dưới các mũ sắt, các đôi mắt không là gì hơn một khoảng đen thẫm hơn nhưng chàng biết chúng có đó và đang hướng về chàng chờ đợi. Chờ đợi gì? Một tiếng nổ làm chàng gục xuống hay một cái chết đột nhiên cho họ. Tứ bề vẫn mờ nhạt trong thứ ánh sáng không dứt khoát và khó chịu, chàng nói:

"Chắc chắn tụi nó chuẩn hết rồi. Anh ra chia làm hai toán đi lục soát dãy nhà và nghĩa địa. Tôi đợi đây".

Chàng đặt khẩu súng xuống mặt nhựa, bỏ mũ xuống cố gắng bật lửa châm thuốc. Luồng gió đều đều làm tạt ngọn lửa nóng bỏng trên tay. Chiếc bật lửa rơi xuống tạo một tiếng va ngán trên mặt đường. Tiếng nói cất lên từ phía sau:

"Chuẩn úy đứng thế, trông rõ lắm".

Không hiểu vì lý do gì, chàng đột nhiên có cảm tình với giọng nói đó, giọng nói vô danh, gần như không thuộc về một người nào đằng sau, có vẻ như phát sinh từ cái không gian lờ mờ hỗn độn đang bao quanh. Chàng ngồi xuống, kẹp chiếc mũ giữa hai đầu gối, gắng bật một lần nữa, đầu như lọt vào trong mũ khi vùng lửa đỏ bùng lên. Khói thuốc êm ả, mơn trớn làm chàng chột nhận ra lưng, ngực ướt đẫm mồ hôi, những giọt buồn buồn chạy dài, dừng lại một khoảnh khắc ở thất lưng rồi biến đi. Các nhà bên kia có tiếng lao xao, chàng lắng nghe, tiếng động vụt im. Tiếng Ra trầm khế từ một khoảng trống bên vệ đường:

"Tụi chúng chắc bị hai tên. Có hai vũng máu sau bếp cái nhà kia".

Chàng tì một tay ngả người thấp xuống, cố định rõ hướng theo cánh tay Ra. Không gian ánh sáng rõ hẳn lên, mặt trăng tròn đã lên khỏi rặng cây, chàng nhận thấy tầm kim khí trên cổ tay người phụ tá lắc lư theo một nhịp điệu. Hai binh sĩ xuất hiện, hối hả lại gần:

"Tụi chó đẻ, chuẩn úy! Tụi chúng ban nãy đã nấp sau chuồng bò. Chính thằng Vịnh trông rõ ba đốm lửa hướng đó, quật vô một băng trung liên... Làm một con bò chết giấc, một con ngắc ngư... Chuẩn úy cho gọi chủ bò dậy mổ lấy bán thịt?"

Chàng cúi xuống hút một hơi thuốc để trong lòng mủ, trả lời không suy nghĩ.

"Cũng được. Anh Ra cho trung đội bố trí quanh khu này rồi hãy cho dân ra khỏi nhà".

Hai bóng đen khuất đi, chìm lẫn vào bóng tối của hàng cây. Tiếng đập cửa vang lên trong vùng yên tĩnh: "Cô bác mở cửa đi! Tụi tôi Cộng Hoà đây!". Chàng cúi xuống hút một hơi thuốc trong mủ, tiếng gọi và đập cửa lúc rõ lúc mờ theo sức mạnh yếu của gió. "Cô bác mở cửa... Cộng Hoà đây!". Chàng ngửa cổ cho gió lùa xuống ngực, các giọt mồ hôi se dần trên da. Các tiếng nói lẫn lộn, trao đổi, một vùng ánh đèn xuất hiện làm các bóng người hiện ra thành từng vệt dài trải về phía lộ. Vùng ánh sáng di chuyển về phía chuồng bò, những tiếng động khó xác định xuất xứ bắt đầu nhiều hơn. Chàng như muốn ngái ngủ, ánh đèn di chuyển qua các bóng xuất hiện trên tường làm đứa trẻ là chàng hơi sợ hãi kéo chăn lên trùm kín mít, giấc ngủ đến êm đềm và buổi sáng đến trong tiếng gà mẹ gọi con ngoài sân, những khung vàng nhạt trên vách của ánh nắng mặt trời qua khe hở trên khung cửa căn nhà tại quê cũ. Hơi nóng đầu thuốc bắt đầu toả vào ngón tay, chàng cúi xuống cố hút một hơi chót, buông mẩu thuốc xuống, bốt đất phủ lên từ từ. Chàng đứng dậy.

Vùng ánh sáng rực rỡ hẳn lên khi chàng bước vào sân nhà. Một đứa bé ngái ngủ ngồi thẩn người trước ngọn đèn nhỏ đặt trên đất, chàng dừng lại một khoảng thời gian, nhận ra đó là một đứa gái tóc rối rũ trên vai áo rách lộ một khoảng da trắng nhạt. Một nỗi xúc động xuất hiện, chàng tự nhủ: Nào có gì đâu, một cô bé gái ngồi ngái ngủ cạnh ngọn đèn dần, chỉ có vậy. Nhưng nỗi xúc động vẫn còn đó, ray rứt và bí ẩn. Chàng băng qua sân, tới tì tay vào một then ngang nhìn vào chuồng bò: một con vật nằm dài mắt một bên đui, một người đàn ông cởi trần ngồi quay lưng lại lúi húi xẻ thịt, thỉnh thoảng bê một khối bầy nhầy vớt vào chiếc thúng. Nỗi xúc động tan biến đi khi chàng nhìn rõ người đàn bà ngồi cạnh thúng, hai tay tì trên đầu gối, bàn tay buông thõng xuống gần chạm đất. Tuyệt vọng và khốn khổ có đó rồi, điều chàng âm thầm lo sợ nó hiện ra đầy đủ như thế với hai vệt nước mắt trên da mặt đã bắt đầu nhăn của người đàn bà. Người đàn ông cởi trần mệt mỏi đứng dậy vắn người, hai bàn tay mở nguyên, giang cách xa thân hình, các vệt máu bết dày đen thẫm óng lên giữa các kẽ ngón. "Giúp tui một chút chứ! Ngồi đó mà khóc ích chi!". Con bò thứ hai đứng sát vách chuồng đối diện bắt đầu run rẩy dữ dội, hai chân trước lẩy bẩy, các vết đạn thủng lỗ chỗ trên lớp lông vàng bết máu. Một bóng đen lại gần ngay cạnh làm chàng quay nghiêng đầu, nhận ra khuôn mặt binh sĩ xạ thủ trung liên đã chúi đầu bắn cả một băng đạn lên mái nhà. Nửa người trung đội phó đột hiện rõ trong vùng ánh đèn, đôi mắt nhỏ long lanh phản chiếu ánh sáng lộ vẻ điềm đạm, chàng thêm muốn có được thái độ ấy vì nỗi xúc động còn đang tiềm tàng, ray rứt. Có gì mà phải... đã có những dân nào bị chết... Chàng đứng thẳng người dậy, lấy thuốc châm hút. Phải rồi, có lẽ thế, chàng đã dừng dưng nhìn nhiều xác chết nhưng nhìn rõ chúng trong tư thế cứng ngắc, thực chết. Còn buổi tối, khối vô định dưới tấm bạt chiếc giày thời khôi sản xe lác lư trong vùng ửng đỏ và bây giờ nỗi thống khổ hiện ra kia, con bò run rẩy hấp hối và người đàn bà ngồi khóc. Ra nói với người đàn ông: "Bác mổ con kia đi. Nó sắp chết rồi". Người đàn ông làu nhàu một câu không rõ, lại gần vách cầm khúc gỗ lớn, nhưng một người đã vụt bước vào đánh ngược báng súng vào đầu con bò. Con vật loạng choạng gục xuống, tứ chi tiếp tục run khẽ. Chàng nhận ra người đánh báng súng là xạ thủ trung liên. Bây giờ đầu hẳn cúi xuống, vài giọt tóc dính bết mồ hôi trên trán. Ra nói: "Bán thịt cả hai con được chừng bao, bác?". Người đàn bà im lặng gơ tay quệt ngang

mặt, chàng gọi nhỏ: "Ra, Cát, rút đi thôi...". Chàng hướng ra phía lộ và khi đi qua đừa bé ngồi trước ngọn đèn, chàng chợt nhớ ra đêm khuya ở quê ngoại, mẹ chàng đặt chàng ngồi cạnh ngọn đèn để giúp người bà săn sóc mấy con heo, bệnh bất ngờ. Mặt quốc lộ như không còn một vết bụi, loang loáng ánh trăng chạy dài về phía cây cầu đúc, chàng vẫy tay cho quân vượt qua khu đất trống, bóng tối của rặng cây cao úp phủ lên làm chàng bắt đầu nghe thấy tiếng dế kêu trong cỏ.

o o o

Chị nghiêng đầu lắng nghe, không gian đã trở lại bình thường, có tiếng lao xao trong khu vườn bên kia nhà: "Yên rồi... Lên đi". Đốm lửa đỏ đầu thuốc loé lên soi rõ chiếc mũi bóng loáng mồ hôi của Ba, mùi khói ấm toả ra nồng nặc: "Lên thôi, anh! Hết súng rồi". Chị giơ đũa con vào hai cánh tay chồng lơ mờ trong miệng hàm, đũa bé mê ngủ quấy mạnh.

"Nhà có bị sao không mình?"

Tiếng Ba từ một góc tối vắng lại:

"Không có sao hết".

"Sao tối nay mấy ông đánh nhau sớm như vậy há? Trăng mới lên mà".

Ba không trả lời, có tiếng ly va chạm vào nhau và tiếng nước chảy ở bàn, trăng đã bắt đầu làm rõ các cây cối ngoài vườn. Chị khế đẩy đũa bé vào phía trong, ngồi dựa vách nhìn ra ngoài khe cửa. Có tiếng heo ỉn ỉn lại gần, chị ghé sát khe nhìn ra, gọi khẽ:

"Hai con heo hồng chịu vô chuồng ngủ!"

"Biết sao. Ra bây giờ dám đụng mấy ông bắt từ..."

Một bàn tay cứng ngắc lẫn mùi thuốc quàng quanh người, kéo chị ngã xuống ván, rồi một sức nặng nóng cứng thoảng hơi rượu phả vào mặt. Chị hoàn toàn buông thả, hài lòng nhưng vẫn thì thào:

"Thôi đi. Đợi chút đi, giờ này dám mấy ảnh tới gõ cửa bắt đi đắp mô".

"Mô nè!"

Bàn tay Ba làm một bên ngực chị đau tê dại:

"Nhẹ chút, thằng nhỏ dậy bây giờ!"

... Tiếng Ba còn thờ mạnh, chị ngồi dậy khua tay tìm quần. Ba co chân đặt lên chặn lại. Chị cười khẽ:

"Nhậu say, ham dữ hôn!"

Cánh tay lại vòng quanh lưng kéo xuống, chị ngã người theo chiều kéo, mở rộng thân thể chiều đón. Đột nhiên chị nghiêng người, hay tai vít vai Ba bất động, lắng nghe tiếng loa vắng vắng qua vách.

"Thôi xuống đi mình. Mấy ảnh về rồi đó. Để sức mà đi đắp mô".

Ba úp chụp xuống giữ nguyên chị ở vị trí cũ:

"Mấy ảnh về cứ về. Tui cứ lo việc của tui!"

"Dữ hôn. Một lần rồi chứ nào phải... Nhậu lắm vô rồi lộn xộn hoài với tui!"

Ba thở mạnh nín thình, nhưng chị không còn hứng thú. Tiếng loa đã nghe rõ hơn giữa tiếng chó sủa, chắc mấy ảnh đã về đến nhà bà Sáu. Chị rướn người chiều ý chồng, tiếng loa cắt đứt từng tiếng lọt qua vách làm thân thể trở cứng, và khi Ba run rẩy hồi hả rồi ngã người lăn sang bên cạnh, chị vội vã ngồi dậy nhìn qua khe. Ba bóng đen băng qua vườn, tiến vào sân. Chị quờ tay lay chồng:

"Mấy ảnh tới kia!"

Ba ngồi dậy, bước xuống đất lom khom mặc quần. Tiếng gõ cửa nhẹ, một giọng nói như cố làm ra vui vẻ và thân mật:

"Mở cửa cô bác! Chưa chín giờ đã đi ngủ dữ đa..."

Tiếng then cửa va lạch cạch, ánh trăng vụt hiện một khung vuông trên nền nhà. Chị nhìn qua vai chồng, cố nhận diện ba hình đen thẫm đứng xoay lưng lại ánh trăng, một tiếng ho nhẹ gần như quen thuộc. Giọng nói cũ tiếp tục:

"Phiền anh chị ra màn mấy cái mô... Cho tụi tay sai đế quốc Mỹ ngắc ngư chơi".

Một tiếng cười nhỏ chấm dứt câu nói, tro tro lạch lững, Ba nín thình đứng im, chị nín thình nghĩ tới nỗi mệt mỏi từng nhát cước bả xuống đất cứng tê dại cánh tay trong bóng đêm, mồ hôi chảy ra ướt đầm vai lẫn sương đêm và sáng hôm sau từng toán quân vào xã thu thẻ kiểm tra với một câu nói nửa mòi mọc nửa đe dọa: "Phiền cô bác ra phá giùm mấy cái mả Hồ Chí Minh cho xe đò lưu thông, đồng bào buôn bán làm ăn chút chút... Tụi tụi đợi trả thẻ cô bác ở lộ". Cứ như thế bao lần rồi, chị mỗi mệt nhắm mắt lại, người như muốn rã rời. Tiếng chân Ba bước nhanh lại góc nhà, ánh trăng mất vật cản ủa vào mặt và vẫn một tiếng ho quen thuộc ấy làm chị mở bừng mắt cố nhận rõ mặt người đàn ông từ lúc đầu vẫn đứng dưới bực thềm, bất động. Ba lại gần cửa, tiếng thuổng va vào cột vang động như một nỗi bực tức không dám thổ lộ. Chị nói:

"Thôi mấy anh cho tui ở nhà bữa nay. Tui đang đau, cả đứa nhỏ nữa".

"Thôi mà. Anh chị ráng chút chút, đóng góp cho giải phóng nhân dân... Đừng có lo! Tụi chúng không dám bắn vô đầu đồng bào đâu. Mấy bữa trước tụi chúng bị đồng bào kéo lên kiện trên quận vì bắn vô xã đó, còn ớn mà".

Tiếng nói từ bóng đêm đứng ngoài thềm cất lên, thật quen thuộc làm chị sững sờ :

"Thôi, để chị ở nhà bữa nay. Đứa nhỏ đau mà".

Xúc động đột ngột dâng lên làm chị nghẹn ngào, bàng hoàng. Đứng Hải, đứng Hải rồi, Hải chưa chết và đêm nay trở về đứng ngoài thềm trong ánh trăng với những tiếng ho dè dặt. Chị hơi rướn người về phía trước như để nhìn rõ hơn khuôn mặt chìm trong bóng tối, tiếng loa gọi theo chiều gió lan tới, những người đàn ông im lìm khoanh khắc như ngủ thiếp. Không ai nói gì thêm và chị đứng đó cứng người ra, thân thể Ba bên cạnh chỉ còn như một cái cột, một vách tường, những bóng đen ngoài hiên như cây cỏ trong vườn. Ba thở dài thật khẽ bước qua bực cửa, lẩn vào trong những bóng đen, lưỡi thuổng loang loáng hắt ánh trăng. Chị mơ hồ thấy đất lạnh thấm vào gót chân, cơ thể thoi rướn căng về trước, Hải đã trở thành bóng đen mờ mịt tan lẩn vào khu vườn, khoảng hiên trắng dưới ánh trăng yên tĩnh. Chị bước ra ngoài ngồi xuống bực thềm, hơi đất thấm vào mông vào đùi, ánh sáng trăng tứ bề, trên tóc, trên bàn tay,

trên nỗi xao xuyên mong ước và tuyệt vọng. Hải đó, chưa chết và trở về như một bóng đen trên thềm đất, như một lời cuốn tàn bạo làm người chị rũ rượi như khi tiếng súng uy quyền bắt chị lết xuống căn hầm nồng mùi đất ẩm mùi thuốc lá của chồng. Hải đã trở lại, Hải của buổi trưa ven sông lao vào Tía chửi rửa đám đá tui bụi và chị đứng sững sợ hãi, muốn can hai kẻ, muốn chạy, muốn kêu. Hải của đồn bốc cháy ngùn ngụt, Hải chạy băng qua ruộng mía, sờ soạng vội vã và lục lạo, co quắp sức mạnh trên thân thể chị trên lớp lá cây xào xạc trong bóng đêm. Tiếng loa, tiếng ồn ào rầm rì từ phía trụ sở hội đồng xã vắng lại, chị ngồi im trên thềm, ánh trăng rải đầy trên sân trên lá cây, lắng nghe tim đập khắc khoải. Chị ngồi im trên thềm, chờ đợi. Chờ đợi Hải sẽ trở lại, chị biết thế, hẳn sẽ phải trở lại để sờ soạng, co quắp sức mạnh trên thân thể chịu đựng chiều đón. Không thể tuyệt vọng hơn được, mọi sự sẽ phải đến như thế. Tiếng loa, tiếng ồn ào rầm rì, tiếng chân người lan dần về quốc lộ. Da thịt khe khẽ ướt át nhờn trơn, mông bắt đầu ê ẩm, chị muốn đứng dậy ra vại nước tắm, chị muốn đổi thế ngồi, ánh trăng làm lo âu tăng cao dần, chị muốn lúi vào nhà, ẩn dưới hiên, trong bóng đêm. Nhưng cơ thể vẫn bất động, ánh trăng trên đất trên lá cây, tràn đầy trên tóc trên tay, trên nỗi chờ đợi đến tuyệt vọng một bóng đen sẽ từ bụi rậm, bờ cây xuất hiện như một sức mạnh co quắp phải đón nhận trên thân thể đang tê dại, rũ rượi, nhờn trơn.

5.

Một bóng đen bật diêm châm thuốc, ánh sáng bùng ra soi sáng khoảnh khắc nòng súng dài lớn ngóc lên cao. Yên lại gần, một tiếng nói từ dưới hố sau một tiếng ho khan:

"Hết báo động chưa, thiếu úy?"

"Anh em có thể lên được rồi. Ông Mạnh cho thêm 300 nữa, kiểm soát lại bọ nước cho kỹ..."

Chiếc đèn bấm mở trong tiếng tách ngấn, Định thoáng nhận ra khuôn mặt viên thượng sĩ già áp sát bộ máy ngắm và đôi giày cao cổ đi vội chưa cột dây của Yên trên thành hố.

"Xong rồi, thiếu úy. Sẵn sàng bắn".

Vùng ánh sáng vụt tắt, hố súng cối trở thành một khoảng trống đen. Viên thượng sĩ vươn vai mệt mỏi, hỏi Yên:

"Đêm nay chắc chuẩn úy Vũ đi kích hướng đó?"

"Đúng ông".

Yên đặt tay lên vai Định kéo lại sát vách đồn, chỉ ra đồng trống và cây cầu đúc lờ mờ trắng dưới ánh trăng:

"Anh chàng Vũ chắc đêm nay đóng xa lắm. Mỗi khi đi kích bị lộ như vừa rồi, hẳn hay kéo quân đi xa lắc để lừa địch".

Định hỏi:

"Tôi tưởng đó là một chiến thuật hay chứ?"

"Hay là cái chắc. Trung đội hẳn đụng địch nhiều nhất nhưng thiệt hại ít nhất từ hồi tiểu đoàn về đây giữ khúc đường máu lửa này".

Một bóng người lại gần Yên:

"Có công điện hoả tốc của tiểu khu, thiếu úy!"

Định theo Yên rời vũng trũng đen chập chờn những đốm lửa đỏ đầu thuốc. Ánh đèn măng-sông chập chờn xanh chói mắt, một binh sĩ cỡi trần đứng trên ghé đầu đang cố gắng giữ chiếc đèn khỏi chao đi trong khi bơm, Định dừng lại, quay ra sân ngồi chỗ cũ, đưa mắt kiểng ly rượu. Chàng đưa lên miệng uống, đá tan hết làm loãng rượu, nhạt nhẽo. Tiểu đoàn phó cầm chai giơ lên, viên cổ vẩn lắc đầu, tiểu đoàn trưởng im lặng, đặt tay úp lên ly. Định rướn người đưa ly tới, ánh sáng xanh từ phía trong rọi ra làm rượu như có màu nước lã, chàng hỏi:

"Không biết còn đá không nhỉ?"

Cận đẩy chiếc ly ra mép bàn:

"Hết rồi. Anh lấy đá của tôi cũng được..."

Định uống một ngụm lớn, người lính trong nhà bơm xong đèn, cúi xuống bê cái ghé đặt trả sát bàn. Định ngửa đầu ra phía sau lắng nghe hơi rượu bốc nóng trong cơ thể, vẩn vơ tự hỏi hình ảnh vừa ghi nhận có nguồn gốc quen thuộc từ thời kỳ nào. Có tiếng đá va thành ly khẽ và thanh cũng một tiếng ho, chàng đã tìm ra và nhớ lại hình ảnh người thanh niên con chủ quán ven bãi cát Nước Ngọt, nơi Nha Cao đẳng quân sự lập trại thực tập cho sinh viên. Cũng thứ ánh sáng xanh và tiếng bơm dầu ngắt và khô khan. Người đàn bà thường gánh những chai nước ngọt ướp đá theo các đại đội ra bãi tập đang ngồi ở bàn gần quầy cười đùa cùng các sinh viên áo trận bỏ ngoài quần. Chàng chăm chú nhìn bộ ngực căng dưới lớp vải mỏng, ngó cặp mắt long lanh ướt của người đàn bà đang cười với những lời bông đùa đã bắt đầu tục tĩu của những thanh niên ngồi quanh. Một bàn chân đàn ông rời khỏi chiếc dép khe khẽ di chuyển dưới gầm bàn làm chàng chú ý theo dõi, bàn chân đã đến sát ghé người đàn bà, cọ vào bắp chân trắng, thiếu phụ vẫn cười cầm một nhánh tỏi khô ném đùa về phía chủ quán. Bàn chân đưa dần lên phía trên, hai ngón mở rộng, chàng chột nín thở, các ngón vụt quặp vào đùi, thiếu phụ la lên một tiếng ngán, cầm nắm lá vỏ ném vào kẻ ngồi đối diện. Tiếng cười bùng ra ồn ào, chàng cúi xuống nhìn ly cà-phê với một nửa ngụm lạnh, cổ trần áp sự thèm muốn giao hợp đang biểu lộ mãnh liệt từ khi chàng đoán biết thiếu phụ đang cười nói phía bên kia đang ở trong cùng tình trạng: đôi mắt ướt nước dưới ánh đèn, tiếng cười, phản ứng trước những câu bỡn xôm nửa kín nửa hở của những gã con trai đã xa nơi có đàn bà hơn mười hôm. Còn chàng, nỗi thèm muốn đã khởi đầu và day dứt từ khi ngắm thiếu nữ con chỉ huy trưởng trại từ dưới nước chạy lên, vải áo tắm quá mỏng, nước chảy dọc ngực xuống giữa hai chân, nhỏ từng vết nâu cách nhau không đều khi nàng qua gần nơi chàng nằm dài phơi nắng. Tiếng sóng đổ bỗng nghe rõ hơn sau quán lẫn tiếng ầm ĩ đều đều của máy phát điện trong trại bên kia lộ, đám sinh viên gọi chủ quán tính tiền để có thể thu xếp đi ngủ trước giờ tắt điện. Thiếu phụ đứng dậy vươn vai ngáp không lấy tay che miệng, khẽ cười khi thấy chàng nhìn. Khi người đàn bà ra khỏi quán đi về phía sau, chàng đặt vội ba đồng xuống bàn cạnh ly, đứng dậy đi theo, không toan tính, không dự mưu, một cử chỉ tự nhiên của một vật đực đang thèm cái. Bóng đen tiến xuống một vũng sâu dưới chân đụn cát, ngồi thụt xuống trong tư thế bài tiết. Chàng rón rén đến gần và phá lên cười khi nghe thấy tiếng nước va mạnh trên cát khô. Không một lời trao đổi, nàng theo

chàng lên sườn đụn cát, im lặng ửng thuận nằm xuống sườn dốc thoải sau một bụi cây cằn cỗi. Khi chàng nằm lên thân thể nóng ẩm, một sinh viên chơi một bản tình ca Tây phương trên đỉnh đụn cát, tiếng phong cầm lẫn tiếng ca phụ họa không đều của những sinh viên thức khuya vang xuống phía dưới làm chàng ngưng cử động lắng nghe và chợt nhớ ra rằng buổi sáng gác phiến chót, chàng đã ngồi nhìn ra bãi biển kê giấy trên gạch viết thư cho người yêu: "... gió rừng buổi sớm từ núi ra làm anh thấy lạnh, ngẩng đầu lên thấy trời còn sao anh thấy yêu em vô cùng..."

Chàng ngẩng đầu theo chiếc ăng-ten siêu tần nhìn vào bầu trời trước khi cầm ly rượu lên uống một ngụm dài: trời ít sao và trăng sáng quá. Chàng cố gắng nhớ lại tên người yêu ở thời kỳ ấy nhưng không tìm ra, chàng chỉ hồi tưởng được, khi đã thoải mái nằm lẩn càng bên cạnh người đàn bà trên sườn dốc thoải, tiếng phong cầm nhỏ dần về phía trại và trên đỉnh đụn cát có một kẻ nào đó, nước va xối xả nghe rõ trong nền âm thanh ầm ì của sóng đổ vào bờ cát.

"Đại úy! Tiểu khu cho biết theo nguồn tin B2, một đơn vị địch khoảng tiểu đoàn xuất hiện ở số nhà này lúc mười chín giờ..."

Yên ngừng nói, quỳ một chân xuống kê bản đồ lên đầu gối, cầm bút chì mở vạch một chữ thập. Viên cố vấn nghiêng người gần sát đầu tiểu đoàn trưởng, chăm chú nhìn. Yên nói tiếp:

"Giả thuyết của tiểu khu là chúng chuyển quân chứ không định đánh áp Bưng đầu. Nhưng cũng nên đề phòng. Có gọi Hy mang đại đội về đồn không, đại úy?"

"Để coi đã... Mang cái đèn ra đây! Hy nó đóng đầu, đây hả? Còn trung đội đi kích... Sao Vũ đi xa thế, Hy nó yểm trợ sao nổi... Sao anh không cho tôi biết?"

"Dạ, tưởng không quan trọng. Vũ vẫn có cái tính ấy, lộ hướng đi là hẳn chọn điểm kích khác ngay để khỏi bị đánh úp. Và lại tôi cho 81 bố trí sẵn yểm trợ trực tiếp không qua Hy rồi".

Tiểu đoàn phó quay lại nhìn Định, nói:

"Đêm nay tôi tin thế nào cũng có lộn xộn lớn".

"Tại sao, đại úy?"

"Anh không cảm thấy sao? Mọi người đều có vẻ đứng ngồi không yên. Lính cũng vậy, chúng thức cả dù không biết rõ tình hình".

Định nhìn ra sân, những đốm lửa đỏ lập lòe trên bờ tường, trong sân, các bóng đen mập mờ ẩn hiện. Đột nhiên loạt tiếng súng cá nhân nổ khá gần, sau chợ bên kia lộ, chàng đứng dậy cùng mọi người. Những bóng đen di chuyển nhanh trong sân, thỉnh thoảng một đôi giày một báng súng lọt vào vùng ánh sáng. Tiếng súng vụt ngừng, đột ngột như đã xuất hiện, Vận quay lại hỏi tiểu đoàn phó:

"Toán thám báo của Vinh phải không, đại úy?"

"Chắc thế. Họ sắp rút về đồn ngay bây giờ, tôi phải ra xem sao".

Định vội vã:

"Đại úy đợi một chút, để tôi lấy súng đi cùng".

Trong khi chờ đợi người lính kéo ngựa kềm gai sang một bên mở lối, tiểu đoàn phó đá vào hàng rào, nói không quay đầu lại:

"Anh chưa biết thiếu úy Vinh phải không? Hấn ở tỉnh về lúc chiều, mang tụi thám báo đi liền... Mày có đèn đó không Kỳ? Chạy vào lấy ngay cho tao!"

Định can thiệp:

"Khỏi cần đại úy, tôi có mang đèn của tôi theo rồi".

"Đèn kiểu dân chính hả, thôi cũng được, đi cho rồi".

Sân chợ loáng thoáng vết đèn từ trong các căn nhà hắt ra, một con mèo mắt xanh leo dưới ánh trăng im lặng ngó đoàn người di chuyển sát các vách nhà. Có tiếng chó sủa nhiều và dữ dội đằng xa, một bóng đen nhô khỏi bóng tối, nòng súng thoáng hiện ánh trăng. Câu hỏi thì thào:

"Ai đó? À, đại úy".

"Toán thám báo về chưa?"

"Chưa thấy gì, đại úy. Tổ báo động đang cố liên lạc".

Định theo người lính vào rạp hát bỏ hoang cuối chợ. Tổ báo động im lìm ngồi sau hai cánh cửa ngách làm chàng trong một khoảnh khắc tưởng họ là những vết vách lỗ trên tường. Mùi phân người khô mốc và mùi nước tiểu phảng phất lẫn với tiếng hiệu thính viên thì thào ở chân bực gạch:

"Sử gọi Địa nghe không trả lời... Sử gọi Địa nghe không trả lời... Đứt liên lạc từ lúc có tiếng súng, đại úy".

"Anh cố đi. Anh Định theo tôi!"

Quỳ sau gốc cây, chàng cố gắng quan sát. Dãy tre, lớp rào găng phản chiếu ánh trăng nhưng bên dưới sát đất là vùng bóng tối dày đặc. Tiếng chó lại sủa nhiều nhưng nhỏ dần về phía cây cầu đúc. Chàng ngồi đó đã lâu hay chóng, bao nhiêu phút bao nhiêu giờ, chàng không biết. Thời gian như bị tiêu huỷ trong thứ ánh trăng trắng xoá trên tất cả, cành lá, đất, ngọn cỏ, chàng và những vùng bóng tối. Đầu rỗng không, không cảm nghĩ, không dĩ vãng, chỉ phảng phất một tình tự an bình mỏng manh do sự hiện diện của khẩu súng lên đạn mở an toàn trong tay và viên đại úy già sắp đến ngày về hưu phía sau. Có tiếng lá khô gãy nhẹ, chàng quay lại, bóng đen đã cúi xuống ghé đầu giữa hai người:

"Liên lạc được rồi, đại úy. Thám báo đụng địch, một đứa con bị thương. Họ về phía bên chợ, yêu cầu hiệu đèn liên tiếp.

"Đèn, anh Định!"

"Mật hiệu, đại úy?"

"Hai ngắn, một dài... Tốp, tốp đã!"

Viên đại úy dùng cả hai tay úp chụp lấy đèn, cầu nhàu nho nhỏ:

"Để ánh sáng toé tùm lum như thế tụi chúng trông thấy cho ăn phóng lựu bây giờ... Hướng về bên phải chút nữa, được rồi, ngay chỗ nhà nhô ra đó... Mai anh nhớ kiểm đèn quân đội mà dùng".

Ánh trắng phía trước quá sáng làm Định cố gắng nhìn nhưng không thấy ánh đèn nào, chàng chú ý điều khiển nhịp điệu đóng mở, một dài một ngắn, một dài. Một lần hai lần ba lần, tay chàng bắt đầu tê đi vì tê quá mạnh trên bàn tay nắm chặt chiếc đèn, nhưng trước mặt, dưới vùng ánh sáng của ngọn tre, lá dừa, vùng bóng tối vẫn im lìm dày đặc. Một hơi thuốc cay thoảng qua mũi, chàng quay lại nhận ra hiệu thính viên tổ báo động đã mang máy ra từ bao giờ, bàn tay đang khum lại trước mặt hút thuốc. Chàng cầm điều thuốc ra hiệu, người lính hạ tay gần sát đất, đóm lửa đỏ xuất hiện. Khi cúi xuống châm nổi, chàng thoáng nhận ra tiểu đoàn phó đang ghé miệng sát ống liên hợp, hàm răng lộ ra như một vệt trắng. Một tiếng huýt sáo rì rào lẫn âm điện tử, vệt trắng biến đi, lại xuất hiện:

"Đèn mau! Họ về đó".

Chàng đặt vội điều thuốc xuống đất, cầm đèn. Từ vùng bóng tối, hai vệt sáng loé lên rất nhanh, chàng cố hướng đúng đèn trong tay về điểm đó, một ngắn một ngắn một dài... Các bóng đen lờ mờ lẫn khuất sau các gốc cây, chái nhà trở thành có hình dạng rõ rệt hơn. Chàng đứng dậy, toán người đã đến gần, mùi mồ hôi nồng mặn xông vào mũi. Tiếng tiểu đoàn phó:

"Vinh hả? Đưa nào bị?"

"Thằng Sàn... Vào đui".

Mùi phân mốc trong nhà bỏ hoang lại bốc lên làm chàng rút bao thuốc ra, tiến sát vách bật lửa châm hút. Một bàn tay mạnh dạn ấn lên vai chàng:

"Cho tao một điều may. Mẹ kiếp! Từ tối tới giờ chưa được hơi nào! Thèm hơn thèm l... dĩ".

Ánh sáng bên ngoài hắt vào làm chàng nhận ra nét mặt Vinh, đôi mắt thoáng lấp lánh. Chàng chìa bao thuốc, nói nhỏ:

"Tôi là chuẩn úy Định, lính mới..."

"À, tốt".

"Vất vả chứ anh?"

"Đ.m. tụi chúng! Toát mồ hôi ra mới làm được hai con, lấy được hai *carbine* chó đẻ!"

Người lính bị thương rên lên một tiếng khi được đặt lên băng-ca, nhắm vội mắt lại khi di chuyển ra khoảng sân chợ sáng ngời ánh trắng. Định búng mẩu thuốc lên thật cao, chàng theo dõi vòng cung đỏ tận cùng bằng một chùm lửa nhỏ tung toé trên đất và khi ngẩng đầu lên nhìn quanh, chiếc băng-ca và tổ thám báo đã lẫn vào hàng rào đồn, tổ báo động đã trở lại chìm vào vùng bóng tối trong rạp hát. Vinh cười khe khẽ:

"Nhớ vợ rồi sao lính mới?"

"Làm gì đến nỗi thế".

"Hăng nhĩ! Trong đồn còn rượu không, lính mới?"

"Còn. Nhưng hết đá, hết sô-đa".

"Sẽ có ngay, dĩ với moa!"

Bóng đen của chàng đổ nghiêng dần về một bên khi đi về phía quán cà-phê, tiếng giày va xuống gạch và một luồng gió lùa qua hàng cột chợ làm chàng thoáng tưởng đang đi trong sân nhà hồi nhỏ. Hình như tất cả là an bình từ lâu, vẫn vĩnh viễn an bình như thế, ánh trăng không bị mây che xoá nhòa tiếng súng, tiếng rên và những bóng đen im lìm khiêng cáng, làm tan biến lớp kẽm gai và men rượu khắc khoải trong người. Nhưng Vinh đã tạo ra tiếng động kỳ cục, phá quấy. Tiếng hấn giả như thều thào giữa những tiếng đập cửa bằng nắm tay:

"Chủ quán mở cửa... Bớ chủ quán! Anh em Giải phóng quân đến thu thuế đây!"

Một khung chữ nhật sáng xanh hiện ra trên đất, người Tàu thò đầu rụt rè rồi cười:

"Thiếu uỷ làm tôi hết cả hồn!"

"Bộ tưởng các đồng chí thật sao? Tết Công-gô tụi chúng mới dám tới đây. Còn la-de, còn đá, còn đế không? Có cái gì cho cái đó, mẹ kiếp khát quá là khát. Làm một ly, lính mới!... À, cái tên này tửu lượng khá. Có thể coi ban hai thay mỡ gia được khi mỡ gia quy tiên... Này Siu cô nương, tên lính mới này trường túc hơn tôi, bỏ tôi đi lấy hấn lòi hơn..."

Người con gái lại bĩu môi không trả lời. Vinh phá lên cười, đưa ly bia lên uống một hơi dài. Định chăm chú nhìn, đáng điệu, lời nói của người mới quen, ánh đèn măng-sông, quán cửa khép kín, đôi môi bĩu... đã đưa chàng một trạng thái khoái cảm ngắn hạn của một không gian trong đó mọi tương quan nhân loại mang một hình thức và mức độ mới. Vinh đặt ly xuống bàn, đưa vạt áo bà ba đen chùi ngang miệng, một cán dao thoáng hiện bên cạnh sườn. Định giờ tay:

"Anh có con dao đẹp nhỉ, cho coi chút".

Một mảng sáng bạc bám những vết nâu phồng cao cứng, mùi máu tanh và mặn bốc lên. Vinh cười:

"Quên cha nó mắt không chùi dao rồi!"

"Lúc nãy tôi nghe tiếng súng..."

"Bọn này quật ngã hai tên tại chỗ. Vừa mới nhào lên lấy súng thì tụi chúng nhau nhau ở phía sau. Một tên bị thương chưa chết, moa phải cho một đường dao vào bụng nó mới chịu buông súng ra nằm chịu trận. Đ. m. tụi nó, quý súng hơn quý cả l... nữa. Úi, xin lỗi Siu cô nương. Lỡ miệng chút xíu mà. Thôi, xin cô nương lượng thứ, xin cho kẻ hèn này chai la-de nữa, cố kiếm giùm chai có trái khóm... Mẹ kiếp, khát quá. Có lẽ moa làm ăn cái vụ ấy đêm qua kỹ quá nên đêm nay hay khát nước... Này lính mới, dân tò te có thấy khát cái "dụ" ấy không? Có hả, tốt. Uống hết ly này một hơi đi... Tốt, tửu lượng khá, có thể đóng tới lon chuẩn tá sau này".

Vinh dựa đầu vào tường cười, quàng tay lên vai chủ quán níu ngồi xuống ghế bên:

"Chủ nhân uống với mỡ một ly chứ. Đừng lo! Giới nghiêm tám giờ là cho thiên hạ để nhiều con, đâu có giới nghiêm cho tên chưa vợ này... Tốt, tửu lượng khá, sau này có thể giàu bằng chú Hoả, mua một góc Chợ Lớn lập cung A phòng được lắm... Cứ yên trí, chưa say đâu, còn lâu mới say. Cho kẻ hèn xin chai nữa đi, Siu cô nương. Chai trái khóm nữa hả? Tốt, uống đi lính mới... Sống ở dương gian Diêm vương phán hỏi rằng chi đó? La-de... Uống đi lính mới".

Định uống một hơi dài, nhìn Vinh qua màu vàng của chiếc ly, linh cảm từ toàn thể câu nói, dáng điệu kia đều chứa chất một thứ yêu cái chết và sự sống pha trộn cuồng nhiệt rồi bời, một mức cuồng nhiệt như mê hoặc bằng ma túy quyền rũ làm chàng ước ao nhưng y trước chẳng bao giờ có được. Chàng là kẻ đi tìm, Vinh là cái hấn tìm nhưng không biết. Hấn may mắn hay chàng may mắn?

"Anh ghét cộng lắm sao mà đánh nhau hăng vậy, anh Vinh?"

Vinh ho sặc sụa ngồi bật dậy, xoay hấn mặt lại nhìn:

"Bộ lính mới say rồi sao mà ăn nói kỳ cục vậy? Mẹ kiếp! Đánh cộng sản có chính nghĩa chứ, ít ra cũng để có thể uống la-de tùy hứng, tán gái tùy thích, thất tình tự do, thất nghiệp tùy ý. Ngày xưa moa đi lính vì thế đó. Mẹ kiếp, bây giờ chúng nó... be bét ra chính nghĩa rồi. Đợi đến Tết Marocco moa mới chiến đấu cho chúng nó chuyển ngân, xây buyn-đinh ăn hút, mẹ kiếp!"

"Thế anh đang làm cái gì thế?"

"Uống một ly nữa, lính mới! Cho bớt ngu đi... Hề chiến đấu là phải chiến đấu cho cái gì mới được sao, lính mới? Uống một hơi cho hết cái ly này đi cho bớt ngu. Được rồi đó, có tí rượu vào trông cái mặt cũng khá ra. Rồi, tốt... Bây giờ thử nói một câu nào thông minh nghe coi!"

"Hiếp gái cảm tưởng ra sao, bỏ?"

Vinh vỗ vai chủ quán cười, liếc thiếu nữ vùng vàng đứng dậy đi vào trong.

"Lính mới khá đó, tấn tới! Xin lỗi Siu cô nương lần nữa... Cô nương kiếm giùm cho một chai nữa. Yên trí, chai chót mà..."

Vinh đưa chai lên miệng tu, người chủ quán lúi húi gói viên đá đầy mặt cưa vào trong tờ giấy dầu. Tiếng đèn măng-sông kêu vo vo êm đềm, Định lắng nghe nổi thích thú mới đến chưa bao lâu đang từ tốn ra đi buồn nản như bàn tay che miệng ngáp của người con gái lai phía trong. Vinh đặt chai xuống bàn, tiếng va mạnh, khô khan. Có tiếng gọi từ đồn:

"Thiếu úy! Thiếu úy Vinh!"

Vinh đứng dậy, cầm chai rượu đứng dậy ra mở cửa:

"Làm cái gì mà la vậy, ông nội?"

"Thiếu úy vô ngay, đại úy kêu..."

Định cầm viên đá bọc trong giấy bằng tay trái, tay phải cầm súng, cổ đeo lên vai. Chàng nhắm mắt lại một thời gian cho quen bóng tối, nhìn thấy một con chó đang đứng sững giữa lộ, rồi nhận ra ánh trăng đang lấp lánh trên cột nước tiểu của Vinh đang chúc xuống mặt nhựa đường.

"Hãy đá giữa lộ dưới trăng một phát, lính mới! Bảo đảm đá như thế xong đỡ nhớ vợ... Mà toa có vợ chưa nhỉ! Có rồi hả, tốt! Thôi đi vô".

Sau một tiếng hăng giọng, Vinh giả giọng người say ngâm thơ trong khi hai người len lỏi giữa lớp rào kẽm gai tràn đầy vệt trắng:

"Quan to súng ngắn bẻ rề, Thần I... ám ảnh cũng mê mẩn đời... Này lính mới, có biết ai là tác giả hai câu thơ nổi danh ấy không? Ca dao à, bậy! Bác Hồ làm câu trên,

cụ Diệm làm câu dưới. Nhan đề là thơ Thống nhất, toa không tin là toa ngu, ngu ngang hàng với các tướng sáu sao và các binh ba cảnh cách... như toa chẳng hạn... Mẹ kiếp, thằng Yên nó làm cái gì thế này!"

Một tiếng nổ lớn, tiếng đạn rền mạnh và ngắn, một khối sáng toả ra hạ xuống từ từ. Cây cầu xi-măng hiện ra rõ từng nhịp, mặt nhựa trắng xanh. Định dừng lại cạnh hố súng cối, hỏi:

"Bắn chiếu sáng làm gì, anh Yên?"

"Hy nó yêu cầu. Chắc có chuyện rắc rối".

Giọng trung úy già ở một góc tối xen vào:

"Chắc lộ vị trí đóng quân rồi".

o o o

Vũ vẩy vội tay, cùng toán quân nằm ép sát xuống cỏ, bất động trong làn ánh sáng chói của đạn chiếu sáng đang từ từ hạ xuống. Chàng lo lắng không hiểu trung đội bị lộ hình dạng hay chưa và cảm thấy rõ dù địch đã biết, chàng cũng sẽ không muốn đổi hướng tiến quân: đã mười giờ đêm và cơn buồn ngủ như một nỗi chán chường đã tới. Nguồn sáng đã hạ thấp rồi khuất sau rặng cây bên kia, mùi cỏ ngái lẫn mùi đất còn ẩm xông lên nhẹ nhẹ làm chàng như kiệt sức, muốn nằm luôn đó thiếp đi trong trăng sao. Toán quân vẫn bố trí sát bờ đất, những vệt đen rải rác bất động chạy dài về phía sau, chàng thì thào: "Mệt rồi, mệt cả rồi, mùi cỏ mùi đất đã bốc lên..." Tiếng chó cắn bắt đầu vang lên dữ dội phía làng bên kia quốc lộ, chàng chậm chạp suy tính: như vậy có thể địch đã len vào giữa trung đội và đồn, và đến nơi đây, dù Hy có đóng đúng vị trí ấn định trước, cũng không thể yểm trợ 60. Chỉ còn 81 của đồn. Mùi cỏ lại bốc lên, đậm đà hơn trong tiếng một con đé bắt đầu kêu ở gần. Một bóng đen bò sát lại gần, giọng Ra thì thào:

"Tại sao đồn bắn chiếu sáng, chuẩn úy?"

"Không biết nữa. Anh nghe tiếng chó..."

"Tụi chúng đó... Chắc chúng đi đông, tiếng chó sủa nghe dài lắm. Kịch ở đây thôi chuẩn úy, đi quá xa rồi".

Chàng không trả lời, quỳ lên thật chậm nhìn chung quanh, cố gắng xác định thật đúng vị trí. Sắp đến ven sông rồi, con lộ đã bắt đầu nhỏ cao uốn cong về cây cầu sắt nhỏ, chàng xoay người chậm chạp nhìn ngược về phía đồn, bắt đầu nhận ra phía xa khúc đường hay bị cắt đắp mô với những vệt sáng cắt ngang mặt lộ. Giọng Ra lo ngại:

"Đêm nay thế nào tụi chúng cũng đắp mô nữa".

"Đắp thì chẳng ngại... Anh có tin chúng định làm ăn dữ đêm nay không?"

Viên hạ sĩ quan không trả lời làm chàng muốn mỉm cười: Hắn vẫn có cái lối đó, không bao giờ dám nói thành lời nỗi nguy hiểm đang đe dọa, nỗi nguy hấn ý thức được bằng trực giác của một lính già hơn mười lăm năm quân ngũ. Chàng ngồi xuống, mùi cỏ lại xao xuyên bứt rứt.

"Anh cho hai đứa lại đi với hạ sĩ Sao tới khu nhà kia xem có đóng quân được không. Nhớ dặn chúng ra khỏi chỗ trũng này phải chịu khó bò cho tới chỗ bụi cây cho chắc ăn".

"Minh đóng ở đây sao, chuẩn úy?"

Chàng không trả lời, khẽ kéo tay Ra ra dấu thi hành lệnh. Tiếng chó sủa nghe rõ hơn. Tại gió hay tại địch sắp lại gần. Chàng lại quỳ lên áp sát người vào bờ cỏ, cố giữ khỏi thò đầu cao hơn lớp cỏ ven lộ, nghe ngóng. Tiếng chó vẫn ở khu ấy, lúc to lúc nhỏ theo gió mạnh yếu. Ra đã trả lời, chúc đầu xuống rãnh bật lửa châm thuốc, lắng lắng châm nói điều thuốc nữa trước khi khum tay che đầu ngọn lửa đưa lên. Chàng tiếp nhận điều thuốc một cách thoải mái bởi vì không còn muốn người thấy mùi cỏ lẫn hơi đất nữa, không còn muốn người tiếp nổi xao xuyên, nhớ mong vô định đang dâng lên như muốn tan lẫn với chàng trong ánh trăng. Ra nói nhỏ nhỏ:

"Mai chuẩn úy đi phép rồi về trao trung đội cho chuẩn úy...?"

"Chuẩn úy Định".

"Ông ta thế nào?"

"Có vẻ được nhưng chưa có kinh nghiệm chiến trường... Nhưng rồi sẽ quen".

"Chuẩn úy như vậy ở với trung đội đến sáu tháng rồi".

Câu nói chẳng có gì, thật giản dị nhưng làm chàng hơi xúc động vì đoán ra sau chuỗi âm thanh thì thào ấy của người phụ tá một buồn bã phỏng đoán. Ở nơi đây, mọi sự đều là thù nghịch, kể cả bờ đất rặng cây, những người lính sát vào nhau hơn như để tìm một hơi ấm loài người. Họ chỉ còn có thể, chàng chỉ còn có thể... Một tình tự ấm áp làm chàng thân thiết hơn với người đang cùng hút thuốc để rồi chợt nhận ra đến bây giờ sắp chuyển, chàng vẫn chưa biết gì về người phụ tá trừ điểm xuất xứ từ biệt động quân. Chàng hỏi:

"Quên chưa bao giờ hỏi anh tại sao lại bỏ biệt động quân sang đây".

"Chuyện xui, chuẩn úy. Hồi đó tôi coi ban I cho tiểu đoàn trưởng, đại úy San chuẩn úy biết không? Thích đánh đêm như chuẩn úy, ông có một cây *carbine* cưa cò để bắn ra-phan. Bữa đó sau khi chất xác tụi chúng, đến hai mươi cái thây, ông xách súng đến gần, lấy báng súng ấn vào xác tên đại đội trưởng cho tỉnh trưởng coi. Súng cướp cò làm ông lãnh cả một băng vào bụng, chết lẳng nhách tại chỗ".

Điều thuốc đã cháy gần hết, hơi nóng toả vào ngón, chàng móc túi lấy điều khác, chúí đầu xuống sát cỏ châm nói.

"Hồi ấy tôi giữ tiền cho ông. Lúc có tiểu đoàn trưởng mới, tính sổ bàn giao thiếu năm chục ngàn. Thế là tôi bị bắt... Mỗi lúc ông lấy tiền, có biên giấy tờ gì đâu... Bây giờ ông chết rồi, lấy ai mà chứng minh tiền đi đâu".

"Anh có bị tù không?"

"Không, chuẩn úy. Bị phạt ba chục củ rồi đi thẳng đến sư đoàn này..."

Không gian tự dừng nhạt nét đi hẳn, chàng ngẩng đầu lên nhìn, một đám mây lớn đang kéo ngang che lấp mặt trăng. Có tiếng ho khẽ của một người vắng lại từ phía xa, chàng tự hỏi không biết Ra tiêu lạm bao nhiêu cùng viên đại úy đã chết. Chàng toan nói ý nghĩ này nhưng rồi thôi, câu hỏi thoát ra miệng hướng về vấn đề khác:

"Anh có vợ không mà chưa bao giờ thấy đến thăm?"

"Có, nhưng nó bỏ tôi sau vụ lũng củng đó. Nó ham tiền lắm, chắc bây giờ nó đi lấy Mỹ rồi".

Thế là đủ rồi, đừng hỏi thêm gì nữa, chàng tự nhủ không nên tìm rõ một điều nếu có hiểu nếu có biết cũng không ích gì. Mai đã đi phép... Bóng đen đã sát lại, ngồi xuống cạnh thì thào:

"Chỗ đó đóng được chuẩn úy... Có một mặt dựa vào lộ".

"Sao anh đi lâu thế?"

"Tại thằng Năm chuẩn úy. Nó nghe thấy tiếng sột soạt trong bờ rào, cả bọn nằm cả đám nghe ngóng. Hoá ra con heo bự!"

Ra quỳ lên, đeo lại túi đeo lưng, hỏi nhỏ:

"Cho trung đội đi chuẩn úy".

Mùi cỏ lại bốc lên, hình như có lẫn với hơi đất bắt đầu lạnh của ban đêm. Chàng hơi cúi xuống như để tìm tòi, nổi xao xuyến băng quơ vẫn còn lẫn khuấy làm chàng như muốn lưu luyến nơi này, khoảng đất trũng tình cờ khuấy gió và đầy cỏ mướt với tiếng con dế vẫn tiếp tục kêu ri rì ở gần. Không gian trống rỗng chung quanh, thoải mái và an toàn nhưng chàng đã chống tay ngồi dậy, xốc lại túi đeo lưng. Tháng này trời hay mưa nửa đêm về sáng và chỗ trũng này sẽ ngập nước, phải từ bỏ nó dù có mùi cỏ ngái và mùi đất đã bắt đầu lạnh sương. Trước khi bước lên bờ đất, chàng ngẩng đầu lên nhìn trăng tròn phía trên cao, máy móc tự hỏi đêm nay trăng lặn lúc mấy giờ.

Dãy nhà viên hạ sĩ đã chọn là một vị trí đóng quân xấu, chàng nhất định như vậy nhưng không muốn đi xa hơn. Trung đội dồn cục ở một chái lớn lũng củng nông cụ. Không còn cách nào hơn, trăng đã quá sáng và mỗi một dày đặc. Chiếc võng đã căng ra giữa hai chiếc cột sát sàn nhà, bóng tối bao phủ cả khu đất đóng quân làm chàng dễ chịu hơn: dù sao cũng chỉ còn lo hướng địch từ phía cây cầu đúc tiến lại. Hiệu thính viên mang máy lại gần, ngồi thụp xuống tháo khăn quàng cổ đưa vào ngực lau mồ hôi.

"Đóng đa dặn chuẩn úy cẩn thận, địch về đông đêm nay rồi".

Chàng im lặng lắng nghe tiếng đầu thuốc cháy rì rào nhỏ thật gần, tự dưng bút rút bắn khoản không biết nên ngủ để cả giày hay không. Để giày hay cởi ra, để hay cởi, nào có gì đâu nhưng tại sao vẫn chưa thể quyết định. Chàng bực dọc ngồi dậy, thò tay vào túi lấy thuốc nhưng chợt sững người bất động lắng nghe. Có tiếng thì thào sột soạt ở gần, chàng khẽ xoay đầu, định hướng tiếng động. Từ trong nhà, từ bên kia vách gỗ, chắc có người còn thức. Không có gì đáng nghi, chàng ngả người lên võng, duỗi thẳng hai chân gác lên cột lắng nghe một điệu nhạc để nhỏ từ máy phát thanh trong nhà vẳng ra. Chắc dân ở trong chưa biết có quân đóng sát phía sau, dự đoán này làm chàng yên tâm hơn, tự dưng quyết định dứt khoát về vấn đề giày: chàng sẽ ngủ với chúng. Có thể thôi, thật giản dị, cơ sao chàng đã bắn khoản bút rút khi này, tưởng như là một vấn đề khẩn cấp sống còn. Minh mệt rồi, chàng tự nhủ trước khi lắng nghe và nhận biết bản nhạc đang từ bên kia vách lọt ra êm êm. Từ trong tâm, một giọng nói thầm những lời của bản nhạc nói về mong muốn của một người đàn ông muốn người yêu xích lại gần nữa để cùng nhớ lại một đêm nào vắng người. Trong một khoảng thời gian, chàng chìm hẳn trong chuỗi âm thanh dịu dặt nhỏ bé ấy, quên đi mùi cỏ ngái đất lạnh, nổi xao xuyến vô định. Từ đâu đây xuất hiện nổi ao ước

như một buồn rầu được vào nằm bên kia vách, những lớp gỗ ngăn chặn những bóng tối những khoảng sáng của không gian bất trắc đêm ngày. Ước muốn phi lý, ý nghĩ phi lý nhưng chúng có đó và tồn tại dai dẳng bởi vì chính chàng đang bắt đầu muốn nuôi dưỡng chúng không buồn tìm hiểu tại sao. Bỗng dưng thật nhẹ, chúng tan biến đi, mùi cỏ mùi đất, nỗi xao xuyến và cả nỗi ao ước như một buồn rầu. Chuỗi âm thanh trải dài, loăng ra một nền nhạt trên đó một nguồn sáng mới xuất hiện chói chang. Nguồn sáng nào, chàng vụt buông hai chân xuống đất rồi nhồm dậy, tiếng loa vụt nghe rõ hơn, Ra cúi xuống thì thào:

"Hình như chúng đang gọi đại đội mình".

Chàng xoay đầu cố nhận ra những lời nói khi tỏ khi mờ, nhưng không thành công. Hiệu thính viên đã mở máy nhưng ngoài những âm điện tử rì rào, Hy im lặng, đồn im lặng. Chàng mở bi-đông uống một ngụm dài, cầm súng đứng dậy:

"Ra phía lộ xem sao, anh Ra".

Khỏi vách nhà, sân đất như sáng bừng vì ánh trăng làm chàng ngần ngại. Có thể địch đã ở gần và đang đi tìm trung đội chàng, có thể là thế có thể không. Chàng vụt lao qua sân, chúi vào bóng tối che chở của một cây lớn. Tiếng loa nghe rõ hơn. Ra thì thào :

"Bọn chúng đang kêu ông Hy về hàng..."

"Im đã..."

Chàng từ từ đứng dậy tựa sát vào gốc cây, lắng nghe. Hình như loa vừa nhắc đến tên chàng. Viên hạ sĩ quan khế hích vào vai:

"Chúng đang gọi cả chuẩn úy. Chúng tưởng trung đội mình hôm nay đi cùng đại đội".

Tiếng chó đột nhiên tru lên phía sau. Chàng vụt quay lại, hạ súng ngang. Không có gì cả, chắc chó đơn độc sủa trăng.

Chàng tiếp tục lắng nghe, quan sát. Các cảm quan mở rộng dò xét đến mức nhức nhối và khối xương thịt của chàng như muốn chìm lẫn vào thân cây, bờ đất chung quanh. Toàn thân, từ tế bào li ti, từ sợi tình tự vô danh trong sâu thẳm tâm hồn, đang âm thầm còn cào đòi hỏi một khoảnh khắc tách khỏi thứ không gian bất trắc đau mỗi này. Chúng và chàng đều mệt quá rồi, tất cả muốn nằm xuống nghỉ ngơi, tan lẫn trong khoảng trống ốc đảo có mùi cỏ ngái bốc lên lẫn hơi còn ẩm của đất ven con lộ như một vệt trắng mát hút phía xa trong thứ ánh trăng trắng xóa đến vĩnh cửu ở chân trời đất. Chàng cố gắng suy luận để tìm đến một cảm giác an ninh nhưng vô ích. Một tiếng chó tru đơn độc không là một dấu hiệu báo nguy cho trung đội, nhưng viên đạn chiếu sáng vô cơ của đồn, vụ chạm súng với tổ báo động địch, con bò lổ chỗ vết đạn đứng run lẩy bẩy trong chuồng bên cạnh người đàn bà ngồi khóc không rung đôi vai không hờ một âm thanh và bây giờ mùi cỏ ngái kỳ diệu với tiếng loa gọi tên lúc chìm lúc nổi. Chàng đặt một tay lên vai Ra ấn khẽ ra lệnh ở nguyên vị trí trước khi đặt gót chân lên đất thật êm đi vòng quanh khu nhà. Chàng cẩn thận né từng vết trắng lợt lợt qua cành lá, tai và mắt như mở rộng và căng ra nghe ngóng. Người lính gác giặc phía bên kia bất động trong đám chuỗi đến nỗi chàng chỉ nhận ra vị trí của hắn nhờ đường nét thẳng và thước thợ của khẩu tiểu liên. Người lính tiếp tục đứng im khi chàng đến bên cạnh. Khu vườn bên kia rậm rạp, nhô cao thấp như một nghĩa địa nhỏ, hai dãy nhà song song có đầu hồi gần sát nơi người lính gác. Chàng thất vọng: địa thế này như một tử địa. Địch có thể đến gần đến độ dùng lựu đạn ném tay mà lính gác giặc

vẫn có thể chưa thấy. Hơn nữa, nếu địch tới đóng, chỉ còn cách cố thủ tử chiến: mặt lộ quá cao để có thể băng qua rút chạy an toàn. Chàng thì thào:

"Nếu chúng đến, sẽ đến phía này. Anh có lựu đạn không, Năm?... Có địch, ném lựu đạn trước khi bắn. Dặn cả người phiên sau như thế".

Chàng ngồi xuống thềm cạnh võng, úp ngược mũ trên đùi, áp mặt vào chêm thuốc hút, những giọt mồ hôi trút từ thái dương vào kẽ mắt cay sè làm chàng vội ngẩng lên trước khi kịp để cho ngọn lửa đốt cháy đầu điều thuốc. Những giọt mồ hôi nhờn trơn dưới vải áo bắt đầu bay dần mát mẻ theo mỗi hơi thuốc hít vào trong lồng ngực. Chàng lần tay cởi cúc áo, kéo túi nhựa đựng bản đồ ra đặt xuống. Thềm đất mát lạnh dưới móng, chàng bắt đầu thấy dễ chịu và thoải mái trong ý thức sáng suốt nhờ thứ cảm giác này chỉ là tạm bợ và không tồn tại lâu hơn đời sống điều thuốc đang tự tiêu huỷ âm ỉ trong lòng bàn tay úp kín. Lưng chàng lần theo chiếc cột gỗ, tìm vị trí vững chắc và êm ái nhất. Tâm hồn như dịu bớt đi, bớt còn cào. Chàng nhắm mắt lại an nghỉ. Tiếng nhiều con đé kêu rên rĩ xa gần, tiếng rõ nét một con mối tắc lười trên đầu cột. Đột nhiên, như không vì một lý do xác đáng nào, đứa trẻ bên kia vách vạt cất tiếng khóc nức nở tiếp theo ngay bằng tiếng ru của người mẹ. Chàng không làm một cử động, một chú ý nhỏ vào vùng âm thanh mới tung ra bên kia vách gỗ, nhưng những chữ đều đặn vẫn tạo ra các ý niệm nối dần lại như chịu gấn bó bằng ma lực, bất chợt như húc tung một vách ngăn, làm chàng xúc động và chìm trở lại một đêm trắng đã lâu, chàng bị đau tai nhức nhối và chỉ ngủ thiếp đi sau khi được mẹ bế ra sân cho gối đầu lên đùi và ru khe khẽ bằng cái giọng đang tiếp tục ngân lên bên kia bức vách sau lưng. Xúc động biến thể dần như màu sắc trong kính vạn hoa nhưng đủ tác động làm tâm hồn hỗn tạp ngân vang và không vì một nguyên do nào hay vì giọng ru con gái ngủ cổ xưa kia, chàng đang tự dừng muốn khóc. Để trấn tĩnh, để đàn áp xúc động đang muốn đưa mình trở về trạng thái trẻ nhỏ có thể khóc ngon lành vì những có vô lý đối với tâm hồn người lớn, chàng ngồi thẳng dậy, mở mắt nhìn và cố ghi nhận những đường nét tối sáng chung quanh. Hiệu thính viên chưa ngủ, trên đầu còn đội mũ nhựa còn cái ống liên hợp lủng lẳng làm như hấn có cái tai dài dị thường trong bóng tối của chái nhà. Chậm chạp và lần lượt chàng nhận ra những chiếc võng khác rải rác với các chân tay thò ra què quào. Chưa ai ngủ cả, chưa ai ngủ được. Nổi bật trác đã ngựa trị dày đặc và nặng trĩu. Chàng ngừng mắt khá lâu ở khẩu trung liên trước khi một ý nghĩ hình thành làm trong bụng thoáng có một co thắt đau đớn: dù xạ thủ đã lựa vị trí tốt nhất, trung liên chỉ có một thị trường không quá hai mươi thước. Không thể bắn kịp hết một băng và phóng lựu không thể khai hoả nếu địch xung phong bằng mã tấu. Trận chiến chỉ kéo dài năm phút và chấm dứt bằng mười bảy kẻ của trung đội cô đơn này gục xuống thềm đất nhiều rác rưởi không tên. Các suy luận về tình hình máy móc kế tiếp nhau làm lý trí chàng thức tỉnh dần, nỗi xúc động không còn dấu vết tới độ bây giờ, trong khi dứt bản đồ vào ngực áo, chàng tự hỏi tại sao chỉ có vậy thôi sao nước mắt lại dồn ứ lên như muốn trào ra. Tiếng ru con vẫn tồn tại bên kia vách nhưng rời rạc và thấp dần, chàng lắng nghe và cố nhận dạng câu ca dao cổ cho đến khi những âm thanh sau cùng chết đi trong giấc ngủ của người đàn bà. Chàng đưa bàn tay khum sát xuống đất quệt mạnh cho tắt đầu điều thuốc, cầm súng đứng dậy men theo bóng tối của hàng hiên nhỏ, tiến ra phía lộ.

Ra vẫn đứng nguyên tại vị trí cũ, thân thể ép lẩn vào thân cây. Hấn cầm vai người chỉ huy xoay hướng về phía đồn:

"Chuẩn úy nghe thấy tiếng chi không?"

Chàng lắng nghe, cố gắng nghe, nghiêng hẳn đầu nhưng không thấy gì ngoài tiếng đé đều đặn và một thoáng gió trên ngọn cây. Chàng quỳ xuống, trườn mình sát

lộ, tỉ cầm vào cánh tay giữ súng, chờ đợi cho tai thuận trong không gian bao quanh. Bây giờ tiếng kim khí va chạm vào nhau và va vào mặt nhựa cứng nghe rõ rệt. Hình như còn lẫn cả tiếng người nói trên một giọng cao. Ra ghé sát tai, nói đứt đoạn:

"Chúng đang bắt dân... đào đường..."

"Gần đồn quá, gần đồn hơn đây... Tại sao đêm nay chúng làm ồn dữ vậy".

Tại sao ồn ào đến độ cố ý như vậy? Chàng hồi tưởng rất nhanh một đêm cùng Vinh và toán thám báo tới ấp Bưng rình địch: đám dân bị xua ra khỏi nhà đào đất lấp cửa ấp nằm trên quốc lộ đã làm việc mệt mỏi, chăm chỉ nhưng im lìm sợ sệt. Không một tiếng nói và mỗi nhát cuốc nhát thuổng bổ vào lòng đất đều hình như được kim giữ ghì níu tiếng vang lại. Đêm nay chúng gọi loa, bắt dân vào ngay gần vị trí đóng quân của Hy, chắc chắn âm mưu gì đây. Tại sao đêm đó lại theo Vinh? Uống nhiều cà-phê quá ngủ không được? Vì có gì đồn lại cho bắn chiếu sáng khá lâu sau khi trung đội chạm súng trong khi hiệu thính viên nhất định cả quyết không nghe thấy Hy yêu cầu. Chúng âm mưu gì đây, nhằm lừa Hy, chàng hay đồn... âm mưu gì, âm mưu gì... Không phải tại cà-phê uống nhiều, buổi chiều uống có một ly nhỏ, lại với sữa. Chắc chúng xua dân ồn ào đập ụ làm nghi binh cầm chân Hy và đồn để dồn quân đánh úp ấp Bưng? Chàng vụt tìm ra nguyên do đã tạo ra vụ đi theo Vinh đêm ấy: ngày hôm sau chàng được đi phép dài hạn như lần này và từ buổi tối bức bí tình dục cuộn cuộn thôi thúc, chàng không muốn xuất tinh lúc ngủ trong khi chỉ còn nửa ngày nữa, Bích và chiếc háng nở tròn trịa sẽ vào tầm sử dụng... Chàng bực dọc ngồi thẳng dậy xoay người dựa lưng vào lộ, cố gắng tập trung tư tưởng suy nghĩ về địch, cố gắng ngăn chặn một thứ như một tâm hồn thứ hai như một con sông ngầm miên man lôi cuốn chàng vào không gian thời gian có Bích, có Vinh, có nỗi tình dục dồn ép cần phải kim giữ, dập tắt đi thêm vài giờ. Chàng níu kéo vội vã một mệnh đề, ghim lại bám chặt lấy để tập trung tư tưởng. Địch cố ý lộ hình tích để âm mưu gì. Âm mưu gì, âm mưu gì... Chắc từng ấy rùm beng không phải để diệt trung đội lẻ loi này bởi vì... Hình như có tiếng loa, không phải, tiếng cười hay hát của một người đàn bà xen lẫn với tiếng cuốc va chới thanh trên mặt nhựa, ồn ào quá khả nghi. Thứ nhất bởi vì đã dẫn quân trở về gần đồn sau khi chạm súng, thứ hai bởi vì, con sông ngầm vụt trời lên làm toàn thân chàng hồi tưởng phút khoái cảm trên người Bích trong ngày nghỉ phép sau đêm theo Vinh tới ấp Bưng. Chàng vội cúi xuống vật mạnh một cọng cỏ may, cố gắng thu lại tư tưởng suy nghĩ tiếp, thứ hai bởi vì không lẽ bày trò mất công như vậy chỉ để diệt mưu đồ bày kế của trung đội chàng. Bây giờ phải làm gì đây, chàng vụt nhận ra cái giống vương vãi quân đang... Chàng vội đổi thế ngồi, răng cắn đứt đôi cọng cỏ, vị nhựa ứa ra tê tê đầu lưỡi. Phải quyết định ở lại hay rút về trước khi quá muộn. Không thể ở nguyên, vị trí tử địa nếu bị tấn công. Rút lui? Rút ra sao đây, địch chắc chắn đang án ngữ trên đường về và đang có âm mưu...

Vinh đã nói xong, rời khỏi ghé gần tiểu đoàn trưởng, lại bàn cầm chiếc ly, hát nước thừa xuống đất, cầm chai rượu lên soi trước ánh đèn măng-sông. Mọi người hình như đồng ý im lặng để ước tính tình hình, Định vụt chỉ còn nghe thấy tiếng đèn kêu như một loại muỗi lớn, tiếng lưỡi lê người lính tạp dịch đang chặt đá, tiếng Vận nho nhỏ dịch những lời báo cáo của Vận cho viên cố vấn và sau cùng tiếng chai rượu va vào miệng chiếc ly Vinh đang cầm ở tay. Định ngẩng lên, gập mắt Vinh đang nhìn chàng như chằm chọc:

"Làm một ly *whisky* nữa chăng, lính mới! Không phải tối nào cũng được uống rượu của quan đại Mỹ đâu... Ly toa đây hả?"

Tiểu đoàn phó tắt đèn pin đặt thẳng đứng trên bàn đồ trải trên chiếc ghế, quay lại nói:

"Tôi đề nghị cho Hy tới dẹp chỗ chúng đang đào đường đắp mả già Hồ. Bảo hấn bắn chỉ thiên cũng được chứ gì! Vừa không chết dân, vừa tránh được xài xể của Tư trưởng Kinh kỳ sáng mai nếu có mấy cái mô lù lù cách đồn chưa hơn một cây số..."

Viên trung úy già từ thành đồn gọi vào:

"Tụi chúng đang đốt cả đuốc kia... Hồn thật! Thụt cho tụi chúng mấy quả 81 cho được việc!"

Tiểu đoàn trưởng nói:

"Nếu tụi chúng đang muốn nhử Hy vào đấy? Sập bẫy!"

Yên ngẩng đầu khỏi bàn đồ:

"Cũng có thể chúng định cầm chân Hy và đồn để đánh áp Bưng. Nếu đúng như vậy bọn mình hết xoay xở".

Định hỏi tiểu đoàn phó:

"Ở đây tổng cộng có bao nhiêu quân, đại úy?"

"Đại đội Hy và chừng tám chục trong đồn".

"Hai đại đội kia đóng đâu, sao không gọi về, đại úy?"

"Gọi làm sao! Họ đóng hai đồn bên phải bên trái cách đây ít nhất bảy cây số đường chim bay. Liên lạc bằng siêu tần số còn chưa xong, nói chi chuyện gọi về".

Định tính nhẩm số quân trong ngoài và nghĩ đến hơn mười cây số quốc lộ ngoằn ngoèo dưới ánh trăng phải giữ mỗi đêm. Chàng nhớ lại vẻ mệt mỏi của Hy, của Hiệu, của Vũ với chiếc mũ sắt lật ngửa xoay nhẹ trên ghế bố lúc chiều. Họ đang làm gì trong bóng trăng ngoài kia, sự hiện diện của họ bây giờ đối với chàng không còn là gì hơn là một chữ thập xanh trên bản đồ cần phải di chuyển đến một góc ô vuông nào đó. Những hiện hữu trừu tượng bởi vì dù cố gắng, chàng vẫn không hình dung được những người lính, những bóng đen vô danh của Hy, của Vũ với chiếc mũ sắt lật ngửa quay nhẹ đang lang thang trong vùng bóng sáng và tối ngoài tường đồn. Cảm giác lạnh buốt của thành chiếc ly từ đâu vụt áp vào má làm chàng giật mình ngẩng lên, bàn tay tự động đỡ lấy ly rượu Vinh đưa tới:

"Uống đi lính mới... Uống hơi dài vào... Nửa. Được rồi đó, mẹ kiếp, trông cái mặt nhớ vợ dễ ghét quá. Mẹ kiếp!... Vâng đại úy, tôi đoán chắc hai thằng tôi giết thuộc tổ báo động của chủ lực tụi chúng bởi vì thứ nhất chỗ chạm súng là nơi tập trung quân lý tưởng của địch vùng này, từ đó chúng tiến về Bắc bình Du-lu hay áp Bưng đều nguy trang được lại quá đông dân ở không sợ ta pháo kích, thứ hai là tôi vừa nhào lên lấy súng, chúng đã đông đảo tứ bề. Chắc chắn là đại đội của tên Hải kéo về".

Định hỏi tiểu đoàn phó:

"Hải là ai, đại úy?"

"Quận uỷ hay huyện uỷ của tụi chúng tại đây".

"Ta biết rõ hết tên tụi chỉ huy bọn chúng không, đại úy? Trong phạm vi tỉnh này..."

"Biết chớ sao không".

Vinh quay lại, lắc viên đá leng keng trong chiếc ly:

"Bọn chúng biết bọn mình còn kỹ hơn. Như toa lính mới tới chẳng hạn, thường toa hay ị vào lúc nào, có thích đá giữa lộ trong trăng, nhớ vợ nhiều vào thanh thiên bạch nhật hay vào lúc canh ba gà gáy o o, ban điều nghiên của tụi chúng chỉ ba ngày nữa là biết đủ. Mẹ kiếp, đấm đá ở đây chẳng khác gì chơi cờ người! Lính mới muốn sống mà về với vợ, phải luôn luôn tự coi mình như quân ngoại quốc tới vùng này".

"Anh nói tôi không hiểu".

"Sao toa thông minh mà lại chậm hiểu như vậy! Như thế có nghĩa là trừ khi có hành quân lớn, toa đừng có tin bất cứ thằng dân nào ở đây, kể cả cái lão ba Tàu bán quán ngoài kia lẫn con bé bị khai thông từ khuya mà cứ giả bộ trình nữ, mẹ kiếp! Sốt cả ruột".

Tiểu đoàn phó cầm chiếc ly giơ lên:

"Anh Vinh, cho tôi một chút rượu... Thôi, ít thôi... Không phải dân ở đây theo Cộng cả đâu. Nhưng họ phải một cổ hai tròng mới sống được. Đóng thuế hai bên, nghe lệnh hai bên".

Xuân từ phòng truyền tin phía trong bước ra sân vội vã, tay cầm mẫu giấy đưa cho Yên:

"Vũ vừa liên lạc, đại úy. Hấn đóng tại đây nhưng nói không thể ở đó qua đêm được. Sẽ đưa trung đội tới điểm này trong nửa giờ nữa".

Yên đã vạch xong mũi tên xanh trên mặt nhựa bản đồ, giơ lên:

"Hấn định băng qua lộ và rút về đóng gần trường học, đại úy".

Tiểu đoàn trưởng cúi xuống, nét mặt nhăn nhó:

"Rắc rối quá cái tên này! Coi nào, lộ trình này làm hấn phải ép sát lộ ngay đúng chỗ tụi chúng đang đào tường".

Vận nói:

"Ngoài một trăm mét là ruộng trống chỗ đó".

Tiểu đoàn trưởng đứng ngẩn đầu nhìn Vinh đang giả như im lặng không nghe thấy gì như để dò hỏi một ý kiến rồi quay lại cúi kính la lớn vào phía trong:

"Mang cái C.10 đang liên lạc ra đây! Gọi Vũ cho tôi hỏi".

Định tần mẫn nhìn theo một giọt mồ hôi đang lăn trên sống lưng hiệu thính viên khom người đặt chiếc máy cạnh bàn, giọt nước óng ánh, bẹp dùm và xấu xí trên nước da sạm nâu. Trong khoảnh khắc, chiếc lưng nhỏ và trắng mịn của Linh hiện ra, uốn cong chập chờn rồi vụt biến đi và chàng tiếp tục thấy giọt mồ hôi đang phồng lớn hơn lăn vào trong cặp quần người lính bấy giờ đã ngồi xồm trên sân, miệng mấp máy liên tiếp trên ống liên hợp:

"Vĩnh ba Vĩnh ba, đây Thanh gọi Vĩnh ba nghe không trả lời... Tôi nghe anh rất nhỏ, tôi nghe anh rất nhỏ nghe không trả lời".

Hiệu thính viên im lặng nghe, ngược nhìn tiểu đoàn trưởng, đổi giọng:

"Họ đang chuẩn bị để di chuyển, đại úy".

"Gọi thẩm quyền cho tôi nói chuyện".

"Vĩnh ba Vĩnh ba, thẩm quyền của Thanh muốn nói với thẩm quyền Vĩnh ba nghe không trả lời..."

Một tiếng diêm bật nổi lên làm Định thấy thèm thuốc. Chàng rút một điếu và khi đặt lên môi, chàng nhận ra những người chung quanh đều đã hút và những đốm lửa đỏ lập lòe rải rác đến tường đồn, hổ súng cối, trên lô-cốt đại liên. Những làn khói cuộn vòng tròn rõ từng khúc cong và bị cắt ngang mất hút ngay mái ngói ngăn chặn ánh đèn. Có những cử động, di chuyển chậm chạp hướng về phía tiểu đoàn trưởng đang im lặng, mắt như lạc hướng, tay ép mạnh ống liên hợp vào tai như muốn làm hẳn những âm thanh từ xa về. Chàng nhận ra sự quy tụ sát cánh ấy cùng một lúc với nỗi ước mong được nghe hiểu nửa câu nói sau của Vũ đã bị tiếng xe làm mất lúc trời sập tối, nửa câu nói có thể là sau cùng của người ấy, bây giờ như ở một nơi thật xa đối với chàng.

Tiểu đoàn trưởng đã đưa trả máy cho hiệu thính viên, đứng dậy kiểm chiếc ly uống dở dang của mình trên bàn:

"Còn đá không, cho một ly nữa đây, Bậy!... Mười phút nữa Vũ sẽ di chuyển sát quốc lộ bên trái. Hấn nói sẽ quan sát và báo cáo về chỗ địch đang bắt dân phá đường... Hy đã cho đại đội về chỗ khúc quanh gần ngã ba rồi phải không?... Anh Xuân báo cho Hy biết ngay và bảo chuẩn bị tác chiến, Vũ có thể sẽ bị kẹt. 81 ưu tiên cho Hy! Anh Yên liên lạc pháo binh xin ưu tiên sẵn, cho tọa độ bên trái chỗ đào ụ ba trăm thước. Vũ nói sẽ có thể cần hỏa lực pháo binh, hấn sẽ áp sát lộ tối đa, nhiều hy vọng đụng... Vĩnh! Thám báo ra sao?"

"Tôi cho ba tên đi rồi. Chắc đã tới ngôi miếu sau nhà hát... Không cho đi nhiều hơn được, đại úy. Tên Sần bị thương rồi, còn mấy tên kia để chốc nữa còn đi với tôi. Không đại úy, các tổ báo động không thấy báo cáo, chắc tụi Cộng không sát lại đồn... Tư tưởng Kinh kỳ không cho được tin mới nào cả... Vâng, tôi sẽ phối kiểm tất cả ngay".

Các cử động và di chuyển bây giờ phân tán làm nhiều hướng, vội vã và im lặng. Định nhìn quanh quẩn và sau cùng nhận ra quanh bàn chỉ còn tiểu đoàn trưởng, viên cố vấn, hiệu thính viên đang cúi húi cạnh máy và viên trung úy già vừa rời thành đồn tiến lại. Chàng đứng dậy lại chiếc cột lấy khẩu súng, hiệu thính viên từ buồng truyền tin thò đầu ra nói lớn:

"Đại úy! Ông Hy cho biết có địch xuất hiện phía gần ngôi chùa, chưa rõ quân số".

Chàng nghiêng người vào buồng đầy dụng cụ và dây ngang dọc, Xuân ngẩng đầu lên cười, đưa ống liên hợp lên:

"Nghe coi! Như thế này sẽ lộn xộn là cái chắc".

Định đeo súng lên vai, cầm ống lắng nghe và nhận ra chính giọng Hy đang gọi trung đội Vũ một cách hối hả: "Vĩnh ba bắt đầu Du-lu cải cách chưa, Vĩnh ba bắt đầu Du-lu cải cách chưa..."

Định rời buồng ra cửa đồn. Các binh sĩ ngồi rải rác dưới ánh trăng, nói chuyện rì rào. Chàng nhận ra tiểu đoàn phó đang tỉ hai cánh tay trên mặt bức tường gạch thấp :

"Đại úy có tin chắc đêm nay có đánh lớn không?"

"Một tiếng nữa là cùng, khi trung đội đi kích rút về qua chỗ địch đang đắp đường. Tụi chúng không thể ngờ toán kích lại ở hướng đó... Hơn nữa, cứ mỗi lần Vũ dẫn quân đi là y như có chuyện, không lớn thì nhỏ... Anh cứ đợi xem tôi nói có đúng không. Cho tôi điều thuốc... thuốc đen hả. Tốt quá! Từ hồi thoát chết ở Điện Biên Phủ, tôi chỉ ghiền thứ này... Đứng đấy anh, Vũ, Vinh ban 2 và Đắc đại đội trưởng đại đội 2 hiện đóng ở Tân Đông là những sĩ quan khá của tiểu đoàn. Riêng Vũ, hẳn chưa để mắt một binh sĩ nào từ hồi đến đây. Lính bảo nhau hẳn không có tướng sát quân nên chịu lắm.

"Tôi có cảm tưởng Vũ đêm nay không còn may mắn cũ".

Định lắng nghe câu nói của mình đang rơi vào khoảng không, nhận ra nó cầu kỳ và trịnh trọng kỳ dị. Viên đại úy già lặng im hút thuốc làm xuất hiện trong chàng nỗi lo ngại vẩn vơ đồng thời với ao ước muốn được hiểu nửa câu nói sau cùng của Vũ đã mất hút vĩnh viễn trong tiếng động cơ của một chiếc xe vô định tình cờ chạy qua. Chàng tháo khẩu súng khỏi vai, đặt nằm ngang trên thành tường. Bên kia lộ, mái chợ lợp tôn tung bừng ánh sáng trăng. Một con mèo lững thững đi, bóng chập chờn lướt từng khoảng đều rồi mất tăm tích đột nhiên vào vùng bóng tối phía dưới. Hai dãy nhà song song chạy dài hai bên chợ, các ngọn đèn chai treo lơ lửng trong khối bóng tối mái hiên, những đốm vàng mờ nhạt hiện diện như không để soi sáng bất cứ cái gì khác ngoài chính mình. Con mèo uyển chuyển từ một vũng tối bước ra đứng sững, chàng tỉ cầm lên cánh tay, chăm chú quan sát con vật nhỏ, tự hỏi nó không biết có phải vừa lững thững đi trên mái chợ hay không.

Khối sáng bùng trên cao, vàng nhạt bao phủ không gian nhưng chị vẫn ngồi bất động trên thềm. Có tiếng người gọi con thất thanh từ một nhà nào làm một thói quen thức tỉnh chị, muốn đưa chị vọt vào trong nhà ôm con nhào xuống hầm. Nhưng cơ thể vẫn lặng thình, tê dại, rữ rượi và nhờn trơn trên nền đất có khí lạnh thấm ướt át qua vải quần. Hả chưa chết như người ta đồn, Hả đã trở lại như những bàn tay sờ soạng lục lạo với khối nặng co quắp sức mạnh trên da thịt... Khối sáng vàng sát xuống ngang các ngọn cây, những bóng đen dài ngắn lộn xộn của cành lá nhào dài như lao vào mái hiên. Không có tiếng nổ, không có tiếng súng nào tiếp theo cả. Khu đồn tiếp tục nín im. Nguồn sáng vàng sát xuống đất một nơi nào bên kia, ánh trăng hiện ra nhàn nhạt rồi trở sáng trắng tràn đầy trong sân, trên tóc, trên toàn thân đang tê dại, nhờn trong chờ đợi... Chị chờ đợi, không thể làm gì khác hơn là chờ đợi cái mà rõ ràng, thật rõ ràng chị không hề mong ước hay thích thú. Nó sẽ đến, Hả sẽ đến, tất cả sẽ đến không thể tránh được, mạnh mẽ vô cùng, đến nỗi không thể làm gì hơn là gục xuống, là ngửa ra, tứ chi rã rời không còn sai khiến nữa. Một luồng gió lùa từ phía sau tới làm mát da lưng, mang theo thấp thoáng âm thanh lộn xộn của những kẻ đang đào đường đắp ụ. Chị bừng tỉnh, thì thào: Đi chỗ khác, vào nhà bông thẳng nhỏ đi chỗ khác. Ra vườn, vào ruộng mía... Hả sẽ không thể nào tìm ra trong đêm. Ngày mai trời sáng, chị là của Ba, của Tía, của một thứ quyền lực khác nhưng trong đó chị còn có thể cử động, la hét, chối từ. Chối từ kẻ cả Ba. Chị vội vã đứng dậy, quay lưng lại thứ ánh sáng trắng níu kéo, tê liệt. Chưa bước tới bức cửa, vải quần lớp nhớp dán dính dính vào da làm chị ngừng lại nghe ngóng: cảm giác như nhớp thật rõ rệt, nhắc nhở Ba, mùi thuốc khét và nổi rang buộc vào kẻ khác. Hình như một dòng chất lỏng, nhiều dòng đặc sệt bò dài trên người, phủ từng vết như nhớp, thứ như nhớp làm chị không còn muốn nghĩ muốn làm gì ngoài hơn là gục xuống, buông thả tứ chi chịu đón những cái không

tránh được, không tẩy xoá được của một vết chàm in hằn trong quá khứ. Thử vùng ra kháng cự, lẫn vào bóng tối vườn mía bụi chuối, liệu rồi có ích chi hơn là kéo dài nỗi chờ đợi thêm một ngày. Đêm mai, trời tối chưa tàn điệu thuốc Ba hút sau bữa cơm chiều, Hải và quyền lực ấy trở lại như thế vững chãi nguyên vẹn.

Cả khoảng không gian Tía xông vào Hải đấm đá túi bụi ven sông bừng sáng lên, chị nhắm mắt thờ dài. Từ buổi đó, Hải đi vào bóng đêm và trở thành quyền lực âm thầm có những lời nói dịu ngọt nhưng sắc lạnh đến ghê người, Tía trở về trong vùng quyền lực của ban ngày, của gã trưởng đồn dân vệ gườm gườm lẫn những tiếng la thảm thiết của ai đó, của chị, của những giây tờ, những đoàn xe chạy âm ì trên lộ, những trái hoả châu sáng loà át ánh trăng và những viên đạn đại bác rớt âm ì rung chuyển mặt đất. Chị đã không hề chọn lựa chi hết, không biết mình còn có quyền chọn lựa nữa hay không. Chị ở yên với ngày đêm theo nhau qua, để sống và sợ sệt, để chịu cuộc đời mình dù nó tới với nỗi đau đón liên tiếp khi những gã trong đồn gườm gườm xáp lại hay nổi rã rời, mắt mát từ chi trên lá khô khi Hải trở lại quều quào sức mạnh và ham muốn... Ba đâu, Ba ở đâu... Chị mở mắt thật chậm, Ba đang đào đường đắp mô trong bóng tối bóng trăng và mồ hôi tầm tã, Ba đang phá mô san đường trong ánh nắng chói gắt và mồ hôi tầm tã. Ba ở đây ngay bên cạnh, Ba ở đâu ngoài xa, cũng đến vậy mà thôi, Ba không là gì cả, không là gì hết trong ánh sáng và bóng tối. Ba và những người như Ba như chị là của lúc nhá nhem, là của một khoảnh khắc ngủ với nhau vội vàng ngắn như thứ sung sướng ấy của cơ thể. Chị đột nhiên lắng nghe, hình như đứa nhỏ vừa khóc trong nhà. Không phải, nó chỉ cựa mình ú ớ rồi im. Có tiếng một con muỗi từ trong nhà bay vụt qua tai, chị nghe rõ tiếng vi vu ngắn của đôi cánh vô hình đồng thời với một quyết định giản dị: đi tắm cho sạch, thay quần áo mới, đợi Ba về cùng bàn. Phải chọn lựa, chọn lựa đi là hơn, đi bằng qua sông vào sâu trong khu, vùng quyền lực của bóng tối, nơi chị có thể nhìn thẳng Hải, gạt những bàn tay rờ rẫm sang một bên. Hay bỗng con cùng Ba bỏ xã lên tỉnh, vào hẳn vùng quyền lực ban ngày nơi chị có thể đùa giỡn với nỗi thèm muốn của Tía, của nhiều người, không e ngại còn có những đôi mắt gườm gườm sát lại gần... Phải đi tắm đã, những dòng đặc sệt hình như bò rì rầm trên bắp chân, nhớp nháp quện vải quần dán vào da thịt. Chị giơ tay giặt chiếc áo và chiếc quần phơi trên giầy dưới mái hiên, băng qua sân đến vại nước. Chị co một chân lên, lấy hai ngón tay quắp chiếc quần vừa tụt ra thả vào chậu giặt, thoáng một chút xấu hổ khi nhìn thấy phần đen thẫm giữa thân mình. Một luồng gió từ phía lộ thổi tới làm ánh trăng như thành làn chất lỏng mỏng tang và dịu mát trên da. Gáo nước đầu tiên lạnh buốt, chị dội rục rỏ cho cơ thể quen dần, nghe ngóng nước róc rách trong các khe ngách. Đột nhiên một niêm xấu hổ ở đâu tới làm chị cuống quýt kỳ cọ dù biết chắc rằng trong xã không còn một người đàn ông nào, chị dội liền ba gáo cho trôi hết lớp bọt lấp lánh ánh trăng trên ngực thẳng cứng căng tức sữa. Phải cho thẳng nhỏ bú gấp... Chị xỏ chân vào guốc, lại gàn cọc móc quần áo lấy khăn bông lau những giọt nước đọng trên người. Một làn gió nhẹ phớt va vào lưng và một mùi thuốc lá âm âm phảng phất. Chị giặt mình vùng quay lại, rùng mình. Một người đàn ông đứng dựa vào cây hương hút thuốc tự bao giờ, đầu lửa đỏ lập lòe không đủ soi sáng khuôn mặt khuất ánh trăng dưới vành chiếc mũ. Người cứng ra bất động, Hải đấy, hai tay buông xuôi theo chiếc khăn bông rũ một khối trắng trên đất, Hải trở về đứng kia từ bao giờ, chị không còn có thể làm một cử động nào dù chỉ là kéo chiếc khăn lên che vùng tủi hổ. Đốm lửa đỏ sáng loé lên rồi rớt xuống đất cùng chiếc mũ, người đàn ông rời cây hương tiến lại, bàn tay nóng bỏng rám sạm bám vào vai kéo lại. Bây giờ chị nhìn thấy rõ nét mặt người tình cũ, gầy guộc và khắc khổ, trong đôi mắt phản chiếu ánh trăng loáng lên thứ đam mê cuống quýt như của Tía, của Ba. Từng cử động của bàn tay bắt đầu lướt trên da lưng, dò xét, mạnh dạn dần, bắt đầu lục lạo. Chị thốt lên: Đứng! Cái gì đứng, còn có thể đứng được không, chị tuyệt vọng muốn oà lên khóc khi Hải rời xa vài bước tháo chiếc chiếu phơi

vắt trên bụi cây và những giọt nước mắt nóng rớt trên da ngực khi người đàn ông đã nằm xuống chiếc chiếu đã trải một nửa dưới bụi chuối lổm đổm từng vệt ánh trăng.

6.

Vũ tháo nốt đầu vớng thứ hai, vo tròn tất cả nhét vào túi đeo lưng. Toán lính đã thu xếp xong trong những tiếng thì thảo thật khế. Chàng đeo túi lên lưng, ngồi xuống thêm đất, lật ngửa mũ úp mặt vào chằm thuốc. Ra tiến lại:

"Đi hướng nào, chuẩn ụy?"

"Cho anh em ra sát lộ đợi tôi".

Những người lính bước khế men sát vách tường, cố ẩn mình dưới khoảng bóng tối ngắn do mái hiên tạo ra. Chái nhà bắt đầu hoang vắng, hiệu thính viên ngồi xồm cạnh mái, nhẩn nại chờ đợi, hai cánh tay đặt trên đầu gối duỗi thẳng xuôi về phía trước. Hai người lính gác giặc phía sau xuất hiện, lần mò kiểm túi đeo lưng dựng ở một góc cột. Vũ nghiêng người về hiệu thính viên:

"Báo cho họ biết mình bắt đầu di chuyển. Sẽ băng qua lộ".

Chàng đứng dậy, mở bi-đông đưa lên miệng uống một ngụm dài. Mặt lộ như không có một hạt bụi, chàng quỳ lên lắng nghe và quan sát một lần chót: Không có gì ngoài các ngôi chùa tối đen, ánh trăng và cây cỏ. Chàng vẫy tay, tiểu đội 1 chồm lên, các khối đen lẩn khuất bên kia bờ đất. Hoàn toàn im lìm ngoài một phảng phất âm thanh địch đào đường thật xa. Chàng vẫy tay, tiểu đội còn lại leo vôi lên mặt lộ, chạy lao người về trước. Khi tới gần sát lề đường bên kia, một luồng gió đêm ướp mùi đồng nội ào tới làm chàng dừng lại trong một khoảnh khắc, hít một hơi dài. Con buồn ngủ day dứt từ khi trời bắt đầu tối tan biến hẳn, chàng thoải mái và gần như vui vẻ khi cho quân đi sâu vào trong xã. Men theo bóng tối của mái hiên, của rặng cây, của bờ rào, đôi lúc xoạc chân bước qua một hàng rào quá cao, đôi khi dừng lại đứng im hay phân tán vào bờ bụi khi có tiếng động bất thường. Bóng tối, kiếm bóng tối, men theo bóng tối, chàng cố gắng giữ cho toán quân đừng quá xa đừng quá gần con lộ mặt nhựa thẫm màu. Tiếng cuốc bõ vào mặt đường cứng bắt đầu nghe rõ từng nhát, rồi tiếng người nói lao xao. Chàng giơ tay, toán quân đứng sửng, tản mát vào các vũng tối chung quanh, khẩu trung liên thò một cái mũi ra ánh trăng rồi biến đi ngay. Trên lộ, đám người hỗn độn lập lờ đang như những con kiến đen bu quanh một cái mô đắp ngang đã cao gần đầu gối. Chàng ngồi dựa vào một thân cây, muốn mỉm cười khi thấy đã ước tính đúng: địch không đặt một tổ báo động nào phía này. Ra bò tới sát cạnh:

"Tụi chúng làm ăn hung quá ta! Kêu pháo binh thật cho chúng mấy trái cho chừa đi. Bọn mình được phép mà..."

Vũ ngằn ngại. Có quá nhiều đàn bà trong đám người kia. Nhưng Ra có lý của hẳn, bắn vài trái đạn nổ vào đúng cái đám đen đang lúi húi kia, có thể cả chục người dân tan xác nhưng có lợi từ đó về sau, dân sẽ có cơ để từ chối với các cán bộ ẩn hiện về đêm. Dân sẽ có thể nói: "Đắp mô! Lính nguy chúng gọi phi pháo túi bụi ngay!". Một tiếng đàn bà cất lên cao vút, chàng lắng nghe nhưng không hiểu rõ câu nói, nhưng chú tâm ấy làm chàng hết ngằn ngừ: Chàng sẽ không gọi pháo binh dù để chỉ bắn trái khói hay chiếu sáng doạ nạt, cũng không gọi 81 của đồn. Chàng quyết định ngằn ngừ,

sẽ bò lại thực gần, lựa cho được vài tên cán bộ cho một băng, kèm vài trái lựu đạn ném xa xa, rồi rút.

Đám đông người quần áo đen sẽ cuống quýt chạy ủa tứ phía, những con kiến đen bu quanh miếng đường bị bắt chợt lay động bởi một ngón tay của chàng hồi nhỏ. Vũ chợt nhận ra mình đang mỉm cười với một hình ảnh cũ và hình như thích thú với dự định sẽ làm. Ra trườn như một con thằn lằn không đuôi đầu ngóc lên khỏi bụi cây thấp ven con đường đất nhỏ. Cái đầu đội mũ sắt tròn nhô lên, cứng ngắc. Hắn sẽ trở lại đây bây giờ, hắn sẽ góp ý kiến và chàng chờ đợi cái giọng thì thào quen thuộc trong bao đêm. Ý thức phải chờ đợi làm bàn tay tự động đưa lên túi áo lấy thuốc. Chàng ngồi bệt xuống cỏ hai đầu gối giữ chiếc mũ, đưa bàn tay có bật lửa vào trong, bấm chặt môi kê đầu điều thuốc lên vành bật lửa, mắt theo dõi một đường cuốc sáng loáng trên mặt lộ. Ánh lửa vụt loé lên đồng thời với tiếng ma sát bị chìm trong tiếng cuốc va mặt nhựa. Chàng hút mạnh vài hơi liền, nhìn vệt đỏ từ một góc lan dần đầu điều thuốc trong lòng chiếc mũ. Giọng thì thào quen thuộc đã cất lên:

"Chỉ có bốn tên mang cạc-bin hay *Mas 36* quanh chỗ đắp mô. Xa hơn chung quanh thì không biết, chuẩn úy tính sao?"

Chàng im lặng cúi đầu vào lòng mũ, hút một hơi dài. Khi hắn hỏi tính sao là hắn sắp đề nghị, chàng chờ đợi.

"Đừng gọi pháo binh, chuẩn úy. Lỡ gặp phải gà chết nó câu đúng một trái nổ vào giữa cái đám kia, chết cả đồng! Rồi mai dân kéo lên quận mít-tinh tùm lum thì mình kẹt".

"Anh quên Tư tưởng Kinh kỳ cho phép bắn".

"Phép hay không phép cũng thế thôi. Cứ có mít-tinh khiếu nại là chuẩn úy lãnh cử. Lúc đó chẳng ông nào nhận đã ra cái lệnh đó đâu... Khẩu lệnh mà, lấy gì làm bằng..."

Chàng lại cúi đầu vào trong mũ, hút một hơi dài và một lần nữa chờ đợi cái giọng thì thào cũ kỹ.

"Tôi ở quân đội gần mười lăm năm rồi, chuẩn úy".

Giọng nói nhỏ hơn trước nhưng không chứa đựng một mĩa mai hay chua xót. Nó chỉ là nhận định một sự kiện... thế thôi, kinh nghiệm hơn của mười năm quân ngũ. Chàng lẳng lặng đưa cả mũ lẫn đầu điều thuốc bên trong sang phía cái đầu tròn của con thằn lằn không đuôi. Mùi thuốc bốc lên, chàng cúi xuống toan nói nhưng vội ngừng khi bàn tay người hạ sĩ quan đập vội lên mũi giày. Một tiếng người đi nhẹ chân, chàng không kịp làm gì hơn là cầm khẩu súng lên, bóng người đã hiện ra ngay khúc quanh của con đường. Vòm lá cây che khuất ánh trăng làm chàng không nhìn thấy gì hơn là hình dạng một người mặc đồ đen, chàng tính toán rất nhanh, ngồi im phải ngồi im cho các đường nét lẩn vào bụi cây thấp chung quanh, hắn sẽ không thấy hắn sẽ đi qua. Nhưng bóng đen đã ngập ngừng dừng lại mặt hướng về phía trước có quãng đường không lá cây đầy ánh trăng. Hắn định làm gì đây, hắn biết rồi chẳng, mũi súng đã hướng đúng chiều và ngón tay đặt hơi nặng lên cò. Bóng đen đứng hẳn lại quay về phía chàng, ngón tay toan siết cò vội vụt buông ra khi thấy bóng đen không vũ khí và hai bàn tay vừa lẩn xuống cặp quần vừa tiến lại. Con thằn lằn không đuôi bung người lên chụp lấy bóng đen vào lúc chàng nhận ra đó là một người đàn bà. Vài tiếng kêu ú ớ lọt qua kẽ ngón tay Ra úp chặt, nhưng hai bàn chân vung lên đập thỉnh thoảng xuống đất. Chàng rút vội lưới lê, nhào nắm đề lên hai đùi, ép chặt cứng xuống đất, một

khoảng trắng nhỏ thoáng chiếu rõ đôi mắt sợ hãi. Lưới lê mài sáng đưa lên trước đôi mắt mở lớn, người đàn bà vụt ngưng kháng cự. Giọng Ra nghe rõ từng tiếng:

"Nằm im nghe không... Chúng tôi chỉ giữ chị tới sáng mai là cùng cho khỏi lộ vị trí. Bảo im là im, bảo gì làm nấy sẽ được về với chồng con. Số chị xui, đi tiểu không đúng chỗ... Năm! Kiểm cái dây này".

Hai binh sĩ đã trườn người tới. Chàng ngồi dậy dứt lưới lê vào bao, một bên tay còn hằn cảm giác êm của chiếc đùi rộng ấm. Các tiếng động trên phía lộ vẫn nguyên vẹn, đàn kiến đen vẫn tiếp tục bu quanh miếng mồi, chàng yên tâm đặt súng dựa vào một bên vai, tìm cách châm điều thuốc mới. Một mùi khai nồng thoáng bốc lên đồng thời với ý thức một cảm giác ẩm ướt giữa một kẽ tay. Chàng tự dưng muốn ớn khi Ra trườn trở lại vị trí cũ, làu nhàu nho nhỏ:

"Mụ ta sợ quá đái đầm đìa cả ra... Khai quá sức! Chuẩn úy cho mồi điều thuốc..."

Chàng chậm rãi chùi tay vào quần, xoay người lại. Người đàn bà hai tay kéo lên trên đầu đã bị trói xong, miệng bịt ngang bằng một chiếc khăn thấm màu, chiếc quần vì vùng vẫy đã tụt tụt dưới rốn. Chàng ngắm khoảng da thịt để hở bông bành trắng nhờ nhờ, và khi bắt gặp thân thể mình đang chịu tác động rõ rệt về tinh dục, chàng toan quay đi. Nhưng một khoảng đen thẫm vuông vắn nằm áp cạnh sườn người đàn bà làm chàng chú ý và gọi Ra khe khẽ:

"Anh ra lấy cái túi kia. Coi có cái gì mà mụ ta cất kỹ quá".

Người đàn bà vùng vẫy cố kháng cự nhưng một lưới lê đã giơ lên khua ngang đe dọa. Chiếc túi trút ra có một xấp giấy. Vũ cầm lên mở ra, lựa một khoảng trắng lớn lọt qua lá cây, đọc vội vàng những hàng chữ. Chàng đặt xấp giấy xuống cổ, một cán bộ giao liên dịch, chàng đã xét đoán lằm, không phải một người dân đi đào đường muốn đi cầu tình cờ tạt vào đây. Ra thì thào:

"Cái gì, chuẩn úy?"

"Một cán bộ giao liên".

"À! Thảo nào nó kháng cự hung quá".

"Anh hỏi nó xem tụi chủ lực đang ở đâu. May ra nó biết".

"Phải hù nó mới được, chuẩn úy! Thứ này thứ dữ mà".

"Cũng được..."

Câu trả lời sau cùng hạ thấp xuống miễn cưỡng. Chàng không ưa chứng kiến cảnh *hù nó mới được*, cái mà khi còn học trong quân trường, huấn luyện viên gọi là thẩm vấn tù binh tại chiến trường. Chàng biết như thế sau một lần thấy một tù binh không chịu khai bị bắt ngồi trên một vũng nước đã nẩy bắn người ngã ngựa ra phía sau khi một binh sĩ dí sợi dây điện có nối với một máy truyền tin. Luồng điện quá yếu không tạo một hậu quả gì hơn là một hoảng sợ cho một kẻ đang hoang mang sau khi đã chiến đấu, bị bắt và lo âu cho thân phận mình nằm trong chờ đợi nhiều bất trắc. *Hù cho nó sợ*, chàng không ưa chứng kiến và thường đi chỗ khác ngồi hút thuốc. Một cản thiết khó chịu như nhu cầu bài tiết nôn nao trong người. Nhưng bây giờ chàng không thể lảng tránh, đây không phải là sân đồn yên ổn có góc cho chàng ngồi hút thuốc. Không thể quay mặt đi khỏi vết nhờ nhờ trắng và bông bành khuất vào mép quần, không thể từ chối vai trò của mình bởi vì chính chàng đã tham dự vào việc bắt trói kẻ địch đồng thời là sinh vật cái có khoảng da thịt muốn loang trắng thêm trong bóng tối

dưới lớp lá cây. Chiếc khăn bịt miệng bị giật tung sang một bên, một loáng lưới lê giơ lên, chậm chạp đặt nằm ngang tầm chiếc cổ người đàn bà hai tay bị trói kéo ngược lên phía trên.

"Nói đi! Đại đội của tên Hải hiện ở đâu? Muốn nói hay là muốn cắt tiết!"

Người cán bộ im lặng, chàng nhìn về phía lộ, đàn kiến đen càn cù, chàng cúi xuống lòng mũi hút một hơi thuốc.

"Nói mau! Tường bọn tui giỡn hả? Dân biệt kích đây, biệt kích không có hỏi tới câu thứ ba!"

Năm móc túi giơ lên trước mặt người cán bộ địch chiếc phù hiệu thêu hình chiếc sọ người hai xương trắng trên nền đen, phù hiệu hẳn xin từ một toán biệt kích đã có lần tới giải vây cho đại đội chàng bằng một mũi dùi tiến quân có những ngôi nhà tranh bị đốt cháy.

"Nói mau! Không nói hả! Năm, mỗ bụng nó ra mày".

Mũi lưới lê nhọn thoi hướng vào cổ, quay chúc xuống lách dưới vải. Người cán bộ thốt kêu tiếng nhỏ nghẹn tắc dưới bàn tay Ra vụt úp lên miệng, chiếc áo đã bị rách đứt hết cúc, màu trắng vải vạt trải rộng như chói sáng.

"Hỏi lần chót, đại đội tên Hải hiện ở đâu? Còn bướng hả? Năm!"

Ngọn lưới lê lướt xuống phía dưới đe dọa. Người cán bộ giao liên hốt hoảng gật gật đầu. Ra cúi đầu xuống gần sát miệng người đàn bà thì thào liên tiếp. Vũ duỗi thẳng hai chân xua đuổi cảm giác gầy gầy khó chịu dọc sống lưng, cảm giác của một âm thanh do lưới dao sắc cạo mạnh vào ống nứa xanh, của ước muốn như một sợ hãi đầu lưới lê sẽ chúc xuống thật sự xuyên qua lớp vải.

"Chuẩn úy! Nó bảo đại đội tên Hải đóng bên kia lộ cách chỗ đào đường chừng ba trăm thước".

"Đóng thế nào? Định làm gì?"

"Nó không biết bởi vì được phép ghé qua thăm nhà từ chập tối. Rồi từ nhà đi liên lạc thẳng tới đây. Nó nói..."

Chàng chợt nhận rõ một bàn tay, không, nhiều bàn tay đang bò, những con vật đen thẫm bám trên ngực người đàn bà. Viên hạ sĩ quan ngừng thì thào, người đàn bà nằm im chịu đựng, không một cử động, không một âm thanh phản kháng. Cảm giác gầy gầy lại xuất hiện, Ra im lặng chờ đợi, các con vật đen di chuyển mau hơn, vội vã. Chàng ngáp ngừng, đó là một kẻ địch, đêm tối và tiếng súng, đêm tối hoả châu và những giọt mồ hôi những bất trắc của nỗi chết. Những con vật đen vụt ngừng di chuyển, những cái đầu binh sĩ hướng về chàng chờ đợi. Giới hạn chót đã đến, chàng biết rõ như thế, chàng chỉ cần ngồi im thêm một phút nữa, những bản năng sẽ được tung ra quanh khoảng ẩm ướt nước tiểu với chàng ngồi đó chứng kiến để rồi tan cuộc, họ cũng như chàng không còn gì hơn là nỗi tuyệt vọng với chính mình và một đam mê vót vát với đời sống của những người lính.

Chàng chống báng súng quý một chân lên, các con vật đen biến mất. Chàng nói chậm chạp :

"Anh Ra mặc lại quần áo cho bà tử tế. Bịt miệng cho khỏi kêu rồi cho nằm sau bờ rào. Bảo đừng có chú nào lộn xộn nữa".

Người hạ sĩ quan quỳ lên theo, hình như mỉm cười trước khi di chuyển thi hành lệnh. Chàng hiểu nụ cười phỏng đoán ấy. Chàng đã ra lệnh thừa, bây giờ không thể còn có lộn xộn nào nữa. Giới hạn chót chàng đã không vượt qua, người chỉ huy đã dừng lại bên tiền đồn của tuyệt vọng, tất cả sẽ dừng lại, chàng đã ngăn chặn mình ở lại bên này biên giới, một cường ép tự ý không đạo lý trên thế gian nào hiện diện. Chàng trở lại ngồi vị trí cũ nhìn về phía lộ, đám người vẫn bao quanh mô đất đã cao hơn đầu gối. Khi đưa tay lên túi móc bao thuốc, chàng bắt đầu lại nghe thấy tiếng cuộc xéng trộn vài tiếng nói và một con chó sủa ở một nơi xa phía sau. Khói thuốc toả trong miệng khô cứng, bàn tay kéo bi-đông thật nhẹ khỏi bao vải, dòng nước mát bám vào thành thực quản êm dịu, vài giọt chảy ra ngoài dọc cổ rồi mát hút ở một khoảng nào trên ngực. Chàng thoải mái nói nhỏ khi Ra và hiệu thính viên cúi đầu lại gần:

"Tôi sẽ đi với thằng Năm và Sao bò lại sát chỗ tụi nó đang đào. Sẽ tìm cách hạ vài tên kích rồi ném một lựu đạn cho dân sợ chạy. Anh cho cả trung đội dàn theo đường nương kia. Nếu tên Hải đóng đúng chỗ mục cán bộ nói, chúng sẽ nhào sang làm mồi cho trung liên. Để kéo trung liên như thường lệ, khẩu của thằng Bảy để hẳn lên gốc cây dừa yếm trợ cho tôi rút".

Không gian vụt tối hẳn đi, chàng ngừng nói nhìn lên, đám mây bay ngang mặt trăng có những viền một thứ màu xám trong. Chàng cúi đầu xuống nói với hiệu thính viên :

"Khi nghe thấy tiếng lựu đạn tôi ném, gọi về đồn báo cáo mình kích tụi đắp mả Hồ Chí Minh. Chỉ xin pháo binh bắn bên kia lộ một trăm khi nào anh thấy tụi nó tràn sang cả đại đội..."

Ra giọng lo ngại:

"Sao chuẩn úy không xin pháo binh ngay khi chúng nó bắt đầu xuất hiện? Đợi biết rõ là C. của chủ lực, đâu còn kịp".

Chàng im lặng đưa chiếc mũ lên tận ngang mặt hút thuốc, Ra nhìn sang bên kia lộ, hẳn hiểu chưa, những ngôi nhà tranh san sát nhiều lớp đến tận bìa rừng cao-su, Ra quay đầu lại không nói gì, hẳn đã hiểu rồi, mọi sự phải là như thế, không còn cách nào hơn. Những người dân chỉ có thể chết trong lương tâm thanh thản của hắn, của chàng, của những người lính nằm từng vũng đen dưới ánh trăng nếu xác họ sẽ lẫn với xác địch. Còn chàng, hình như hắn vừa thờ dài chịu đựng, còn những người lính của chàng có chết, bao giờ cũng là chết trong lương tâm thanh thản của mọi người, tất cả mọi người. Hai binh sĩ được chỉ định đi cùng đã tháo túi đeo lưng, bỏ mũ sắt, cài lựu đạn lên túi áo. Khi gỡ túi đeo lưng đưa cho hiệu thính viên, chàng cúi xuống, như một an ủi, nói thêm vào tai người phụ tá:

"Nếu không chặn nổi tụi chúng, anh cho trung đội phân tán vào các ruộng mía đợi sáng rút về đồn".

"Còn ông Hy?"

"Ai biết được đại đội đóng chỗ nào lúc này".

Chàng quỳ lên, cài hẳn lựu đạn vào phía sau lưng cho khỏi vướng khi bò.

"Chuẩn úy..."

"Cái gì nữa, anh Ra?"

Người hạ sĩ quan vụt im bật, cúi mặt xuống. Chàng chợt hiểu, hấn không còn gì để nói thêm về chiến trận, hấn chỉ còn điều để nói riêng với chàng như những người lính nói với bạn thân nhất của mình, những lời giản dị như chúc may mắn, gặp hên nghe may, liệu mà giữ nguyên bộ đồ nghề về cho vợ nó mừng nghe... Nhưng hấn không thể dùng những câu như thế, chàng đã giữ thái độ quá tách biệt từ quá lâu rồi và bây giờ thì đã quá muộn. Chàng để bàn tay lên vai Ra, hấn ngẩng đầu lên những nét mặt hiện rõ dưới ánh trăng, chàng toan nói một điều gì để hấn hiểu thứ tình tựa như lòng biết ơn và lưu luyến nhỏ nhỏ, nhưng sau cùng chàng chỉ hỏi một câu trước khi lom khom cùng hai người lính băng qua con đường đất:

"Trăng còn ba tiếng nữa lặn phải không?..."

o o o

Người đàn ông làm việc hối hả, lưng bị ép mạnh vào một nếp gấp của chiếu đau tê dần, chị toan nói toan di chuyển người sang phía bên nhưng những cử động bấu víu cương quyết của Hải là mọi ý định mềm rũ xuống, vô dụng. Chỉ còn cách chịu đựng, tiếp tục chịu đựng. Một giọt nước đọng kể mất từ lúc nào bây giờ vì một cử động mạnh của người đàn ông, bật tung từ má chảy buồn buồn xuống thái dương. Hải thở hắt hắt ngay sát cạnh làm những sợi tóc rung động phá vỡ giọt nước li ti bám vào vành tai, chị chợt nhận đồng thời cảm giác giọt nước vỡ tan và cơn khóc đã ngừng. Nỗi tuyệt vọng có từ lúc hoả châu bùng sáng không còn nữa, Hải đó rồi, Hải như bóng đêm, là bóng đêm đã tới và chị chẳng còn có thể làm gì hơn là theo đà đẩy mà nằm ngửa chịu đựng. Chị chậm chạp mở mắt, một chiếc lá nào đó theo gió lay động cho mặt trăng thấp thoáng trên kia. Hấn vội vã hơn, thế là sắp xong rồi. Chị toan nói, mong hấn nói nhưng không gian vẫn chỉ là tiếng gió và tiếng lá khô lạo xạo vỡ nát thêm dưới chiếu, chị muốn nghe cái gì khác hơn là tiếng thở mỗi lúc thêm đứt quãng. Mong ước đến tuyệt vọng, nhưng hấn không cần nói, Ba có nói, có hỏi han trong lúc... nhưng Ba là chồng, Ba có thương có yêu. Nhưng Ba đâu rồi, Ba ở đâu? Ý nghĩ rằng Ba đang hi hục đào đường, lưng trán đui mồ hôi ướt bám dưới ánh trăng ngoài kia làm chị ghen ngào, muốn vùng lên. Nhưng Hải đã đến cực điểm, Hải không còn là gì hơn một áp lực tua tủa dồn chị xuống vết chiếu hằn đau cứng, hấn là một con vật dằng dai ngẫu nhiên miếnng mỗi để không cần nói không cần phải thốt ra tiếng kêu, bất cứ tiếng kêu loại nào để chị bớt niếm tủi thân. Chị bắt đầu khóc thành tiếng nhỏ nhỏ, giọt nước bám vào mi làm nhòe méo mó và rung rinh mặt trăng bên trên kia, sau lớp lá. Hải rũ liệt khoanh khắc, lặn sang một bên ngồi dậy. Hấn không nói và chị tiếp tục để nước ứa ra làm mờ mắt mình. Hấn im lặng, hấn đang lục túi áo kiếm thuốc lá, chị không cần ngó cũng biết hấn sắp hút thuốc, đàn ông nào cũng đến thế, đàn ông nào cũng là mùi thuốc bốc lên khét lẹt, đàn ông nào cũng đến thế, cũng đến chỉ là cái thân thể uể oải dựa tường, dựa vách dựa cột dựa thành đất lạnh của chiếc hầm. Bây giờ chị hiểu thật rõ tại sao sau ngày bị Tây cưỡng, má hay khóc một mình với những giọt nước rớt trên tro nóng trong bếp. Cái hành động ấy chẳng nghĩa chi hết cho thân thể, một vài gáo nước là không còn dấu vết. Nhưng còn bên trong thì đầy thương tích, người đàn bà là đàn bà cho một người đàn ông, như thế mới thấy được là chính mình.

Tiếng trẻ khóc làm chị bừng tỉnh, toan ngồi dậy. Không phải tiếng thằng Bé. Người đàn ông giơ chân cản, chị gạt sang một bên:

"Để tui vô! Bấy nhiêu chưa đủ..."

"Đã ăn nhằm vào đâu".

Tiếng nói của người đàn ông làm chị vụt tìm lại sức lực. Hắn đã nói, hắn không còn là khối đen tua tủa, không còn là tiếng thở hổn hển làm rũ liệt tan tành ý muốn chống cự. Bây giờ hắn là Hải, chính Hải. Chị không còn sợ hãi nhưng tự hỏi còn có thể làm được chi nữa không hay là để rồi và những lúc vắng người ngồi khóc cho nước mắt rớt trên tro tạo những tiếng xèo an ủi sau cùng. Bây giờ chị thấy ngại ngùng cho cả việc thực hiện dự định đã có lúc ngồi trên thềm hiên: cùng Ba lên tỉnh hay cùng Ba vượt sông vào sâu bên kia đều đòi hỏi những nỗ lực những cố gắng mà chị thấy không còn hy vọng có được. Thôi đành để chìm luôn, thôi thì Tía và quyền lực ban ngày phá ụ san đường mờ hôi chảy ròng dưới nắng, thôi thì Hải và vùng thăm lặng đe dọa tua tủa đau cứng người những giọt mồ hôi dán vào da đào đường đắp mộ ban đêm...

o o o

Vũ ngừng bò, lật nghiêng người thò tay vào túi quần lấy bật lửa bỏ vào túi áo cho khỏi vướng. Con lộ đã gần lắm rồi, tiếng cuốc nghe rõ từng nhát tách biệt. Chàng nhò đầu thật chậm rãi bò ruộng, đám kiến đen đã trở thành đám người hỗn độn làm việc với những vết sáng loang loáng của kim khí mài phản chiếu ánh trăng. Một vài câu nói đứt khúc tung tóe, chàng quan sát tìm kiếm những du kích nhưng những cử động nhoà tất cả vào một khối đen hỗn độn, quều quào. Ánh trăng yếu đi, chàng ngẩng lên, đám mây xám đang bay tới che dần mặt trăng, chàng ước chừng chiều dài và tốc độ bay của đám mây rồi nhắm mắt lại, đếm thì thầm như bao đêm nằm thao thức trên chiếc võng treo dưới hàng hiên, trong rừng, bờ bụi, tần mẩn tính thời gian che khuất mặt trăng của từng đám mây lớn nhỏ. Chàng tiếp tục đếm, năm sáu, bảy, nên mua vải màu gì làm quà cho Bích ngày mai, ni-lông không nhàu nhưng bây giờ ít người mặc, tám chín, mười, đàn bà kỳ cục chỉ thích theo mốt, mười một mười hai mười ba, còn đẹp hay xấu không quan hệ, mười bốn mười lăm, xuống xe đi mua liền cho có vẻ quà, mười sáu mười bảy, đàn bà thích nhận quà dù là của chồng, mười tám mười chín hai mươi, đám mây chác qua rồi, chàng mở mắt từ từ. Một kẻ cầm súng đứng bên này lộ, một người nữa đứng trên mặt đường đang đốc thúc đám dân này làm việc, một kẻ nữa đang vén quần đái trên bờ ruộng. Tên thứ tư đâu, tên du kích thứ tư đâu... Chàng cố quan sát, cố tìm. Hay Ra đã nhìn lầm một người dân nào. Chàng quay đầu lại, phía sau toàn ruộng phẳng và bờ cây gần nhất cũng tít phía xa. Nếu cần phải rút, chỉ còn cách chạy ngược trở lại con đường đất cũ, ven xã. Chàng thở dài trước khi trườn sang bên trái thì thào vào tai một người lính đi cùng:

"Hai anh cố hạ hai tên đứng phía này... Kia kia, một đứa đứng gác gần phía này, một đứa vừa đi tiểu xong đang ngồi xuống hút thuốc đó, chéch ngay bên phải cái cây, thấy chưa? Còn tên đang thúc dân, để tôi lại gần thanh toán. Nhớ chỉ nhắm sẵn thôi, khi nào thấy tôi bắn hãy bắn. Hết kẹp là rút thật mau, đừng đợi tôi".

Chàng lăn tròn người sang phía bên kia bờ ruộng, mùi rạ ẩm bốc lên thấp thoáng mùi bùn và mùi cỏ. Phải bò thật chậm, chúng có thể nhìn ra từ khoảng cách này, mắt chúng quen bóng tối. Một cục đất nào đó bị cùi chỏ chạm lăn đi mấy vòng, chàng bắt động nín thở. Trên lộ, các hoạt động vẫn bình thường, chàng nghe rõ từng câu nói của đám đông nhưng không hiểu nghĩa, từ đây tới lộ còn hơn trăm thước, không hy vọng gì bắn trúng trong thứ ánh sáng này. Liệu còn có thể lại gần hơn nữa không, chàng ngần ngại nhìn khoảng trống trước mặt, nhìn đám đông. Hình như tên du kích vừa lớn tiếng, chàng vội lắng nghe nhưng không kịp. Những mẩu âm thanh bẻ vụn vì gió không sao chấp nối được trong trí. Chàng tự dưng thực sự muốn giết tên du kích, muốn như một ao ước, một nhu cầu không thực hiện ngay sẽ làm ray rứt khó chịu. Trăng hoàn toàn ra khỏi mây, chiếu sáng trước mặt một khoảng trống có bụi cây nhỏ

thấp chơ vơ. Chàng trườn thật từ từ, súng để ngang trên hai cánh tay, một đầu gối một cùi chỏ đưa lên, những âm thanh sột soạt khe khẽ dưới người, một đầu gối đưa lên nữa, mong chỗ trúng đừng có nước, nếu không... Gần lộ lắm rồi, chàng vòng tay ra phía sau lấy lựu đạn, vành chỗ trúng đã hiện rõ, tên du kích đã để lộ chiếc bao đựng đạn phòng căng nơi thắt lưng. Hắn không nghi ngờ, hắn khinh địch, nếu không đã phải nhìn ra. Chàng khế để thân hình tụt theo thành dốc chỗ trúng, mũi cỏ ẩm ướt bốc lên sục sục. Không có nước, may quá không có nước ở dưới... Mồ hôi đầm đìa kéo vãi quần dán vào da, chỗ nào cũng mồ hôi nhưng bây giờ chàng mới nhận thấy chúng. Áp sát người vào bờ cỏ, chàng nhận thấy tên du kích đang cúi xuống chỉ trở. Ở khoảng cách này, hắn sẽ chết chắc chắn. Không thể thoát được, không thể thoát nổi. Chàng đặt quả lựu đạn xuống, ngoáy mạnh tròn vào cỏ cho khỏi lẩn, mở nút bao vải kéo bi-đông ra thật khẽ. Liệu chúng đã nghi ngờ gì chưa, tiếng nút nhựa xoay khẽ, chàng đưa bi-đông lên, thò lưỡi vào miệng bình dẫn nước vào miệng. Những giọt nước mát mẻ và một thoáng gió hạ thấp làm se mồ hôi thành những điểm lạnh lạnh. Mũi cỏ ngái ẩm ướt mỗi lúc thêm dày đặc làm ý chí nhão nát buông thả tứ chi, tâm hồn vào giấc ngủ. Chỗ trúng trở thành ẩm cứng quen thuộc nhanh chóng và mũi cỏ như rủ rê vào một vùng an toàn. Mi mắt hơn cụp xuống, chàng nhận biết cái cử động nhỏ bé ấy của thân thể. Minh mệt rồi, mình mệt mất rồi, mũi cỏ quá dễ chịu, quá êm đềm. Nhưng còn nhiều việc phải làm, nhiều việc phải làm...

Chàng đặt trái lựu đạn đứng thẳng bên trái bụi cây. Tên Năm hắn đã đưa nòng súng theo từng di chuyển của gã du kích phía trái, nhưng hắn và Sao đều mang tiểu liên khó chính xác ngay từ những viên đạn đầu với khoảng cách ấy. Chàng quyết định sẽ ném lựu đạn vào phía đó ngay sát lộ, vừa không chết dân vừa hạ tên du kích. Ném bằng tay trái để có đủ năm giây cho tay phải bắn hạ tên chỉ huy trên lộ. Năm giây là đủ ngắm và bóp cò, chàng thì thảo ý nghĩ của mình như để tự nhắc nhở. Năm giây trước khi mọi sự tan hoang với tiếng lựu đạn. Chàng cố suy nghĩ, cố ước tính xem cái gì sẽ xảy ra sau khi bóp cò và đàn kiến chạy tứ tung. Hy đóng đầu, gần phía đồn hay xa hơn, cách lộ ba trăm hay năm trăm, đại đội tên Hải hiện làm gì, rình mò nơi đâu, chàng không biết những điều ấy, không thể biết gì thêm, hiệu thính viên có nhận thêm tin tức cũng đến thế thôi bởi vì chỗ trúng là không gian cách biệt, khoảnh khắc an bình giả tạo mà chiều dài chiều ngắn tùy thuộc chính mình, chàng ngẩng đầu lên nhìn bao quát tìm một đám mây thấp, nó kia rồi, không lớn lắm, đang bay lừ lừ. Lớn chừng đó đủ rồi, đủ che khuất ánh trăng cho chàng chạy ngược trở lại chỗ trung đội nằm trong ven con đường đất. Đám mây gần hơn rồi, gần hơn nữa rồi, một thoáng mỏng đã đi ngang phía dưới mặt trăng. Chàng đặt khẩu súng nằm dài trên cỏ, rút chốt an toàn lựu đạn, mắt theo dõi hình dáng người du kích trên lộ. Hắn đang đi dọc mô đất, trà trộn vào dân, làm sao bắn được, trăng sắp bị che khuất, ra đi mà ra khỏi đám dân đi mà, đám mây sắp tới ra đi mà... Hắn đứng lại, làm gì thế này, được rồi đó, đi nhanh lên chút nữa, còn ba người dân nữa, còn hai người... Chàng đột nhiên nghe rõ một tiếng cười, một câu nói: "Ba! Mần đi cho rồi còn về... mần vợ". Bóng đen tên Ba quay đầu vãng tục, chàng nheo mắt cố tìm đường ngắm đúng, đầu ruồi lờ mờ làm mờ mắt nhưng mũi súng đã vào giữa bụng tên du kích. Bây giờ chỉ còn chờ đám mây, nó còn bao nhiêu đường phải đi tới trăng, bàn tay phải đã hơi cứng lại vì ghì chặt đúng vị trí, mây tới chưa... Không gian vụt u ám, chàng ném lựu đạn không nhìn theo nó đi tới đâu, cúi vội xuống cầm súng. Trước khi bóp cò một thời gian vô nghĩa, chàng thoáng nhận ra người dân tên Ba lao người vào đánh một kẻ kẻ bên làm che khuất tên du kích. Nhưng ngón tay đã bóp cò, Ba lao đảo, chàng rủa một tiếng quỳ lên, tên du kích nghiêng người về phía trước lấy đà chạy, chạy đâu, chàng bóp cò liên tiếp, chạy đâu cho kịp mây... Tiếng lựu đạn nổ vang dội, chạy đâu nổi, chàng bóp cò, cái gã Ba nào đó đã đổ xuống, tên du kích gắng gượng ôm bụng, lắc lư cổ bước, ngã chúi xuống. Trước khi xoay người nhảy ra khỏi chỗ trúng, chàng còn kịp thấy hắn đổ sấp xuống lộ

và những người dân nhón nháo. Đàn kiến đen, chàng co chân nhảy qua một bờ ruộng, đúng đàn kiến bị ngón tay chọc vào mỗi đang xông xáo, con đường đất kia rồi...

7.

Chị lắng nghe nhưng tiếng súng đã im sau tiếng nổ lớn. Hải nói đúng, hấn còn ở đây, thờ hồn hèn, gấp rút. Hấn, chính uỷ chủ lực, mọi người thường thì thảo e ngại khi nhắc đến tên trong đêm tối còn đang ở đây bầu vú cuống quít trên thân thể này. Làm sao mà có đánh lớn... Đột nhiên chị phá lên cười, chị không còn sợ hấn chút nào, dù chỉ một chút. Hấn không còn là chi hơn, vĩnh viễn chỉ còn là anh chàng Hải hấp tấp đòi hỏi mỗi khi ngồi cạnh chị những ngày đã lâu. Chị chợt nhớ lại trọn vẹn nét mặt tức giận của hấn khi lao vào Tía dưới rặng dừa ven sông để rồi cả hai té nhào xuống nước. Chị tiếp tục cười, hai tay úp lên lưng nhòn trơn mồ hôi của Hải, vuốt nhẹ triu mến. Hấn là người tình của mình, thôi hết sợ bóng tối... Mai kia, không, ngay trưa mai thôi, thêm Tía cho hết sợ ánh sáng ban ngày. Như vậy để khỏi lo rời bỏ căn nhà, khu vườn, như vậy để khỏi... Một người tình đã là nhiều, bây giờ toan tính những hai. Hơn hết rồi, hơn hết trơn rồi. Chị phá lên cười lớn nhưng bị tắc ngẩng vì miệng Hải chồm lên úp chặt. Nổi khoái cảm thoáng hiện và đã bị dẹp bỏ ban nãy đã trôi lên, lần này mạnh mẽ, chắc chắn. Chị hốt hoảng, cố tìm cách gạt đi, dẹp đi. Hai tay rời lưng Hải, quơ kiếm lá khô trên đất, vô ích, nó vẫn dâng lên, chị cố mở mắt cố tìm lại mặt trăng trên lớp lá, nhưng khuôn mặt hấn với mái tóc xoã đã che lấp. Nó vẫn tràn lên từ tất cả làm thân thể run rẩy, chị cố gắng gập chiếc lá khô bằng hai ngón tay làm hai, làm bốn. Chị muốn đuổi nó, chị có lẽ chỉ muốn nhận nó từ Ba, từ cuộc đời của khoảnh khắc sẫm tối mỗi ngày mà thôi. Tại sao, chị muốn biết tại sao lại muốn như thế, chiếc lá đã được gập làm tư, hình như chị thấy một bức vách một con lạch không muốn vượt qua bởi vì bên kia sẽ là nó, toàn nó, đến từ Hải, từ Tía, từ nhiều đàn ông khác nữa, biết là bao nhiêu về sau trong cuộc đời chịu nhận cả ngày, đêm lẫn lúc nhá nhem, cả Tía, Hải và Ba, cả khoảng chiều tắt nắng lúc tới trăng mới nhú. Chị cố tìm hiểu coi sẽ mất mát chi trong cái đời sống như thế bên kia bức vách, con lạch, chị tìm không ra nhưng vẫn cố chống cự lại nó đang dâng tràn ngập từng phần nhỏ nhất trong người. Nó sắp chiếm nốt cái đầu đang bán khoán, chị cố mở mắt tìm trăng, tìm một tia ánh trăng thôi nhưng không nổi, không biết vì khuôn mặt Hải che khuất hay đôi con mắt không chịu mở, không chịu nhìn chi khác hơn là về nó. Chị cố dùng những ngón tay xé chiếc lá trong tay làm hai mảnh, có tiếng kèn tiếng súng tiếng la hét từ phía lộ nhưng chị không chú ý, hai ngón tay ba ngón tay cố xé chiếc lá, rách một khe nhỏ rồi. Liệu mình có khóc trong bếp một mình, tiếng súng tiếp tục nổ nhưng...

Yên vội ngẩng đầu khỏi bản đồ hấp tấp nói với tiểu đoàn trưởng:

"Đại úy! Bản đạn nổ như Vĩnh ba muốn, e chết dân... Mấy khóm nhà ngay đây!"

Định vẫn vợ nhìn chiếc ly rượu trong tay tiểu đoàn trưởng đang nghiêng đầu ghé sát bản đồ lẩm bẩm:

"Cách đó hai trăm thôi à! ... Được, tên Sinh bắn khá lắm, không sao".

"Sinh đổi đi tuần trước rồi, đại úy. Pháo đội trưởng mới ra trường, phải cho hấn khoảng cách an toàn ít ra cũng ba trăm trở lên, đại úy".

"Thôi, cứ cho bắn đi. Làm sao hơn..."

Vinh la lớn vào phòng truyền tin:

"Mẹ kiếp! Bảo nó bắn lên! Bộ đợi đến Tết Ma-rốc hả".

... Hải vụt chồm lên kêu những tiếng ngắn, hấn kêu hay mình kêu, chị nghe thấy nhiều tiếng nổ lớn rung chuyển mặt đất, các tiếng kêu của hấn của chị hoà lẫn tiếng nổ, chị là nó rồi, những ngón tay vụt buông chiếc lá đang xé dờ, vụt bầu vào lưng nó nhòn tron. Đất rung chuyển mạnh hơn hay nó đang làm chị rung... Không cần, không cần không còn chi, muốn tới đâu thì tới, với nó, nó đầy đủ rồi. Một tiếng âm vang dội, một rung động dữ dội toàn thân làm chị bầu vịu bằng tất cả ngón chân bàn tay từng đợt tóc lầy khối nhờn đang giã giữa hoà tiếng kêu vào từng hơi thở của chị đang hình như bị tung lên cao, giăng xé trong đám lá có mặt trắng vỡ nát tan tành.

Tiếng trung úy già từ thành đồn gọi vào rơi từng chữ trong sân đồn im lặng như những viên đất lở từ thành giếng làm Định khó chịu:

"Pháo binh đã thôi bắn".

Các âm thanh rớt lồm bồm làm chàng ao ước có cái lon to hơn để có thể la dữ tợn: Trung úy cầm cái mõm lại cho tôi nhờ. Nhưng Vinh đã lau nhàu:

"Bộ người ta điếc cả sao mà phải nói. Mẹ kiếp!"

Sau tiếng nguyện rửa của Vinh, các sĩ quan quanh bàn không ai nói, tiếp tục hút thuốc, châm thuốc. Bây giờ chàng không cần phải hỏi phải đoán, cũng biết không còn lợi ích gì, Hy với hơn bốn mươi người lính cũng chẳng làm được gì, cho Vũ, cho những người lính của Vũ. Chàng không ngạc nhiên, dù một mẩu ngạc nhiên nhỏ, khi nghe từ phía cột vọng ra tiếng Hy cố gắng tìm liên lạc với Vũ. Vĩnh ba không trả lời, Vĩnh ba câm nín, Vĩnh ba chìm tan vào những khoảng không gian sáng tối mờ lẫn chập chờn bên kia tường đồn. Một chiếc xe chạy qua lại tái hiện, tồn tại và linh hoạt với chàng hơn, đến nỗi chàng có cảm tưởng chỉ cần thêm một lần khói xe khen khét nữa, Vũ sẽ hiện ra với khẩu súng chúc mũi xuống cỏ và dáng điệu mệt mỏi thả cái mũ sắt lật ngửa quay tròn im lặng trên chiếc ghế bố có nắng chiều soi tới. Một tiếng nổ chói tai một vùng trời bừng sáng vàng vọt. Tiểu đoàn trưởng cúi kính la:

"Bắn chiếu sáng làm con c... gì vậy?"

Tiếng Yên từ ụ súng cối:

"Hy vừa yêu cầu, đại úy! Hấn xin để quan sát".

Khối sáng từ từ trôi thấp về phía sông. Chàng nhìn theo và bắt gặp bàn tay Vinh đang đặt chiếc ly vàng óng ánh hoà châu xuống bàn, tự dưng chẳng vì có gì hay vì đáy ly vàng óng đáp xuống mặt gỗ không gây tiếng động, chàng thấy Vũ chết rồi, chết hấn rồi ở một nơi đâu đó bên kia. Chàng đặt chiếc ly cầm trong tay không biết từ lúc nào xuống, thật chậm không gây tiếng va chạm với mặt bàn, nhìn ánh vàng của hoà châu yếu dần trên thành thuỷ tinh trong. Đầu óc rỗng không.

Tiếng Vinh dữ dội, cúi kính :

"Xin tất cả im một chút cho tôi nhờ".

Chàng giật mình quay lại. Vinh quỳ cạnh chiếc C.10, đang đùn mạnh cần ăng-ten dài của máy lên cao hết mức. Các âm thanh rè rè tiếng gọi về của Hy biến đi và bây giờ chàng nghe rõ tiếng kêu nhỏ của đèn măng-sông phía trong. Vinh ngồi bệt dưới đất, cầm ống liên hợp gọi Vũ bằng những câu liên tiếp giống nhau trên cùng một nhịp

điều. Vĩnh ba nghe tôi không trả lời... Viên trung úy già rời tường đồn trở lại ngồi cạnh bàn, những tiếng đá tiếng ly lanh canh khe khẽ như tiếng nói của nỗi chờ đợi tuyệt vọng dai dẳng. Yên ngồi xếp bằng trên đất, tấm bản đồ vẫn trải rộng trên mặt ghế và bút chì mở nằm chênh vênh thò một cái đầu ra khoảng không. Yên không làm gì cả, lơ đãng nhìn Vĩnh dưới cần ăng-ten mỏng cong vật vờ. Hẳn lơ đãng nhìn, như chàng, như tất cả các sĩ quan trong đồn.

Vào một lúc nào đó chàng không rõ, Vĩnh đã đổi lối gọi. Bây giờ hẳn gọi Vũ bằng tên thực và những lời vắng tục. Vũ, Vũ mà nghe tao không trả lời... Mẹ kiếp, mà ở cái xó nào vậy. Mà chết chưa mà không thêm nói. Vũ, Vũ mà nghe tao không trả lời. Chàng quay mặt đi thôi nhìn Vĩnh, Yên cúi gằm xuống bản đồ, ngọn bút chì mở khoanh đi khoanh lại một vòng tròn trên mặt nhựa. Tiểu đoàn trưởng lác lư trên ghế xích đu, Vận đưa một ngón tay vạch ngang dọc một hình bất động vô định trên mặt bàn. Không ai nhìn Vĩnh. Nỗ lực liên lạc với Vũ của Vĩnh đã trở thành cá nhân và riêng tư giữa một người với một người khác, một cố gắng thân mật của riêng hai người trong tương quan nhân loại riêng làm những kẻ với một người khác thành ở ngoài cuộc và muốn quay đi như trước cảnh một người đàn ông một người đàn bà yêu nhau hôn nhau sau những thời gian xa cách dài. Chàng rút điều thuốc châm hút, để bao thuốc lên bàn, những bàn tay xuất hiện đưa bao thuốc di chuyển từng chặng dài ngắn bất thường.

Vĩnh đột nhiên ngồi nhồm dậy, một tay giơ lên chỉ về phía cột. Yên gọi lớn vào phòng truyền tin:

"Vận hết cỡ mau lên".

Tiếng Vũ nghe rõ, giọng thì thảo đứt khúc nhưng điềm tĩnh:

"... báo cáo địch xung phong cả chủ lực qua lộ và phân tán ngay khi pháo binh bắn... Vĩnh ba mất chừng ba bốn đứa cháu... còn lại chém về vào ruộng mía. Địch... mất chắc ba du kích ở lộ, sau đó... nhiều hơn nhưng không thể biết... Thẩm quyền Vĩnh... ba đau ngực nặng một mình ở..."

Sau một tiếng nắc, tiếng Vũ tắt ngấm. Vĩnh háp tấp:

"Mày ở đâu Vũ, nghe tao không trả lời, mày đang ở chỗ nào cố gắng trả lời..."

Tiếng Vũ tái hiện, chậm chạp:

"Vĩnh đấy hả... trắng sáng quá, mày có rượu không mang ra đây... Mai tao đi phép rồi".

"Mày ở đâu trả lời, Vũ ở đâu trả lời... nghe tao không trả lời".

"... Nghe rõ. Có tiếng chó sủa, hình như tiếng con chó hàng xóm nhà tao. Mày có nghe thấy chứ Vĩnh, ném cho nó viên đá để tụi nhóc còn ngủ..."

Tiếng Vũ lộn lộn rồi im bật. Vĩnh cố thử liên lạc vài lần không được, ném trả ống liên hợp cho hiệu thính viên cời trần bên cạnh máy, đứng dậy xoắn lại quần áo.

"Thằng Vũ nó mê sảng rồi... Lính mới làm ơn cho điều thuốc... Thôi ta đi kiếm hẳn, đại ứ?"

"Cũng được... nhưng đi thế nào?"

Vĩnh lại gần bản đồ, quỳ xuống cầm bút chì vạch một đường cong trên mặt nhựa.

"Tôi sẽ đi với hai tên thám báo băng sông theo lộ trình này tới toạ độ sau cùng được báo cáo. Hấn bị thương như thế chắc không thể chạy xa... Xuân! Mày cho tao mượn cái C.6, cái của tao trực trực từ hồi chiều rồi. Mẹ kiếp, bọn hậu cứ tân trang máy như cục c...!"

"Anh Vinh, cho tôi đi với anh được không?"

Vinh quay lại phía tiểu đoàn trưởng:

"Lính mới muốn đi, Đại bàng cho không?"

"Muốn đi thì cứ đi".

"Cám ơn, đại úy".

Chàng nhìn theo Vinh rón rén men theo rặng chuỗi cho tới khi hấn tan lẫn vào bóng tối ven sông. Ngón tay bị xước vì bò qua hàng rào kềm gai nhức nhối và xót vì mồ hôi, chàng đưa lên miệng mút. Vị mặn nồng của máu làm chàng thêm hút một liều thuốc nhưng không biết làm sao che ngọn lửa khỏi loé ra. Hai người lính đi cùng ngồi bất động trong bóng tối làm chàng từ bỏ dự định châm thuốc trong lòng chiếc mũ. Trên lô-cốt của đồn phía xa, một đốm lửa đỏ loé sáng thật nhỏ bình an làm chàng thêm thuốc hơn và hiểu rằng sự an toàn của mỗi người chỉ có giá trị tương đối và khoảnh khắc. Bây giờ chàng khá yên tâm bởi vì sau lưng là vách nhà, hai bên hai người lính súng cầm tay. Nhưng không thể yên tâm như nửa giờ trước bên trong dây tường đồn. Và có trở về thành phố, nỗi an bình cũng không dài hạn hơn, những nỗi lo âu mới xuất hiện, có thể là chẳng nghĩa lý gì so với hoàn cảnh ngay lúc này, nhưng tác động của chúng vào tâm hồn vẫn có cùng thứ cường độ. Không thể nào thoát ra được nỗi lo âu làm người, chỉ trừ phi không còn là người như những vị tu thiền đã đạt tới biên giới giữa sự sống và cái chết. Và với cái chết, an bình vĩnh cửu tới chưa? Nếu có linh hồn tồn tại sau khi thể xác tiêu tan, an bình cũng chỉ tới nếu linh hồn là ù lì vô tri vô giác như hòn đá. *Sau cái chết anh còn tin có gì nữa không, còn gì nữa không... Bởi vì như thế dễ sống và dễ chết hơn, như anh thường nói...* Chàng nhắm mắt lại cho khỏi nhìn ánh trăng như ngân lên thì thảo thẩn thức những câu nói của Linh đêm trước. Nhưng quá muộn, Linh đã có đó, hiện hữu rồi với giọt nước đọng sáng lớn dần nơi khoé mắt, lăn xuống tan vỡ từng vết sáng mảnh mai tắt dần trong mái tóc xoã phủ trên lòng chàng. *Anh nói thật đi anh! Sau cái chết anh còn tin có gì nữa không, còn gì nữa không...* Chàng mở mắt lên nhìn mặt trăng và thấy mình như vừa già hẳn đi, hình ảnh Linh, tiếng thì thảo tha thiết của nàng bay bổng lên cao, tan biến trong lớp mây đang lừ lừ trôi với những viên sáng bạc óng ả. Chàng không muốn làm một níu kéo nào để giữ lại, Linh đã trở về với nàng để lại vĩnh viễn nhìn nhau qua một tiếp cận thể thôi, dù hai môi có áp vào nhau, thân thể có đan kết rít rít tuyệt vọng với cả mười ngón tay mười ngón chân. Chàng thì thảo, anh yêu em Linh, anh yêu em cho những khoảnh khắc ẩn hiện bất ngờ trong cuộc đời này. Anh yêu em với cái chết như dâng thêm mỗi chút sau từng động tác làm tình, từng hơi thở trao đổi qua những làn môi khép kín. Anh yêu em như sự đi tìm một người đang hấp hối, có thể chết rồi có thể chưa ở một góc vườn, lùm cây đầy bóng tối, có thể chết rồi có thể chưa chết đang áp miệng vào ống liên hợp thì thảo về một tiếng chó sủa bóng tối bên hàng xóm.

Một tiếng huýt sáo nhỏ, một tiếng cao hơn trả lời, Vinh xuất hiện sau một bụi cây, chàng ngừng thấy mùi mồ hôi nồng nặc trước khi nhìn rõ mặt bạn có chiếc miệng mấp máy:

"Phía đó cũng đéch có dấu vết gì hết... Đã liên lạc lại với tên Vũ chưa, lính mới?"

"Tôi chưa mở máy từ lúc rời đồn".

"Mẹ kiếp, học cái quân trường nào ra mà giống nhau thế! Phải mở máy thường trực..."

Chàng cúi xuống cầm máy lên, vặn chiếc núm. Vẫn chỉ là sự câm nín của dàn âm thanh điện tử đều đều. Chàng gọi nhỏ như ngái ngủ, gọi như gọi Linh, như gọi nỗi già nua đã đến.

"Định gọi Vũ, Định gọi Vũ... Anh nghe tôi không trả lời..."

Anh không trả lời, Vũ không trả lời, nỗi già nua ngái ngủ đã đến, chàng tiếp tục gọi cho đến khi nghe tiếng Vinh bật lửa trong lòng mũ và ngửi thấy mùi khói thuốc ám áp. Chàng toan đặt máy xuống tìm thuốc hút, nhưng tiếng Vũ đã văng vẳng, không hỏi han. Tiếng Vũ đã biến đi trong lớp âm thanh rì rào của máy. Chàng cúi xuống châm nói thuốc vào đầu lửa đỏ trong lòng chiếc mũ của Vinh trước khi thì thào :

"Vũ hẳn vừa mới nói xong lại im rồi".

"Sao không hỏi hẳn xem hẳn nằm đâu!"

"Tôi tin rằng hẳn không còn nghe hiểu bọn mình nữa... Hẳn đang nói tới một ông lớn cắt băng khánh thành một cái gì đó..."

"Gì nữa?"

"Hẳn nói sẽ mua vải chứ không mua ni-lông, hẳn nói tới một đứa bé ngủ gật trước một ngọn đèn dầu nhỏ để ở bậc thềm. Chỉ có thế".

Vinh lặng im quay mặt đi, hướng về phía đồn thấp thoáng những khối đen cạnh gãy nét trước khi cầm súng đứng dậy, dáng điệu tuyệt vọng trong từng cử động nhỏ. Chàng cầm máy đứng lên theo, ánh trắng thoáng ủa vào tóc vào mặt khi bước sang thềm hiên bên kia. Vinh im lặng đi đầu, không còn lẩn tránh ánh trắng, hẳn buồn hẳn tuyệt vọng rồi. Chàng thoáng ngần ngại khi nhận ra cả toán đang tiến về phía quốc lộ có đắp ụ, như thế có thể bị cả địch lẫn tàn quân tản mát của Vũ bắn nếu cứ tiếp tục phơi người dưới ánh trắng. Nhưng rồi chàng nín thinh, làm lui bước theo Vinh, bởi vì Vũ vừa cất tiếng ử oải băng quơ... *Sao con bò bị mấy vết đạn như thế mà không té... Nó còn run rẩy... bà ấy ngồi khóc.* Chàng đưa tay kéo lưng Vinh, thì thào:

"Vũ vừa nói đến con bò bị trúng đạn còn đứng được. Chắc hẳn đang nằm gần một chuồng bò".

"Biết chuồng bò nào... Có cả đồng chuồng bò... Cứ tới chỗ đựng đồ rồi đi xoay tròn ốc mở rộng, hy vọng sẽ thấy... Báo cho Đại bàng và thằng Hy là đừng có bắn lộn xộn".

Định thì thào theo lời Vinh vào máy vô tuyến... Nghe tôi không trả lời, Vĩnh nghe tôi không, Thanh nghe tôi không trả lời. Chúng tôi tiến tới... Đừng bắn gì kể cả chiếu sáng, nghe tôi không, nghe tôi không... Chàng tiếp tục liên lạc với những câu như chỉ để nói với chính mình, đầu vì cố áp vào máy làm tai đau ê ẩm, ánh trắng chói chang xoá mờ các vết lõm làm chàng loạng choạng bước hụt như mê sảng... Nghe tôi không trả lời, chúng tôi vào chiến trường... Vài cái xác, không thấy gì không thấy gì. Có vết pháo binh cày nát... Qua các âm thanh rì rào trao đổi, hình như có tiếng Vũ đôi khi xen kẽ, có phải hẳn không, chàng tập trung hết sức vào tai làm mắt như không còn nhìn thấy gì hơn là những khoảng trắng loang loáng. Vũ lại im rồi và chàng không kịp nhận hiểu điều gì, hẳn còn sống, ở một góc tối nào đó. Chàng hụt căng ngả chúi

xuống một lỗ đạn do trọng pháo đào lên. Vinh quay lại đứng nhìn. Ánh trăng làm toàn thân hắn như bất động trên thành hố. Chàng thì thào gọi:

"Dừng lại nghỉ một chút đã, anh Vinh. Đi cà rờ hoài..."

Vinh lẳng lặng tụt xuống cùng hai người lính, bật lửa châm hút. Ánh sáng loé lên thoáng làm hiện những khuôn mặt bóng nhẫy mồ hôi. Chàng hỏi:

"Mấy giờ rồi, anh Vinh?"

"Hai giờ mười".

Mới có hai giờ mười... chàng hơi ngạc nhiên. Mới hai giờ mười của đêm. Chàng ngã người vào thành hố, tựa gáy lên chiếc mũ vải lật ngược, làn khói từ điều thuốc bốc lên cuộn từng vòng cong rõ nét dưới ánh trăng. Ngón tay Linh nghịch ngợm giơ lên cố đưa xuyên qua những vòng khói, ngón tay trở tròn như của đứa trẻ làm chàng muốn hé miệng ngậm lấy, ngậm nhấm như một loài chuột bạch. Mới hai giờ mười của đêm thôi Linh, chàng nghiêng đầu sang một bên, tì má vào máy cho thoải mái, tiếp tục hút thuốc và lắng nghe những giọt mồ hôi thấm dần vào vải áo quần... Tiếng Vũ lại cất lên, nhưng chàng thôi ngạc nhiên, hắn chưa chết hay chết rồi chàng cũng không thấy liên quan tới cái giọng yếu đuối, băng quơ, đứt đoạn vang bên tai. Chàng còn Linh, vừa còn có Linh trong vòng khói thuốc vẫn tiếp tục cuộn cuộn bốc lên. Giọng của Vũ liên tục hơn, bàn về một cuốn phim đang chiếu, phim gì? Về một người đàn bà mặc áo tắm có chữ ký ngay vào chỗ đó, và một người mang tên Bích, kéo dài một căn phòng. Chàng quỳ lên, vẫn giữ máy áp bên tai, áp người vào thành hố, thò đầu ra ngoài. Gió đồng nội thổi mát lạnh da mặt làm trắng như thẩm thấu qua làn da. Có tiếng đàn bà khóc vắng vắng, ở trong máy hay từ khu xóm kia... Linh đã đi rồi, ngón tay trở đã cụp xuống đầu mắt, tiếng Vũ vắng vắng về một nỗi ám áp đang lan tràn toàn thân. Vinh đột nhiên quay lại hỏi:

"Vũ còn nói?"

"Còn... Yếu lắm. Hắn đang thấy ám áp lan tràn".

"Chắc máy đang trào ra lần chót".

Giọng Vinh bình thản như nói tới một làn bọt rượu bia thừa thãi đang trào ra khỏi ly sau một lần rót mạnh. Chàng ngạc nhiên toan quay sang nhìn mặt bạn nhưng Vũ đã cất tiếng, hỏn hển về một trái lựu đạn, lựu đạn gì, *lựu đạn khói*. Chàng gọi nhỏ:

"Vinh! Vũ hắn đang nói tới một trái lựu đạn khói... Giọng hắn yếu..."

Vinh đã đột ngột giật chiếc máy, đưa lên miệng, nói vội vã gấp rút, như cầu xin:

"Vũ mày nghe tao đây, mày cố nghe tao đây... Mày rút chốt nó đi, rút chốt nó đi... Nghe tao, cố rút chốt an toàn cho tao nhờ..."

Chàng nhớ lại hình ảnh trái lựu đạn khói màu xám nhạt mọc ở sau máy C.10 của hiệu thính viên trung đội Vũ và chợt hiểu nỗi thiết tha như cầu xin của Vinh về một chốt an toàn... Chỉ còn hy vọng Vũ hiểu được lời nói, khói sẽ bốc lên cao đánh dấu nơi mà chàng đã lang thang từ bao lâu, loạng choạng trên những hố mô của đồng ruộng để đi tìm. Nhưng Vinh đã buông máy xuống, ngồi im. Không còn hy vọng. Hắn chết rồi. Thế là hắn chết rồi, chàng thì thào nhận xét đó như để tìm tòi một nỗi ngạc nhiên hay một xúc cảm nhưng tâm hồn im lìm. Chàng cố nghĩ cố nhớ đến Linh nhưng tâm hồn vẫn trơ trụi. Linh cũng đã từ bỏ, đã trở về với các khoảng đen xám của những

bức hình trong ví. Chỉ còn nỗi im lìm và trơ trọi vẫn vơ trong làn khói tiếp tục cuộn từng vòng trắng nhạt mờ ảo trên hai người lính như khói đen chờ đợi lệnh trong hố.

Chàng uể oải cảm máy lên, lơ đãng áp tai vào máy không chủ đích... Nhưng vẫn còn Vũ, tiếng Vũ nói về cỗ thơm bốc lên, còn tiếng Vũ tha thiết gọi cỗ, *cỗ đâu rồi, mùi cỗ thơm quá, cỗ đâu...* Đột nhiên Vinh chồm dậy nhảy ra khỏi hố. Từ phía xóm làng một làn khói bốc lên, mở rộng êm ả và trắng mịn. Chàng vội vã xốc lại súng trên vai, cảm máy chạy theo Vinh, tiếng giày va lòn trên đất, ồn ào. Làn khói theo gió tạt ngang vào mắt cay xé, chàng chạy vòng căn nhà sang phía bên kia trong khi hình dáng đen thẫm của Vinh tan biến vào trong vùng khói toả. Trái lựu đạn xòe lửa phụt khói một đầu vụt tung lên cao, chàng bắt đầu thấp thoáng nhìn thấy bóng Vinh dưới khoảng trống. Gió từ ngoài cánh đồng qua hàng chuối xơ xác làm tan dần khói khói thành lớp sương mù nhẹ nhẹ quanh quẩn các gốc cây. Chàng lại gần mép hố, Vinh đứng bất động mũi súng chúc xuống và Vũ nằm dài theo thành chỗ trống, chiếc máy vô tuyến trên lưng như đè bẹp mặt úp xuống tờ tuần báo bìa lò mờ hình một người đàn bà mặc áo tằm. Một cánh tay giơ lên như muốn cào sâu vào lớp cỏ dày đặc trên bờ khoảng trống.

Chàng nhảy xuống, cúi gọi:

"Anh Vũ!"

Giọng Vinh cộc cằn dữ tợn chặn ngang:

"Mẹ kiếp! Nó chết từ khuya rồi, còn gọi cái con c... gì nữa. Sao ngu thế, sao ngu thế..."

Chàng tiếp tục gọi tên Vũ một lần nữa như không nghe thấy tiếng nguyên rủa nghẹn ngào của Vinh, chàng không còn nghe hiểu bất cứ cái gì ngoài nỗi chết nằm đó im lìm, trơ trọi vẫn vơ trong làn khói còn đọng mờ trắng trong lòng khoảng trống.

o o o

Chàng tiếp tục ly cà phê sữa trên mặt bàn, nắng buổi sớm bắt đầu ủa vào cửa quán làm chất sữa trong ly mỡ màng hẫng lên. Chàng tỉ mỉ cảm lên tay cúi nhìn làn khói xanh xám bốc từ đầu điều thuốc, thấy yêu chất sữa dưới nắng, yêu chậm chạp và tha thiết trong một luyến tiếc cũ kỹ khoảnh khắc tương tự của ngày hôm qua nhưng không còn Linh, bàn tay nào của Linh trên thành ghế bên, không còn dấu vết nào của nàng, không còn hình ảnh đôi giày cao gót trắng có một chiếc nơ nhỏ cứng hay một phần bàn chân lộ khỏi giày với lớp lông tơ óng ả dưới nắng.

Tiếng Hy cất lên xe lẩn tiếng ồn ào của khu chợ đang họp ngay trước đồn bên này quốc lộ:

"Anh đang cầm cái gì thế, anh Định?"

Chàng ngẩng lên nhìn khuôn mặt mệt mỏi thiếu ngủ của người chỉ huy mới, mỉm cười giơ bàn tay lên với một chiếc vòng sắt lỏng lẻo quanh một ngón tay:

"Chốt an toàn lựu đạn khói của Vũ đêm qua..."

Hy duỗi thẳng hai chân tránh không đụng vào khẩu súng dựng mép bàn, nhìn ra ngoài quốc lộ có những người lính ngồi rải rác bên lề cạnh những chiếc mũ sắt để ngửa.

Hy nói:

"Anh cũng xui... Mới đến đã lãnh một đêm vất vả".

Có tiếng gọi từ phía đồn, Hy vẫy tay ra dấu đã nghe thấy, quay đầu lại hỏi:

"Đại bàng gọi vào họp... Anh đã có địa bàn và bản đồ chưa?"

"Tôi đã lấy của Vũ..."

Chàng toan nói thêm đã thừa hưởng cả chiếc võng ni-lông của Vũ, lưới lê của Vũ, tờ báo của Vũ... khi trở về đồn lúc trăng gần xuống thấp ngang lô-cốt đại liên. Nhưng chàng im lặng, cũng như đã lặng im cùng Vinh và hai người lính khềnh xác Vũ về đồn, cũng như đã lặng im khi ngồi vắn vợ nhìn những người khác thay quần áo cho cái xác cứng ngắc và ngọn đèn dầu lù mù được thắp lên leo lét cạnh chân người lính canh xác.

o o o

Tiểu đoàn trưởng buông bút chì nằm ngang trên bản đồ, ngẩng đầu lên hỏi Hy:

"Như vậy anh bị mất bốn con không kể Vũ?"

"Vâng, nhưng phải loại thêm hai đứa bị thương".

"Tôi tăng cường cho anh năm đứa của đại đội chỉ huy... Cứ tạm như thế. Anh để cho anh Định coi trung một và làm đại đội phó luôn?"

"Vâng".

"Cứ tạm như thế là được rồi. Thôi, hai anh cho mở đường đi cho sớm sửa".

Hy đứng dậy gấp bản đồ bỏ vào ngực áo. Chàng đứng dậy theo, đeo súng lên vai. Nắng chiếu vào sâu trong thềm đất, soi rõ những vết mọt nơi chân cột gỗ. Tiểu đoàn trưởng cất tiếng gọi khi chàng đã ra sân đồn:

"Anh Định! Anh đi bên phải đường phải không?... Có tin nhận được sáng nay là tên Hải đã tử trận đêm qua nhưng Vinh đã kiếm các xác địch mà không thấy. Anh đi tới chỗ đắp mô, cho trung đội vào xã coi xem trong những người chết trong đó có tên Hải không? Đại diện xã có ở đó rồi, anh kiếm hẩn hỏi và nhờ nhận diện luôn..."

Chàng tiếp tục đưa mắt nhìn bao quát phía trước và bên phải, lục lọi soi xét từng căn nhà, bụi cây. *Bây giờ nhìn cảnh vật, tôi không còn thấy đẹp hay xấu... Một hàng dứa chỉ có nghĩa là chỗ đó có nước, một bờ tre là nơi phục kích tốt cho địch, con đường quang đãng chỉ có nghĩa là dám bị bắn sể.* Vũ có lý, đã có lý trừ một điểm, chàng vẫn còn thấy cảnh là đẹp dưới nắng vàng lóng lánh trên những vết sương đầu ngọn cỏ, phản chiếu lung linh trên những lạch nước nhỏ phẳng lặng an bình. Những người lính dàn hàng ngang không đều, ẩn hiện với các bờ rào, dãy nhà mái tranh ẩm xám vẫn không làm chàng chìm đắm vào chiến cuộc. Chàng ý thức như thế đồng thời với yếu tố chỉ cần một tiếng súng, một tiếng đạn réo, chàng sẽ nhào sát đất để Vũ có lý hoàn toàn. Một toán quân của Hy đã leo lên mặt lộ cùng một số người dân im lặng vác cuốc. Chàng dừng lại nhìn những nhát cuốc đầu tiên cắm ngập vào mô đất nằm ngang.

o o o

Đám đông tản ra các gốc cây khu vườn khi chàng tiến lại gần người đàn ông đeo súng đội mũ nhựa đang đứng cúi đầu nhìn đồng chiếu bê bê máu khô cứng. Những khoảng đất bị cày tung loang lổ trắng lẫn với cánh lá gãy tơi tả, rải rác đầy vườn, bắn lên tận thềm căn nhà nóc bị bay mất một phần mái rạ. Chàng giơ tay ra hiệu, toán quân dừng lại tản mát vào các nhà chung quanh. Không một ai nói gì, tất cả hướng mắt về phía chàng, theo dõi từng bước đi dẫn tới người đàn ông và đồng chiếu.

Chàng hỏi:

"Anh là Tía, đại diện xã phải không?"

"Dạ".

"Cái gì đây?"

"Bị chết đêm qua, chuẩn úy".

Chàng cúi xuống cầm mép chiếu mở ra, quan sát thoáng qua và vội buông ngay xuống khi nhận ra đó là thân xác trần trụi của một người đàn ông và một người đàn bà, một đàn bà chắc thân hình đẹp khi còn sống và nguyên vẹn. Chàng đeo súng lên vai, lấy thuốc ra châm hút và nói:

"Vợ chồng này được chết như thế này cũng còn hên lắm".

"Không phải vợ chồng, chuẩn úy. Chồng chị này là thằng Ba bị chết ở chỗ đắp mô lúc có đụng độ đêm qua..."

Một tình sử đặc biệt rồi hay một vụ ngoại tình tầm thường mà một trái trọng pháo vô danh đã phanh phui một cách vô ích, chàng nghĩ thêm, một cách hoàn toàn vô ích, không còn ai thuộc về ai để khóc lóc hay nghiền răng căm tức. Chàng tự dừng muốn lật chiếu lên coi lại người đàn bà một lần nữa, nhưng đổi ý trước thái độ như kỳ dị của đại diện xã. Chàng hỏi:

"Anh chắc bà con với chị này?"

Tía im lặng một khoảnh khắc như không nghe thấy, không ngẩng đầu lên trả lời:

"Tôi sẽ lo chôn cất cho họ, chuẩn úy".

"Anh có biết người đàn ông này không?"

"Không, chuẩn úy".

Không còn việc gì, không còn việc gì ở đây nữa, chàng giơ tay ra hiệu cho trung đội tiếp tục di chuyển. Chợt nhớ tới lệnh chốt của tiểu đoàn trưởng, chàng hỏi:

"Nghe nói tên Hải bị chết trong xã đêm qua, anh có tìm thấy xác hắn không?"

"Không thấy, chuẩn úy. Chắc chúng đem theo luôn rồi".

Giọng người đại diện xã bỗng ngập ngừng như có một nghẹn ngào phảng phất.

Khi tháo súng trên vai xuống cầm tay, chàng hình như thấy có một điều bí ẩn, một nỗi đờn đau thâm kín hiện diện đâu đây. Hình như mắt đại diện xã có nước mắt ứa ra kẽ mắt, có phải là thế không hay chỉ là một ảo giác do ánh nắng buổi sớm và vũng nước phản chiếu từ gốc cây kế cận tạo ra. Hắn bà con thế nào với người đàn bà đã chết mà phải... chàng toan hỏi nhưng Tía đã mấp máy môi, một bí ẩn sắp xuất hiện hay lại thêm một ảo giác của một đêm không ngủ vừa qua. Chàng chờ đợi, nhưng Tía đã từ bỏ câu nói đã dâng lên bờ môi, đầu đã cúi xuống nhìn bóng súng xoáy tròn vào

đám cỏ xơ xác dính bết máu khô đen. Không còn gì cả, không còn có gì xuất hiện thêm nữa để nói để bàn, chàng búng mẩu thuốc vào vũng nước nơi gốc cây, nghe một tiếng xèo tắt ngấm khi đã quay người bước theo toán quân đã đi khuất tới người chót sau bờ rào phía trước.

o o o

Tiếng chim sẻ ríu rít trên mấy ngọn dừa làm chàng lơ đãng ngẩng đầu lên tìm kiếm. Tiếng hót ồn ào hơn nhưng chàng không thấy hình dáng một con chim nhỏ sau lớp lá dày đặc. Chàng ngồi xuống thềm hiên đất mát lạnh, nhìn dừa bé cời tròng cầm bát cơm đứng ngơ ngác ngó những người lính đang phân tán quanh nhà. Dòng nước mát trong bi-đông làm chàng thoải mái, tiếng chim sẻ như lớn hơn, ồn ào hơn. Chàng quay lại nói với hiệu thính viên ngồi dựa vào vách gỗ căn nhà phía sau:

"Anh báo cáo tiểu đoàn đã mở đường xong... Đang đóng ở vị trí đã định. Báo cáo Đại bàng là đã gặp đại diện xã, không có xác tên Hải trong xã. Có vậy thôi..."

Chàng dựa đầu vào cột, thấy buồn ngủ trong không khí trong mát và tiếng rì rào của âm thanh điện tử từ chiếc máy vô tuyến phía sau. Chàng thiếp đi một khoảnh khắc với khẩu súng kẹp giữa hai đùi, tiếng động cơ lớn dần phía sau, chàng nghe rõ trước khi hiểu ra đó có thể là đoàn xe của đồn. Chàng cầm súng đeo lên vai, châm một điếu thuốc, bước ra sân dẫn lên quốc lộ. Đoàn xe đã xuất hiện, chiếc GMC chở một tiểu đội lính hộ tống súng chĩa sang hai bên âm ì vụt qua, những người lính trên xe nhìn chàng như không trông thấy. Hai chiếc *Jeep* tản thương kín mít lướt qua, nhỏ dần trong đám bụi lờ mờ. Ván chiếc cầu gỗ vang lách cách âm ì từng đợt và khi tiếng động cơ đã thu lại như một tiếng phi cơ ở chân trời, chàng chợt nghĩ không hiểu xác Vũ đặt trong xe nào. Trong xe nào? Chàng muốn biết trong xe nào, chàng kiếng chân cố gắng nhìn thật xa. Đoàn xe đã khuất sau một khúc quanh. Một xúc cảm không cần có dâng lên làm chàng khó thở, không còn thể biết xác nằm đâu, cũng như bức thư nhỏ gửi Vũ mang về cho Linh đã mất hút vĩnh viễn như câu nói của hắn chìm vào tiếng động cơ một chiếc xe vô định chạy ngang. Chàng đứng ngẩn ngơ giữa lộ nhìn về phía cây cầu gỗ bất ngang con lạch đầy nắng êm đềm như không chảy uốn quanh sau dãy dừa nước mọc từ bùn nâu. Hai tiếng súng từ một nơi nào bên kia vang dội, chàng quay lại nhìn quanh dò xét. Trung đội phó từ một hàng hiên bước ra, nói lớn:

"Toán mở đường của đồn trên báo cho biết đoàn xe đã qua khu vực họ vô sự..."

Chàng rời mặt lộ, trở lại sân đất, nói:

"Trả lời họ đi".

Một người lính rời gốc dừa sần sùi, giơ súng lên bắn. Hai tiếng nổ vang dội, tan biến đi ngay. Chàng ngồi xuống thềm hiên chỗ cũ, hơi đất mát lạnh, cảm thấy mình cần hút ngay một điếu thuốc. Khi tựa đầu vào cột thở làn khói bay lên cuộn cuộn trong nắng, chàng chợt nhận ra đàn chim sẻ đã thôi hót trên những ngọn cây dừa lá đan kết dày đặc./.

Tháng 1 năm 1967

THẾ UYÊN

Nguồn: <https://vietmessenger.com/books/?title=tien%20don&page=7>

www.vietnamvanhien.net